

REGÖLY KÖZSÉG ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSTANULMÁNYA

(RÉGÉSZETI MUNKARÉSZ 2021. ÉVI KIEGÉSZÍTÉSÉVEL EGY DOKUMENTUMBAN)

2020.

Építészeti értékvizsgálat

Tartalomjegyzék

Bevezetés

1. Örökségvédelmi vizsgálat

1.1. A település történeti leírása

1.2. A település régészeti örökségének felmérése

1.3. A védett műemléki értékek települési értékleltára

1.3.1. Világörökségi és a világörökségi várományos helyszínek és területek

1.3.2. Az országos építészeti örökség elemei

1.3.3. Védetté nyilvánított régészeti lelőhelyek és nyilvántartott régészeti lelőhelyek

1.4. A helyi építészeti örökség települési értékleltára

1.4.1. Településszerkezet

1.4.2. Telekstruktúra, utcavonal-vezetés

1.4.3. Utcaképek, utcakép-részletek

1.4.4. Egyéb településkarakter elemek

1.4.5. Építményrészletek (anyaghasználat, tömegformálás, homlokzati kialakítás)

1.4.6. Táj- és kertépítészeti alkotások, egyedi tájértékek, növényzet

1.4.7. Szobrok, képzőművészeti alkotások, utcabútorok

2. A rendezés során tervezett változások hatáselemzése

2.1. A települési értékleltárban szereplő elemek vonatkozásában releváns rövid és középtávon tervezett változások ismertetése

2.2. A települési értékleltárban szereplő elemek vonatkozásában tervezett változások hatásai

2.2.1. a régészeti örökségre,

2.2.2. a történeti településre, település- és tájszerkezetre,

2.2.3. a települési értékleltárban szereplő műemléki értékekre.

3. Értékvédelmi terv

3.1. Az értékleltárban szerepeltetett értékek megőrzését biztosító szempontok és követelmények

3.2. Önkormányzati feladatok

Melléklet:

Örökségvédelmi értékvizsgálati adatlapok

Építészeti értékvizsgálat térképei

BEVEZETÉS

Regöly község közigazgatási területére vonatkozóan 1999-ben készült településrendezési terv van jelenleg is hatályban. A tervhez akkoriban jogszabályi előírás hiányában örökségvédelmi hatástanulmány még nem készült, de helyi építészeti érték-vizsgálat készült.

Regöly Község Önkormányzata a 70/2018. (XI. 26.) számú határozatával döntött településrendezési tervének felülvizsgálatáról. Ennek keretében örökségvédelmi hatástanulmány is készül.

Az örökségvédelmi hatástanulmány „a kulturális örökség védelméről” szóló 2001. évi. LXIV. törvény 85/A. § (1) bekezdésének, valamint „a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról” szóló 68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) 83-84. § előírásai alapján a Korm. rendelet 14. mellékletében szereplő tartalmi követelmények szerint készül.

1. ÖRÖKSÉGVÉDELMI VIZSGÁLAT

1.1. A település történeti leírása

Regöly község Tolna megye középső részén, Szekszárdtól északnyugatra, a Külső-Somogyi dombság tájegység keleti szélén fekvő település.

A község mai területe már az újkőkor óta lakott volt. A fűzfási lelőhelyen több, gazdag mellékletekkel rendelkező bronzkori sírt tártak fel. A falu mellett pedig egy szkíta jellegű halomsírt is feltártak, mely eredetileg egy 13 x 13 méteres gerendaépület volt, melybe egy törzsi vezetőt temethettek. Az építményre egy méter átmérőjű, 8-10 méter magas föld-dombot (kurgánt) emeltek. Ilyen szerkezetű temetkezések eddig csak Kazahsztánból ismertek.

A belterület keleti részét képező Sánc a késő bronzkorban, mintegy 3000 éve már állt, mint a kedvező természetes terepadottságokat kihasználó mesterséges sánccal és árokkal védett település. A Sánc a kelták idején (i.e. IV - I. sz.) élte virágkorát, amikor törzsi központ és pénzverő-műhely is működött itt. A kelták a római hódítás után is a helyükön maradtak.

Az alánok a rómaiak engedélyével telepedtek le e területen és határvédelmi feladatot kaptak. Egy alán hercegnő aranyleletekben gazdag sírját találták meg a falu homokbányájában. Az alánokat germán népek és a hunok követték. Maradandóbb nyomot a Sánccban és annak aljában temetkező avarok hagytak – ők a VII. sz. végén jelentek meg, és nyilván ők hosszabb ideig éltek itt.

Az avarokat a honfoglaló magyarok követték, akik megszállták a Sánccot, mely az Árpád kor végéig a környék legjelentősebb erődítménye volt. Regöly a pécsi egyházmegye egyik főesperességi székhelye lett, első említése 1217-ből maradt fenn. A regölyi főesperesség területe Tolna vármegyének a Kapos-folyótól nyugatra eső területeire terjedt ki. A falu Árpád-kori templomának alapfal-maradványait a Sánc északi részén találták meg a régészek.

A falu neve a középkorban Regen volt, vélhetően a germán eredetű „Ragino – Regino” személynévből eredeztetve. A török adóösszeírásokban már Regenye-ként említik, ebből alakult ki a település mai neve. A korábbi elmélet, miszerint a település neve a középkori énekmondókra, a „regösök”-re utal, nem tekinthető bizonyítottnak.

1543-44 táján a falu török hódoltsági területté vált. A török adóösszeírásokban 1590-ig található regölyi adózók. Vélhetően az ekkor kitört 15 éves háborúban néptelenedett el teljesen e település is sok más társával együtt. Később délszláv telepések érkeztek ide. Az 1702. évi összeírás során 38 rác telepeket találtak itt, ők azonban a kurucok elől délre menekültek.

A község területe a XVIII. sz. elején az Esterházy család birtokába került, akik 1715-ben kezdték meg a falu újratelepítését elsősorban a Somogy megyei Igalból és környékéről. 1715 és 1735 között még több tucat új betelepülő érkezett főképpen az Észak-Dunántúlról. Az első – katolikus - iskola 1721-ben létesült. 1783-ban már egy jó karban lévő újabb iskoláról tesznek említést, melyhez az iskolamester lakása is kapcsolódott. A század végére Regöly egy templommal és egy osztatlan iskolával is rendelkező mezővárossá fejlődött. Az 1784-87 évi népszámlálás során a településen 1433 főt regisztráltak.

1811-ben egy nagy tűzvészben a templom, a plébánia és a mai óvoda helyén álló iskola is leégett, de hamarosan újjáépítették őket.

Fényes Elek 1851-ben Regöly leírásánál 1938 katolikus és 25 héber vallású lakost említ.

1877-ben megindult a Budapest – Dombóvár – Pécs vonalon a vasúti forgalom, a regölyi vasúti megálló azonban csak 1891-ben létesült. 1888-ban épült meg a községközpontban a zárda és leányiskola, mely ma átalakítva a falu általános iskolája.

1892-ben az alábbi utcaneveket jegyezték föl:

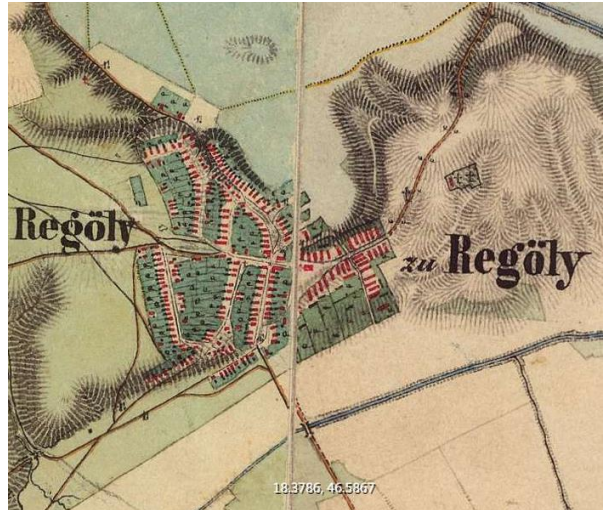
<u>korabeli utcanév</u>	<u>mai utcanév</u>
Kupa utca	Hunyadi utca
Sánczi utca	Rákóczi utca
Bozóti utca	Vas Gereben utca
Tamási utca	Szabadság utca
Pillehegy utca	Szemenyei utca
Derék utca	Kossuth Lajos utca
Körösz utca	Kereszt utca
Külső utca	Árpád utca
Tobányi utca és Kis Tobányi utca	Kölcsey utca
Tobor utca	Vörösmarty utca
Sósallyai utca	Jókai utca
Kis regölyi utca	Deák Ferenc utca
Kis utca	Petőfi utca
Kukucs utca	Munkácsy utca
Veravár utca	Váralja utca
Buhin utca	Batthyány utca
Vásártér	a mai Vörösmarty és Mátyás utcák között

1900-ban a nagyközség 2448 lakosából 792 földműveléssel, míg 49-en iparral vagy kereskedelemmel (ebből 39 önálló vállalkozó volt) foglalkoztak. A településen kiemelkedő jelentőségű volt a lótenyésztés. 1908-ban alakult meg a Gazdakör, 1910-ben a Kisgazdakör, melyek fontos szerepet játszottak a mezőgazdasági termelés korszerűbb formáinak elterjesztésében (pl. műtrágyázás).

/forrás: www.regoly.hu/

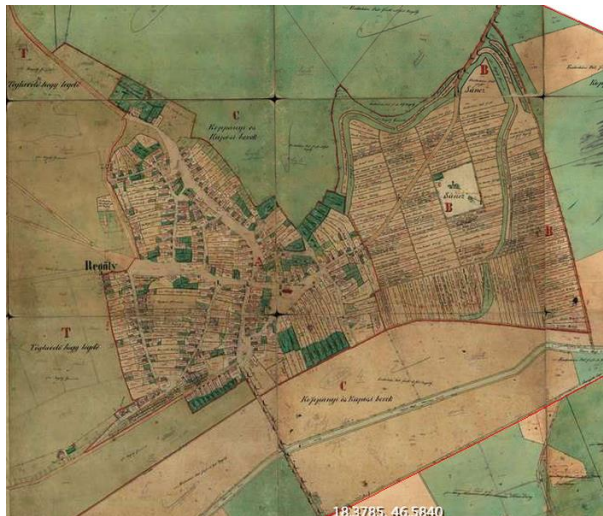
Regöly az I. katonai felmérés térképén (1782-85)

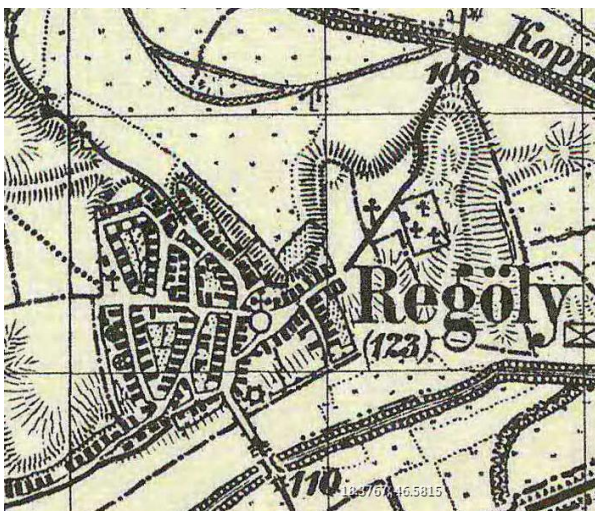
Regöly a II. katonai felmérés térképén (1819-69)

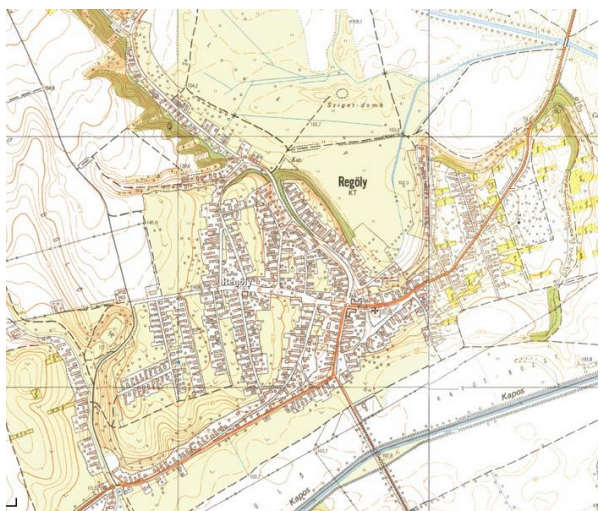
Regöly a III. katonai felmérés térképén (1869-87)

Regöly kataszteri térképe (XIX. sz. vége)

Regöly az 1941. évi katonai térképén

Regöly topográfiai térképe (1980 körül)

A térképrészletek forrása: www.mapire.eu/hu.

1.2. A település régészeti örökségének felmérése

(L. Régészeti örökségvédelmi hatástanulmány)

1.3.A védett műemléki értékek értékleltára

1.3.1. Világörökségi és a világörökségi várományos helyszínek és területek

Regöly nem érintett világörökség várományos helyszínekkel.

1.3.2. Az országos építészeti örökség elemei

A község két műemléki védettségű épülete a római katolikus templom és a középkori eredetű somolyi templomrom.

Regöly műemlékeinek jegyzéke:

sz.	törzs-szám	azonosító	védelem státusza	bírság kategória	hrsz.	cím	név
1.	4250	8714	műemlék	II	040/2	Somolyipuszta	templomrom
2.	4250	22231	műemléki környezet		040/20		templomrom ex lege műemléki környezete
3.	4251	8715	műemlék	II	295	Rákóczi utca	R.k. templom
4.	4251	22232	műemléki környezet		9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 34, 199/2, 199/3, 290, 291, 294, 296, 297, 1148/2, 1149/2, 1150/2, 1151, 1152, 1153, 1157		r.k. templom ex lege műemléki környezete

1.3.3. Védetté nyilvánított régészeti lelőhelyek és nyilvántartott régészeti lelőhelyek

(L. Régészeti örökségvédelmi hatástanulmány)

1.4.A helyi építészeti örökség települési értékleltára

(L. a mellékelt értékleltárt)

1.4.1. Településszerkezet

Regöly településszerkezetét elsődlegesen a földrajzi-domborzati adottságok határozták meg.

A település a középkorban feltehetően a mai belterület keleti felén, az úgynevezett Sánc területén állhatott, mivel e területen kerültek elő Regöly középkori templomának maradványai is.

A XVIII. századi újra telepítés során azonban a Sánctól nyugatra, a mai belterület nyugati részén épült ki a falu. A legkorábbi utcák az I. katonai felmérés igen elnagyolt térképén is kivehetőek: A falun közelítőleg észak-dél irányban haladt át egy országút Ozorától Regölyön és Gyulajon át Döbrököz felé. Már látható a beépített terület keleti szélén a mai templom. A templom elhelyezkedése és a Sánc közepén lévő temető fekvése arra utalnak, hogy a Sánc még a XVIII. század elején is lakott

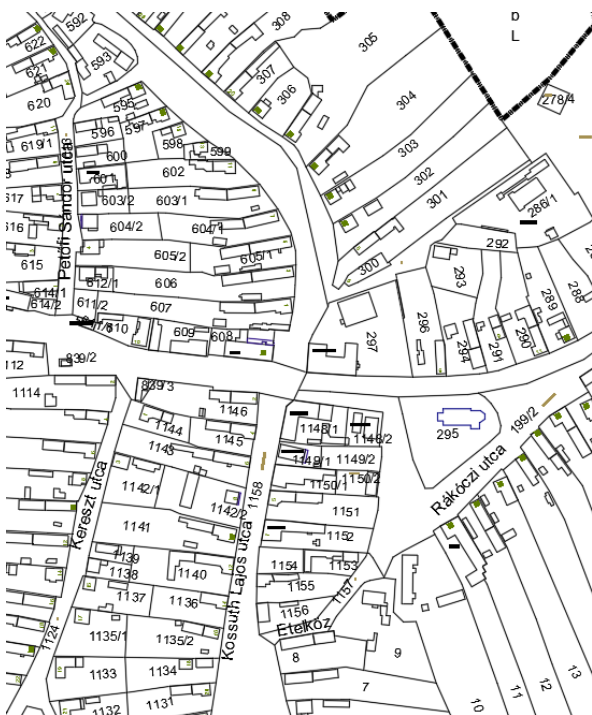
lehetett, és csak az újjátelepítés során hagyták el a lakói. Az országútból ágazott ki kelet-nyugati irányban a mai Hunyadi és Rákóczi utca, a Hunyadi utcára merőlegesen pedig a mai Kereszt utca és Kölcsey utca.

A XIX. század közepén készült II. katonai felmérés térképén az egyes utcák már pontosabban kivehetők: jól felismerhető a mai Kossuth, Szabadság, Hunyadi, Rákóczi, Petőfi, Kölcsey, Kereszt, Árpád és Vas Gereben utca. A II. világháborúig az utcahálózat nemigen bővült, utána azonban a belterület jelentős mértékben terjeszkedett: beépült a Batthyány utca nyugati oldala, a Munkácsy utca, az Arany János utca, a Zrínyi utca, a Gárdonyi utca, a Váralja utca és a Dózsa György utca. Újabb, szabályozott, derékszögű rendszerű utcanyitások eredményeként jött létre a Széchenyi utca, Bercsényi utca, Dobó István utca, Attila utca, Erzsébet utca, Béke utca, a Hadak útja és az Építők útja. Ez utóbbi teljes hosszon már nem is épült ki, mivel időközben a község népességszáma erőteljes fogyásnak indult.

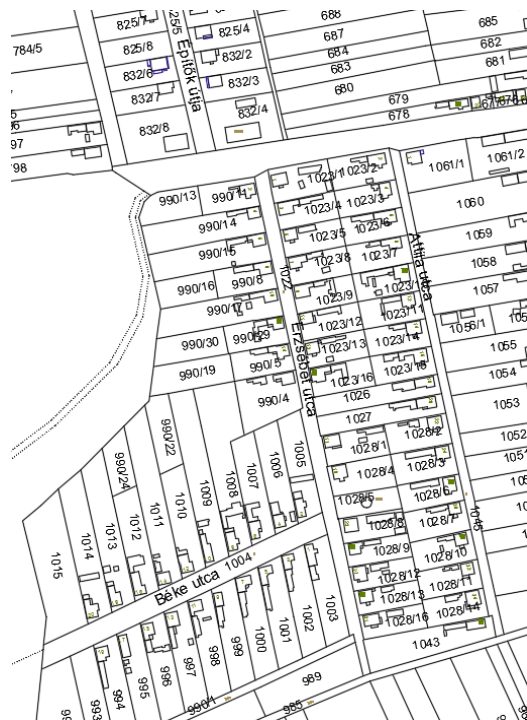
1.4.2. Telekstruktúra és utcavonal-vezetés

A település telekszerkezetét vizsgálva egyfelől a spontán fejlődéssel kialakult, meglehetősen szabálytalan és igen eltérő telekméretű telekstruktúrát találunk. Egészen nagyméretű, 200-250 méter hosszú telkek találhatók például a Rákóczi utca déli oldalán, a Kereszt utca – Árpád utca közti tömbbelsőben, vagy a Szemenyei utca keleti oldalán. Ugyanakkor a földínség miatt egyes helyeken egészen apró, 20-40 méter mélységű telkeket alakítottak ki, ahol csupán az épületek fértek el, de konyhakertnek már nem jutott hely (pl. Hunyadi utca, Vörösmarty utca, Petőfi utca, Váralja utca, Jókai utca keleti szakasza, stb.)

A másik jellemző telekstruktúra a XX. század második felében történt mérnöki parcellázásokkal létrejött telkek esetében figyelhető meg – utóbbi parcellázások eredménye (Széchenyi utca, Bercsényi utca, Dobó István utca, Attila utca, Erzsébet utca, Béke utca, a Hadak útja és az Építők útja). Itt is találunk nagyobb méretű, mintegy 100 méter hosszúságú telekből álló utcatorokat (pl. Széchenyi utca, Bercsényi utca, Béke utca, Dobó István utca), és jóval kisebb, mintegy 50 méter mélységű teleksorokat (Attila utca, Erzsébet utca, Építők útja).

A községközpont szabálytalan telekszerkezet

Szabályos telekszerkezet a község nyugati részén

1.4.3. Utcaképek

A régebbi beépítésű utcák őriznek hagyományos – Tolna megye más településeire is jellemző – nagyon karakteres utcaképet, utcaképi részleteket oldalhatáron álló, fésűs beépítésű hosszú házakkal (a legjellegzetesebbek a Szabadság utca, Kereszt utca, Kölcsey utca, Árpád utca, Rákóczi utca déli oldala). Mára e házak közé is beékelődtek ide nem illeszkedő újabbkori sátortetős, tetőtér-beépítéses, sőt néhol emeletes lakóházak.

A községközpontban néhány lapostetős épület is megjelent (Coop-üzlet, művelődési ház, tornaterem) melyek nem használnak a faluképnek, míg a központtól távolodva a hagyományos, oldalhatáron álló „fésűs” beépítés a jellemző. Az újabb korban beépült területeken az 1960-as 1970-es évekre jellemző földszintes, sátortetős „kockaházak” uralkodnak (Erzsébet utca, Attila utca, Béke utca, Bercsényi utca).

1.4.4. Egyéb településkarakter elemek

A községben a karakteres régi épületek közül 27 darabot az Önkormányzat a korábbi településrendezési tervéből átvéve az új településkép-védelmi rendeletében helyi védelem alá helyezett. A régi listán szereplő épületek egy része azonban az eltelt két évtized alatt jelentős átalakításon ment keresztül, ugyanakkor jó néhány szép régi épület akad, amely nem áll védettség alatt.

A településen a legmarkánsabb karakter-alkotó épület a községközpontban magasodó barokk stílusú római katolikus templom.

A majsapusztai kastély már csak részlegesen őrzi az eredeti formáját. Kedves színfolt még a temetőben álló kis temetőkápolna.

A község településkép védelméről szóló 2/2018. (IV. 26.) önkormányzati rendeletében az alábbi területek és objektumok kerültek helyi védelem alá helyezésre.

Helyi területi védelem

Sz.	Hrsz.	cím	Megnevezés
1.	158	Temető	Községi temető területe
2.	0153/1	Majsapuszta	Majsapusztai kastély-együttes teljes területe
3.	297, 608, 609, 610, 1146, 1148/1, 1148/2	Településközpont	Történelmileg kialakult és azóta is fennmaradt központi terület

Helyi egyedi védelem

Sz.	Hrsz.	cím	Megnevezés
1.	158	Temető	római katolikus kápolna
2.	0153/1	Majsapuszta	Majsapusztai kastély (2 épület)
3.	10	Rákóczi u. 10.	római katolikus plébánia
4.	1067	Árpád u. 2.	lakóépület
5.	1	Honvéd u.	volt malom-épület
6.	1121	Kereszt u. 16.	lakóépület
7.	1093/2	Kereszt u. 24.	lakóépület
8.	1091	Kereszt u. 28.	lakóépület, gazdasági épület, utcai kerítés
9.	634/1	Kölcsey u. 1.	lakóépület, gazdasági épület, utcai kerítés
10.	636	Kölcsey u. 5.	lakóépület, gazdasági épület, utcai kerítés
11.	638	Kölcsey u. 9.	lakóépület, gazdasági épület, utcai kerítés
12.	640	Kölcsey u. 13.	lakóépület, gazdasági épület
13.	641	Kölcsey u. 15.	lakóépület, gazdasági épület
14.	679	Mátyás u. 3.	lakóépület, gazdasági épület
15.	701	Mátyás u. 25.	lakóépület, gazdasági épület
16.	618	Petőfi u. 9.	lakóépület, gazdasági épület, utcai kerítés
17.	286/2	Rákóczi u. 17.	lakóépület, gazdasági épület
18.	14	Rákóczi u. 18.	lakóépület
19.	281	Rákóczi u. 25.	lakóépület, gazdasági épület
20.	88	Rákóczi u. 38.	lakóépület, gazdasági épület, utcai kerítés
21.	606	Szabadság u. 3.	lakóépület, gazdasági épület, utcai kerítés
22.	605	Szabadság u. 5.	lakóépület, gazdasági épület, utcai kerítés
23.	604/1	Szabadság u. 7.	lakóépület, gazdasági épület, utcai kerítés
24.	603/1	Szabadság u. 9.	lakóépület, gazdasági épület, utcai kerítés
25.	308	Szemenyei u. 22.	lakóépület
26.	309	Szemenyei u. 24.	lakóépület, gazdasági épület
27.	311	Szemenyei u. 28.	lakóépület
28.	313	Szemenyei u. 32.	lakóépület
29.	34	Vas Gereben u. 1.	lakóépület, gazdasági épület, utcai kerítés
30.	653	Vörösmarty u. 14.	lakóépület, gazdasági épület, utcai kerítés
31.	295	templomkert	Mária szobor
32.	295	templomkert	Szent György szobor
33.	295	templomkert	Szent Vendel szobor
34.	295	templomkert	Szentháromság szobor
35.	295	templomkert	Kálvária (3 db kereszt)
36.	295	templomkert	kereszt
37.	10	Rákóczi u. 10.	Szent Antal szoborfülke
38.	1158	Kossuth u. déli vége	kereszt
39.	633	Kölcsey u. 17. előtt	kereszt
40.	1124	Kereszt u. 2. előtt	kereszt
41.	1124	Kereszt u. déli vége	kereszt
42.	211	Széchenyi u. – Rákóczi u. sarok	kereszt
43.	158	temető	kereszt
44.	412	Arany u. – Zrínyi u. sarok	kereszt

45.	0153/1	Majsapuszta	kereszt
46.	499	Arany J. u. 35.	szoborfülke
47.	0261	0246 külterület	szőlőhegyi kereszt
48.	1146	Hunyadi u.	Nepomuki Szent János szobor

További helyi védelmi javaslatok:

49.	030	Volt Tsz-major előtt	fakereszt
50.	549/1	Szabadság utca 19. előtt	kőkereszt
51.	264/4	Szőlőhegyi út	szoborfülke
52.	1855/1	szőlőhegy keleti oldala	kőkereszt

1.4.5. Építményrészletek, anyaghasználat, tömegformálás, homlokzati kialakítás

A történelmi településrészen nagy számban maradtak fenn a fésűs beépítésű, a tolnai falvakra jellemző népi lakóházak, melyek még ma is meghatározzák a település karakterét. E házak többsége a XIX. század végén - XX. század elején épült. Sajnos ezen épületek nagy része az idők során átalakításokat szenvedett, pl. a tornácok beépítésével, a nyílászárók valamint a tetőhéjazat cseréjével, a homlokzati ornamentika eltüntetésével.

A hagyományörző lakóépületek rendszerint előkert nélkül az utcafronton sorakoznak. Jellemző elemek: a fa- vagy öntöttvas-oszlopos, helyenként téglaoszlopos oldaltornác, cserépfedésű csonkakontyolt nyeregtető, a két utcai ablak, és mellette egy tornácvég-ablak, valamint a szolid, mégis látványos homlokzati vakolatdísz (utóbbi sajnos a felújítások-átalakítások során egyre fogyatkozik).

A fésűs beépítés mellett főképpen a községközpontban megjelentek a XX. század elején az utcával párhuzamosan telepített polgári jellegű lakóházak is.

A II. világháború után parcellázott területeken az országsszerte általánosan elterjedtek a sátoztetős, „kockaházak” és a nyeregtetős - sokszor tetőtér-beépítéses - házak. Ezek értékes településképi karaktert nem képviselnek, lakóértékük azonban jelentős.

1.4.6. Táj- és kertépítészeti alkotások, egyedi tájértékek, növényzet

Regölyben a Hunyadi utca kiszélesedő eleje, a templomkert, valamint a temetőkert rendelkeznek figyelemre méltó telepített növényzettel.

1.4.7. Szobrok, képzőművészeti alkotások

A templomkertben álló szentháromság szobor (1801), Mária szobor, Szent Vendel szobor (1884), Szent György szobor, és a templomkertben, valamint azon kívül is számos kőkereszt, a Hunyadi utcai Nepomuki Szent János szobor és a Rákóczi utcában álló I. és II. világháborús emlékművek (1936 ill. 1992), a községháza előtti bronz ló-szobor (Mihály Árpád, 1975) továbbá a templom mögötti Koppány vezér faszobor (Miskolczi László, 2002) a község legjelentősebb köztéri alkotásai. A plébánia kerítés szoborfülkéjében álló Szent Antal szobrot az 1990-es években ismeretlen tettesek ellopták.

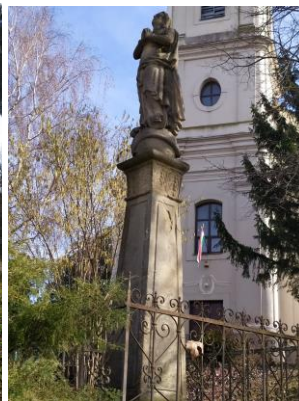
Nepomuki Szent János

Szent György

Szent Vendel

Mária

Szenháromság

Hósi emlékművek

Szent Antal szoborfülke

Regölyi ló

2. A RENDEZÉS SORÁN TERVEZETT VÁLTOZÁSOK HATÁSELEMZÉSE

2.1.A települési értékleltárban szereplő elemek vonatkozásában releváns rövid és középtávon tervezett változások ismertetése

A község tervezett területigényes fejlesztései, beleértve a lakó-, közlekedési- és gazdasági területi fejlesztéseket is – az értékleltár elemeit nem érintik.

2.2.A települési értékleltárban szereplő elemek vonatkozásában tervezett változások hatásai

2.2.1. A települési értékleltárban szereplő elemek vonatkozásában tervezett változások hatásai a régészeti örökségre

(L. Régészeti örökségvédelmi hatástanulmány)

2.2.2. A települési értékleltárban szereplő elemek vonatkozásában tervezett változások hatásai a történeti településre, település- és tájszerkezetre

A község tervezett fejlesztései a történeti településrészt nem érintik. A tervezett gazdasági területi és idegenforgalmi fejlesztések a település kialakult szerkezetéhez szervesen igazodnak.

2.2.3. A települési értékleltárban szereplő elemek vonatkozásában tervezett változások hatásai a települési értékleltárban szereplő műemléki értékekre.

A rendezési tervben tervezett fejlesztések a műemlék római katolikus templom és a somolyi templomrom megjelenését, környezetét nem változtatják meg.

3. ÉRTÉKVÉDELMI TERV

3.1. Az értékleltárban szereplő értékek megőrzését biztosító szempontok és követelmények

A műemléki és régészeti értékek megőrzésének szempontjait és követelményeit a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény, valamint a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet szabályozza.

A helyi védelem szabályozása 2018-ig a Helyi Építési Szabályzatban történt. A településképvédelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény előírásaira tekintettel az Önkormányzat 2018-ben megalkotta a helyi településképvédelmi rendeletét, melyben a helyi védelem ügye új szabályozásra került.

3.2. Önkormányzati feladatok

Az Önkormányzatnak minden eszközevel törekednie kell az Épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 56. – 57. §-ában megfogalmazott műemlékek és helyi építészeti értékek megóvására, a település hagyományainak, épített örökségének népszerűsítésére, és a fennmaradásukhoz szükséges anyagi források előteremtésére.

Az Önkormányzat a vonatkozó jogszabály szerint elkészítette a jellegzetes települési karakterjegyeket, településképi jellemzőket bemutató Településképi Arculati Kézikönyvét, a településképvédelmi rendeletet, a települési értékleltárt, amely az építészeti értékeket is bemutatja. E dokumentumok megfelelőségét időszakonként célszerű felülvizsgálni és indokolt esetben aktualizálni.

A műemlékek törvényben előírt jó karban tartási kötelezettsége elsődlegesen a tulajdonos feladata. A község egyik műemléke a római katolikus templom egyházi tulajdonban van, a somolyi templomrom a Magyar Állam tulajdonában áll.

A helyi védelem alatt álló épületek megőrzésére, a felújításukból származó többletköltségek fedezésére csak központi és önkormányzati támogatások együttes rendelkezésre állása esetén van esély. Ezért a védett épületek felújítására az önkormányzatnak is célszerű támogatást nyújtania.

Az Önkormányzat a helyi értékek védelmében számos egyéb, nem anyagi jellegű segítséget is nyújthat:

- A témában kiírt aktuális pályázati lehetőségekről a tulajdonosok értesítése;
- A pályázaton való részvételhez szakmai segítség nyújtása (pályázati anyag összeállításában, elkészítésében);
- Helyi, kistérségi, megyei, vagy egyéb szintű pályázatokon a tulajdonosokkal történő szoros együttműködés.

Regöly Község Önkormányzata települési főépítészt foglalkoztat, aki szakmai munkájával segíti a település épített környezetének formálását, valamint a védelem alatt álló értékek megőrzését.

Nyilatkozat:

A tervezett megoldás megfelel az örökségvédelmi jogszabályoknak és hatósági előírásoknak. A kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 84. § (2) bekezdés c) pontja szerint előírt jogosultsággal rendelkezem.

Szekszárd, 2020. május

.....
Hajba Csaba
okl. építészmérnök, okl. településmérnök
településtervező TT 17-1497

Melléklet:

Örökségvédelmi értékvizsgálati adatlapok
Építészeti értékvizsgálat térképei

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H1.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Temető
HELYRAJZI SZÁM: 158

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLÉGI RENDELTETÉSE:**

temetőkápolna

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

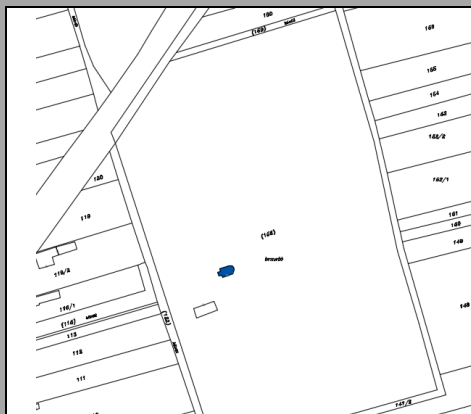
Kisméretű neogótikus stílusú kápolna egy homlokzati toronnyal.
Épült 1899-ben. (forrás: nagyvofely.hu)

VÉDENDŐ:

Teljes objektum

KORREKCIÓS JAVASLAT:

A homlokzat kifestése átgondolandó.

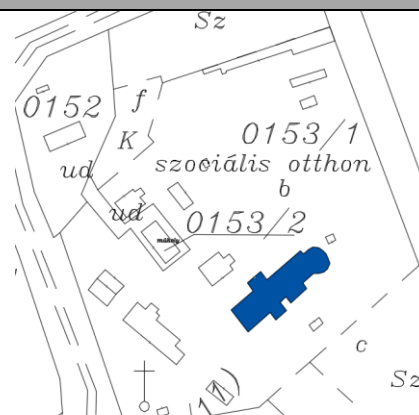

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H2.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Majsapuszta
HELYRAJZI SZÁM: 0153/1

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

Tolna Megyei Integrált Szociális Intézmény – Margaréta Otthon

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Külterületi pusztán álló, gazdasági épületekkel körülvett volt Esterházy uradalmi épületegyüttes, nagymértékben átalakítva.

A telek délkeleti oldalán egyemeletes, eredetileg barokk kastély-épület, délnyugati részén feltehetően XIX. század végi földszintes, tornyos, eredetileg vendégháznak szánt épület.

Az épületek kívül-belül modernista módon nagymértékben átalakítva, eredeti architektonikus részleteiktől megfosztva.

VÉDENDŐ:

épülettömeg

KORREKCIÓS JAVASLAT:

A homlokzatok eredeti formájának visszaállítása régi képek alapján.

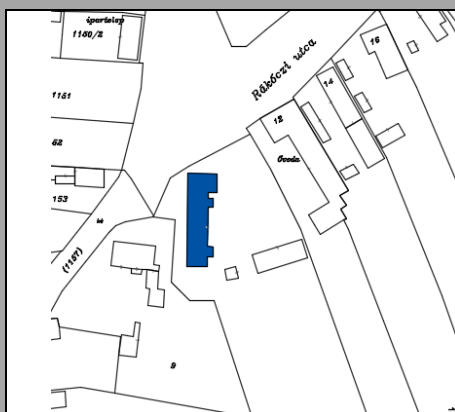

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H3.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Rákóczi u. 10.
HELYRAJZI SZÁM: 10

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

Római katolikus plébánia

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

A templomtól délre, utcator végén álló, utca felől L alakban befordított hosszúkás, kontyolt nyeregtetővel fedett épület. Az utcafronton tömör téglakerítés zömök kapuoszlopokkal. Az utcai kerítés keleti végén egy üresen álló szoborfülke. A község története szerint a templom, a plébánia és az iskola (most óvoda) 1811-ben leégett. Az épület formája alapján elképzelhető, hogy eredetileg a XVIII. sz. második felében épült.

VÉDENDŐ:

épülettömeg, homlokzatok

KORREKCIÓS JAVASLAT:

Külső-belső teljes felújítás .

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H4.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Árpád u. 2.
HELYRAJZI SZÁM: 1067

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

lakóépület

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Fésűs telepítésű, földszintes, csonkakontyolt nyeregtetős lakóház utcai homlokzaton két ablakkal, udvari oldalon félig befalazott faoszlopos tornác. Az egész épület átalakított, új nyílászárók, új tornácoszlopok, lecsupaszított sima homlokzati falfelület.

VÉDENDŐ:

épülettömeg,

KORREKCIÓS JAVASLAT:

Felújítás esetén cserépfedés és az utcai homlokzat eredeti formában történő visszaállítása .

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H5.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Hunvéd u.
HELYRAJZI SZÁM: 1

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

volt malom-épület

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Szabadon álló telepítésű, kétszintes, egyszerű nyeregtetővel fedett nyerstégla homlokzatú épület. Homlokzatán lizénák és a földszinti földem síkjában osztópárkány. A szegmentíves nyílászárók körül falsítból kiugró téglakeretezés.

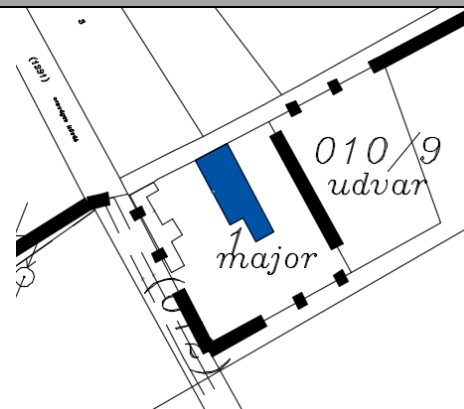
Az épület déli végén földszintes toldalék-épület.

VÉDENDŐ:

épülettömeg, homlokzatok

KORREKCIÓS JAVASLAT:

Felújítás és hasznosítás esetén az eredeti külső megjelenés megőrizendő.

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H6.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Kereszt u. 16.
HELYRAJZI SZÁM: 1121

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

lakóépület

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Fésűs telepítésű, földszintes, csonkakontyolt nyeregtetővel fedett lakóépület. Utcai homlokzatán három egyforma méretű redőnyös ablak, a homlokzati falon eredeti vakolat-architektúra.

Az udvar felé esztergált faoszlopos tornác.

Az épület nyugati végében a lakóházzal egy tömegben kialakított gazdasági épület található.

VÉDENDŐ:

épülettömeg, homlokzatok

KORREKCIÓS JAVASLAT:

A homlokzat színezése átgondolandó, az utcai fém kapu helyett fa-kapu javasolt.

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H7.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Kereszt u. 24.
HELYRAJZI SZÁM: 1093/2

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

lakóépület

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Fésűs telepítésű, földszintes, csonkakontyolt nyeregtetővel fedett lakóépület. Utcai homlokzatán három ablak. Az utcai homlokzati fal eredeti homlokzati-architektúrája már nincs meg, sima vakolatot kapott vízszintes sávos festéssel.

Az udvari oldalon az utca felőli szakaszon beüvegezett tornác, a hátsó szakaszon esztergált faoszlopos tornác található.

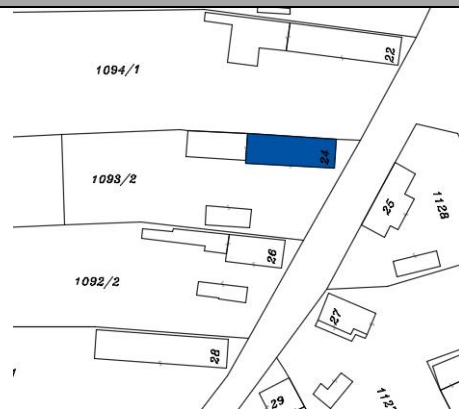
Az épület nyugati végében a lakóházzal egy tömegben kialakított gazdasági épület áll.

VÉDENDŐ:

épülettömeg, homlokzatok

KORREKCIÓS JAVASLAT:

Az utcai homlokzat eredeti formában történő visszaállítása javasolt.

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

SORSZÁM: H8.

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Kereszt u. 28.
HELYRAJZI SZÁM: 1091

JELENLEGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:

AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:

lakóépület, gazdasági épület, utcai kerítés

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Fésűs telepítésű, földszintes, csonkakontyolt nyeregtetővel fedett lakóépület. Utcai homlokzatán három zsalus ablak. Az utcai homlokzati falat három lizéna és egy osztópárkány tagolja. az ablakok fölött eredeti szemöldökkpárkányok láthatók. Az udvari homlokzat hátsó szakaszán téglapilléres tornác található. Eredeti korabeli vastag, tömör téglakerítés. A tető és a kerítés nagyon rossz állapotban van.

VÉDENDŐ:

épülettömeg, homlokzatok

KORREKCIÓS JAVASLAT:

Teljes felújítás eredeti formában.

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H9.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Kölcsey u. 1.
HELYRAJZI SZÁM: 634/1

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

lakóépület, gazdasági épület, utcai kerítés

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Fésűs telepítésű, földszintes, csonkakontyolt nyeregtetővel fedett lakóépület. Utcai homlokzatán két ablak és tornác-ajtó. Az utcai homlokzat gazdag eklektikus jellegű díszítéssel rendelkezik. Az udvari oldalon nyitott, sima felületű, faoszlopos tornác található. Az épület nyugati végében a lakóházzal egy tömegben kialakított gazdasági épület áll. A déli telekhatáron egy másik gazdasági épület is áll.

VÉDENDŐ:

épülettömeg, homlokzatok

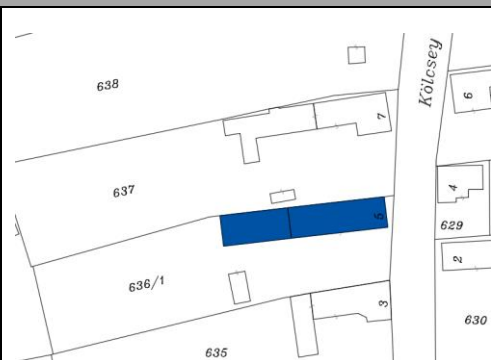
KORREKCIÓS JAVASLAT:

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H10.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Kölcsey u. 5.
HELYRAJZI SZÁM: 636

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

lakóépület, gazdasági épület, utcai kerítés

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Fésűs telepítésű, földszintes, csonkakontyolt nyeregtetővel fedett lakóépület. Utcai homlokzatán két eredeti ablak. A tornácnylást azonban utólag befalazták és az udvarra néző tornác első részét is beüvegezték. Az utcai homlokzaton egyszerű eklektikus jellegű vakolat-architektúra látható.

Az épület nyugati végében a lakóházzal egy tömegben kialakított gazdasági épület áll.

VÉDENDŐ:

épülettömeg, homlokzatok

KORREKCIÓS JAVASLAT:

Lábazati falszigetelés és az utcai homlokzat eredeti formában történő visszaállítása javasolt. Felújítás esetén a palafedés cserépfedésre cserélendő.

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H11.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Kölcsey u. 9.
HELYRAJZI SZÁM: 638

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

lakóépület, gazdasági épület, utcai kerítés

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Fésűs telepítésű, földszintes, csonkakontyolt nyeregtetővel fedett lakóépület. Utcai homlokzatán két zsalus ablak és egy tornácajtó. Az utcai homlokzati fal eredeti homlokzati-architektúrája már nincs meg, sima vakolatot kapott.

Az udvari oldalon nyitott öntöttvas-oszlopos tornác található.

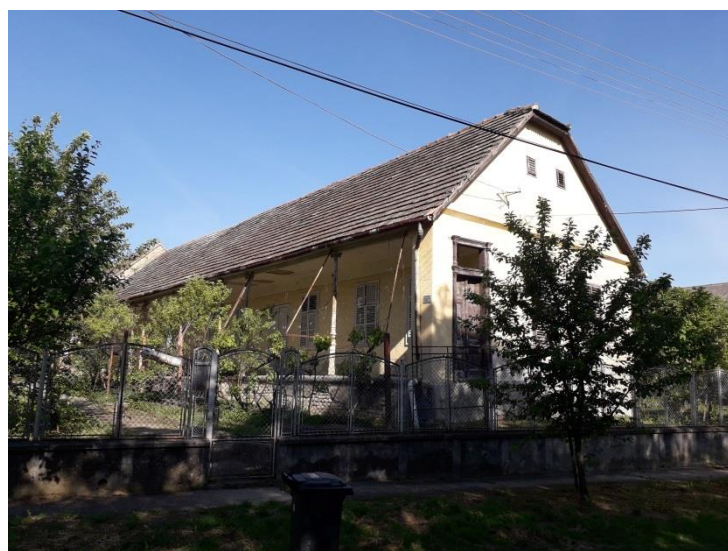
Az épület nyugati végében a lakóházzal egy tömegben kialakított gazdasági épület áll.

VÉDENDŐ:

épülettömeg, homlokzatok

KORREKCIÓS JAVASLAT:

Teljes felújítás és az utcai homlokzat eredeti formában történő visszaállítása javasolt.

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

SORSZÁM: H12.

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Kölcsey u. 13.
HELYRAJZI SZÁM: 640

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:

AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:

lakóépület, gazdasági épület

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Fésűs telepítésű, földszintes, csonkakontyolt nyeregtetővel fedett lakóépület. Utcai homlokzatán két zsalus ablak és egy díszes tornácajtó. Az utcai homlokzati fal eredeti eklektikus vakolatdíszítéssel rendelkezik.

Az udvar felé faragott faoszlopos nyitott tornác néz.

Az épület nyugati végében a lakóházzal egy tömegben kialakított gazdasági épület áll.

VÉDENDŐ:

épülettömeg, homlokzatok

KORREKCIÓS JAVASLAT:

Eredeti formában történő teljes felújítás javasolt.

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

SORSZÁM: H13.

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Kölcsey u. 15.
HELYRAJZI SZÁM: 641

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:

AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:

lakóépület, gazdasági épület

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Fésűs telepítésű, földszintes, csonkakontyolt nyeregtetővel fedett lakóépület. Utcai homlokzatán három zsalus ablak. Az utcai homlokzaton egyszerű eklektikus díszítés látható, az oromfalon 1914-es évszámmal.

Az udvar felé sima faoszlopos, nyitott tornác néz.

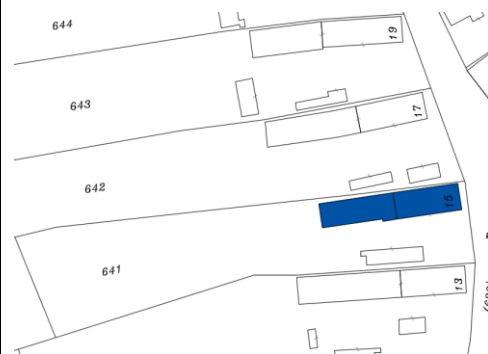
Az épület nyugati végében a lakóházzal egy tömegben kialakított gazdasági épület áll.

VÉDENDŐ:

épülettömeg, homlokzatok

KORREKCIÓS JAVASLAT:

Tetőfelújítás esetén a palafedés cseréje javasolt cserépfedésre.

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

SORSZÁM: H14.

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Mátyás u. 3.
HELYRAJZI SZÁM: 679

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:

AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:

lakóépület, gazdasági épület,

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

L alakban befordított, földszintes, kontyolt nyeregtetővel fedett lakóépület. Utcai homlokzatán négy redőnyös ablak. Az utcai homlokzatot négy lizéna és a homlokzat két szélén oromzatos falmagasítás díszíti.

Az épület mögött az épülettel egybeépítve gazdasági épület található.

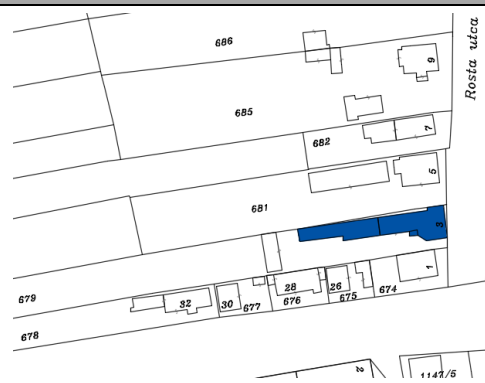
Az utcai vas-kerítés nem képvisel egyedi jellegzetességet.

VÉDENDŐ:

épülettömeg, homlokzatok

KORREKCIÓS JAVASLAT:

.

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H15.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Mátyás u. 25.
HELYRAJZI SZÁM: 701

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

lakóépület, gazdasági épület,

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Fésűs telepítésű, földszintes, csonkakontyolt nyeregtetővel fedett lakóépület. Utcai homlokzatán három ablak. Az utcai homlokzaton egyszerű, mértanias díszítés. Az udvar felé öntöttvas-oszlopos nyitott tornác.

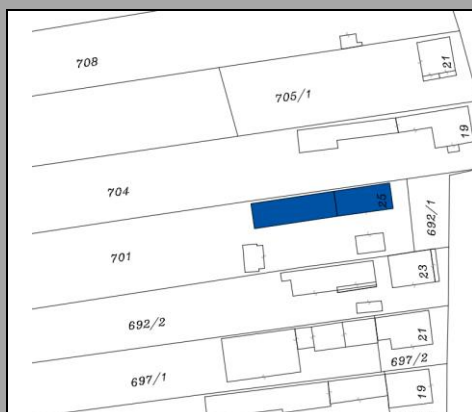
Az épület mögött az épülettel egybeépítve gazdasági épület található.

VÉDENDŐ:

épülettömeg, homlokzatok

KORREKCIÓS JAVASLAT:

felújítás esetén palafedés helyett égetett cserépfedés javasolt.

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H16.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Petőfi u. 9.
HELYRAJZI SZÁM: 618

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

lakóépület, gazdasági épület, utcai kerítés

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

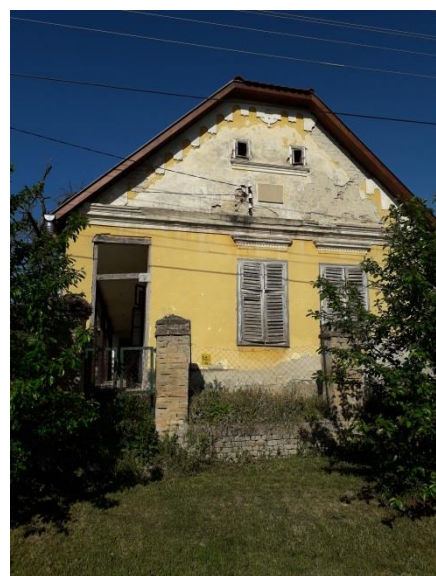
Fésűs telepítésű, földszintes, csonkakontyolt nyeregtetővel fedett lakóépület. Utcai homlokzatán két zsalus ablak és egy tornácajtó. Az utcai homlokzaton egyszerű, eklektikus díszítés látható. Az udvarra esztergált faoszlopos nyitott tornác néz. Az épület mögött az épülettel egybeépítve gazdasági épület található. Az utcai kerítés zömök téglapillérei még állnak.

VÉDENDŐ:

épülettömeg, homlokzatok

KORREKCIÓS JAVASLAT:

Teljes felújítás eredeti formában.

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H17.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Rákóczi u. 17.
HELYRAJZI SZÁM: 286/2

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLÉGI RENDELTETÉSE:**

lakóépület, gazdasági épület,

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Fésűs telepítésű, földszintes, csonkakontyolt nyeregtetővel fedett lakóépület. Utcai homlokzatán három zsalus ablak. Az utcai homlokzaton már csak egyszerű, mértánias, festett díszítés látható. Az udvarra néző tornác eleje beüvegezett, hátsó részén esztergált faoszlopos nyitott tornác. Az épület mögött az épülettel egybeépítve gazdasági épület található.

VÉDENDŐ:

épülettömeg, homlokzatok

KORREKCIÓS JAVASLAT:

felújítás esetén palafedés helyett égetett cserépfedés, továbbá az utcai homlokzat eredeti formájának visszaállítása javasolt.

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

SORSZÁM: H18.

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Rákóczi u. 18.
HELYRAJZI SZÁM: 14

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:

AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:

lakóépület

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Fésűs telepítésű, földszintes, csonkakontyolt nyeregtetővel fedett lakóépület. Utcai homlokzatán két ablak és egy tornácajtó. Az utcai homlokzaton már csak a földem síkjában lévő osztópárkány látható. Az udvar felé sima téglaszlopos tornác nyitott tornác néz.

VÉDENDŐ:

épülettömeg, homlokzatok

KORREKCIÓS JAVASLAT:

felújítás esetén az utcai homlokzat eredeti architektúrájának visszaállításra javasolt.

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

SORSZÁM: H19.

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Rákóczi u. 25.
HELYRAJZI SZÁM: 281

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:

AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:

lakóépület, gazdasági épület,

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Fésűs telepítésű, földszintes, csonkakontyolt nyeregtetővel fedett lakóépület. Utcai homlokzatán három egyforma méretű ablak. Az utcai homlokzaton eredeti formájú, eklektikus jellegű, igényes vakolatdíszítés látható. Az udvarra öntöttvas-oszlopos nyitott tornác néz.

Az épület mögött az épülettel egybeépítve L alakban befordított gazdasági épület áll.

VÉDENDŐ:

épülettömeg, homlokzatok

KORREKCIÓS JAVASLAT:

felújítás esetén palafedés helyett égetett cserépfedés javasolt.

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H20.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Rákóczi u. 38.
HELYRAJZI SZÁM: 88

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

lakóépület, gazdasági épület, utcai kerítés

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

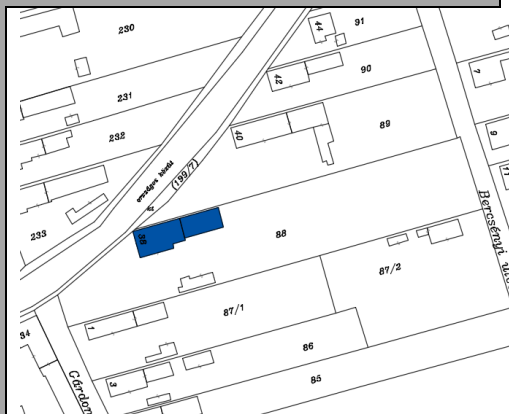
Fésűs telepítésű, földszintes, csonkakontyolt nyeregtetővel fedett lakóépület. Utcai homlokzatán két zsalus ablak. Az utcai homlokzaton még látható az eredeti jó arányú vakolatdíszítés. Az udvarra néző tornác elé újabban épített épület-toldalék került. Az utcai telekhatáron egyszerű drótháló-betétes vaskerítés.

VÉDENDŐ:

épülettömeg, utcai homlokzat

KORREKCIÓS JAVASLAT:

az utcai homlokzat eredeti formában történő tatarozása javasolt.

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H21.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Szabadság u. 3.
HELYRAJZI SZÁM: 606

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNY JELENLEGI RENDELTETÉSE:**

lakóépület, gazdasági épület, utcai kerítés

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

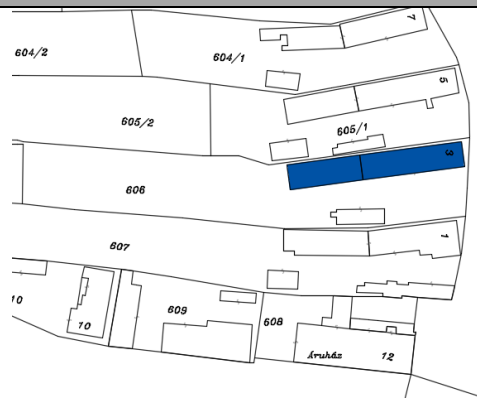
Fésűs telepítésű, földszintes, csonkakontyolt nyeregtetővel fedett lakóépület. Utcai homlokzatán két szobai és egy tornác-ablak. Az utcai homlokzaton még látható az eredeti jó arányú eklektikus vakolatdíszítés. Az udvarra öntöttvas-oszlopos nyitott tornác néz. A lakóépülettel egybeépített, azzal megegyező tömegarányú gazdasági épület. Az utcai telekhatáron újabkori díszes kovácsoltvas-kerítés.

VÉDENDŐ:

épülettömeg, homlokzatok,

KORREKCIÓS JAVASLAT:

felújítás esetén a palafedés cserépfedésre történő cseréje, a tornác elé helyezett féltetős terasz eltávolítása javasolt, továbbá az utcai homlokzat színezése átgondolandó.

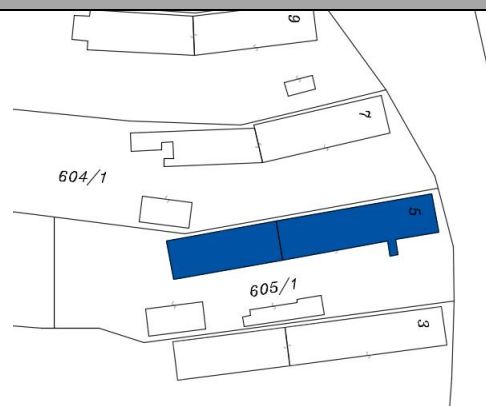

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H22.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Szabadság u. 5.
HELYRAJZI SZÁM: 605

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

lakóépület, gazdasági épület, utcai kerítés

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Fésűs telepítésű, földszintes, csonkakontyolt nyeregtetővel fedett lakóépület. Utcai homlokzatán két szobai és egy tornác-ablak. Az utcai homlokzaton ma már lényegében díszítetlen. Az udvarra öntöttvas-oszlopos nyitott tornác néz.

A lakóépület mögött azzal egybeépített, és a főépülettel megegyező tömegarányú gazdasági épület található.

Az utcai telekhatáron újabbkori díszes kovácsoltvas-kerítés.

VÉDENDŐ:

épülettömeg, homlokzatok,

KORREKCIÓS JAVASLAT:

felújítás esetén a palafedés cserépfedésre történő cseréje javasolt, továbbá az utcai homlokzat lehetőség szerint eredeti formában visszaállítandó.

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H23.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Szabadság u. 7.
HELYRAJZI SZÁM: 604/1

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

lakóépület, gazdasági épület, utcai kerítés

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Fésűs telepítésű, földszintes, csonkakontyolt nyeregtetővel fedett lakóépület. Utcai homlokzatán két szobai ablak és egy tornác-ajtó. Az utcai homlokzaton eredeti formájú, igényes eklektikus vakolat- illetve stukkó-díszítés. Az udvar felé öntöttvas-oszlopos nyitott tornác néz.

A lakóépület mögött azzal egybeépített, és a főépülettel megegyező tömegarányú gazdasági épület található.

Az utcai telekhatáron díszes kovácsoltvas-kerítés.

VÉDENDŐ:

épülettömeg, homlokzatok,

KORREKCIÓS JAVASLAT:

felújítás esetén a palafedés cserépfedésre történő cseréje javasolt, továbbá az utcai homlokzat színezése átgondolandó

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H24.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Szabadság u. 9.
HELYRAJZI SZÁM: 603/1

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

lakóépület, gazdasági épület, utcai kerítés

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Fésűs telepítésű, földszintes, csonkakontyolt nyeregtetővel fedett lakóépület. Utcai homlokzatán két szobai ablak és egy tornác-ajtó. Az utcai homlokzat eredeti díszítése már nem látható, a homlokzatot sima vakolat-felülettel látták el. Az udvar felé mellvéd fölötti esztergált faoszlopos nyitott tornác néz.

A lakóépület mögött azzal egybeépített, és a főépülettel megegyező tömegarányú gazdasági épület található.

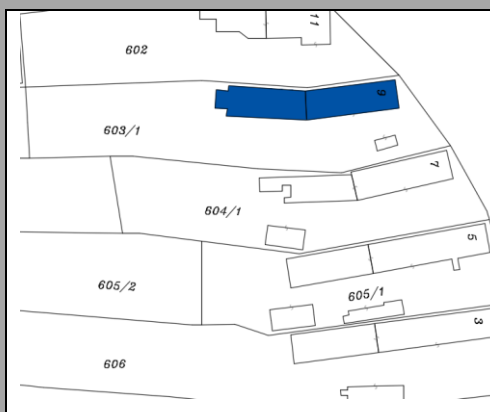
Az utcai telekhatáron díszes kovácsoltvas-kerítés.

VÉDENDŐ:

épülettömeg, homlokzatok,

KORREKCIÓS JAVASLAT:

a tornác elé toldott előtető eltávolítása és az utcai homlokzat eredeti formájának visszaállítása javasolt.

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

SORSZÁM: H25.

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Szemenyei u. 22.
HELYRAJZI SZÁM: 308

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:

AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:

lakóépület

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

L alakban befordított, földszintes, egyszerű nyeregtetővel fedett lakóépület. Utcai homlokzatán négy új tokos ablak. Az utcai homlokzat eredeti díszítése a felújítással már csak részben tekinthető eredetinek. A homlokzaton három függőleges sávban gipsz-kváderezés és az ablakok fölött szemöldökpárkány látható.

VÉDENDŐ:

épülettömeg, utcai homlokzat

KORREKCIÓS JAVASLAT:

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H26.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Szemenyei u. 24.
HELYRAJZI SZÁM: 309

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

lakóépület, gazdasági épület

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Fésűs telepítésű, földszintes, csonkakontyolt nyeregtetővel fedett lakóépület. Utcai homlokzatán két új ablak. Az utcai homlokzat eredeti díszítése a végletekig leegyszerűsített felújítással megsemmisült.

A lakóépület folytatásában azzal megegyező tömegarányú gazdasági épület.

VÉDENDŐ:

épülettömeg,

KORREKCIÓS JAVASLAT:

Az utcai homlokzat eredeti formájának visszaállítása javasolt régi képek alapján

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

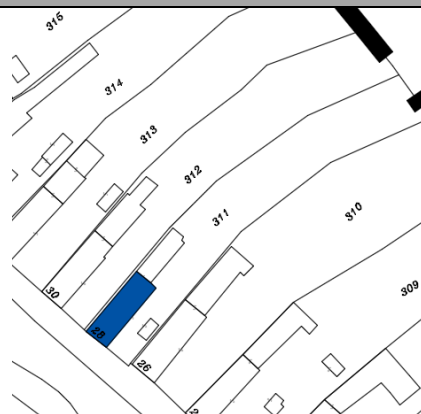
SORSZÁM: H27.

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Szemenyei u. 28.
HELYRAJZI SZÁM: 311

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:

AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:

lakóépület

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Utcafronton álló, fésűs telepítésű, földszintes, csonkakontyolt nyeregtetővel fedett lakóépület. Utcai homlokzatán három ablak. Az utcai homlokzaton eredeti, gazdag eklektikus vakolatdíszítés látható.

Az udvari homlokzat első részét beüvegezték, hátsó részén esztergált faoszlopos nyitott tornác található.

A lakóépület folytatásában azzal megegyező tömegarányú gazdasági épület.

VÉDENDŐ:

épülettömeg, homlokzatok

KORREKCIÓS JAVASLAT:

Tetőfelújítás esetén cserépfedés javasolt.

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

SORSZÁM: H28.

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Szemenyei u. 32.
HELYRAJZI SZÁM: 313

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:

AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:

lakóépület

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Utcafronton álló fésűs telepítésű, földszintes, csonkakontyolt nyeregtetővel fedett lakóépület. Utcai homlokzatán három ablak. Az utcai homlokzat késő-eklektikus jellegű eredeti festett díszítése fennmaradt.

Az udvar felé néző tornácot - vélhetően utólag – beüvegezték.

A lakóépület folytatásában azzal megegyező tömegarányú gazdasági épület.

VÉDENDŐ:

épülettömeg, homlokzatok

KORREKCIÓS JAVASLAT:

Tetőfelújítás esetén cserépfedés javasolt.

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H29.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Vas Gereben u. 1.
HELYRAJZI SZÁM: 34

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

lakóépület, gazdasági épület, utcai kerítés

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Fésűs telepítésű, földszintes, csonkakontyolt nyeregtetős lakóház. Utcai homlokzatán három azonos méretű ablak, valamint geometrikus jellegű egyedi vakolat-díszítés. Az oromzaton 1928-as évszám.

Az épület mögött egybeépített gazdasági épület.

Az utcai telekhatáron tömör téglakerítés nagyméretű téglapillérekkel.

VÉDENDŐ:

épülettömeg, homlokzatok

KORREKCIÓS JAVASLAT:

Helyreállítás eredeti formában. A homlokzat színezése megfontolandó.

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H30.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Vörösmarty u. 14.
HELYRAJZI SZÁM: 653

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLÉGI RENDELTETÉSE:**

lakóépület, gazdasági épület, utcai kerítés

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

L alakban befordított, földszintes, kontyolt nyeregtetővel fedett lakóépület. Utcái homlokzatán öt ablak. Az utcai homlokzat közepén kis kiülésű rizalit tört vonalú oromfal-magasítással. A homlokzaton igényesen megtervezett art deco jellegű vakolatdíszítés. Egyszerű, nem karakteres vasrácsos kerítés.

VÉDENDŐ:

épülettömeg, homlokzatok

KORREKCIÓS JAVASLAT:

felújítás esetén palafedés helyett égetett cserépfedés és dekoratívabb homlokzat-színezés javasolt.

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

SORSZÁM: H31.

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: templomkert
HELYRAJZI SZÁM: 295

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:

AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:

Mária szobor

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

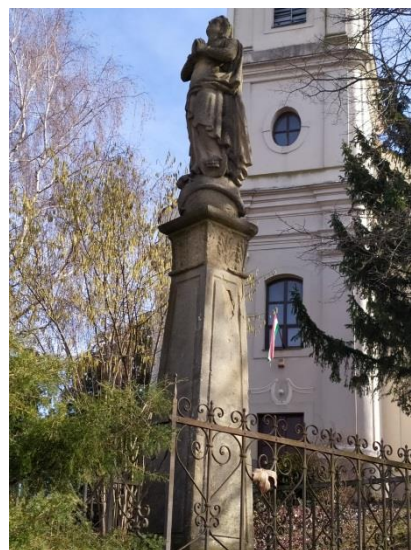
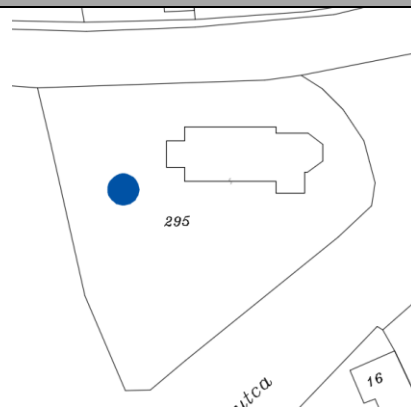
A templomhoz vezető lépcső jobb oldalán a kapu mellett elhelyezett klasszicista stílusú posztamensen álló homokkő Mária-szobor, feltehetően a XIX. sz. első feléből.

VÉDENDŐ:

teljes objektum

KORREKCIÓS JAVASLAT:

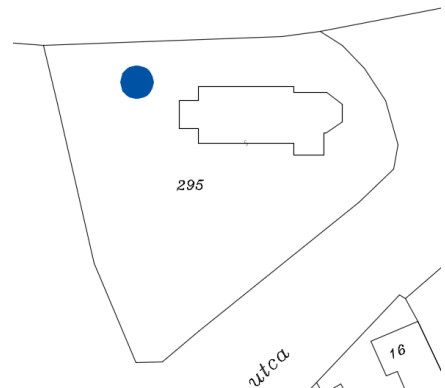
kőrestaurálás, és a környezet kertészeti rendezése

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

SORSZÁM: H32.

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: templomkert
HELYRAJZI SZÁM: 295

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:

AZ ÉPÍTMÉNYJELENLÉGI RENDELTETÉSE:

Szent György szobor

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

A templomkert északnyugati sarkánál elhelyezett klasszicista stílusú posztamensen álló homokkő Szent György szobor, feltehetően a XIX. sz. első feléből.

A posztamens márványtáblájának feliratán sok – alig kivehető - név szerepel (véltetően az adományozók), a posztamens alján „1913. április 24.” felirat.

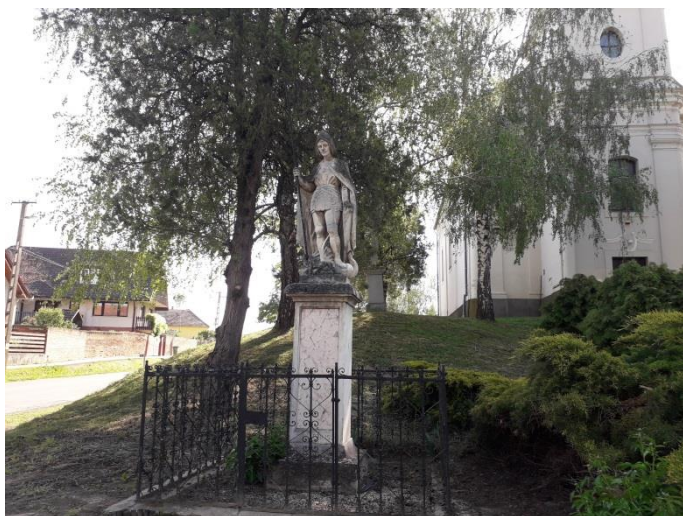

VÉDENDŐ:

teljes objektum

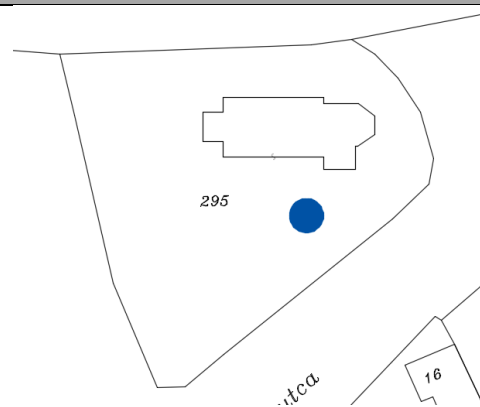
KORREKCIÓS JAVASLAT:

kőrestaurálás, és a környezet kertészeti rendezése

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H33.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: templomkert
HELYRAJZI SZÁM: 295

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

Szent Vendel szobor

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

A templomkert déli részén elhelyezett klasszicista stílusú posztamensen álló homokkő Szent Vendel szobor, a posztamensen olvasható felirata szerint 1884-ben készült.

VÉDENDŐ:

teljes objektum

KORREKCIÓS JAVASLAT:

kőrestaurálás, és a környezet kertészeti rendezése

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

SORSZÁM: H34.

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: templomkert
HELYRAJZI SZÁM: 295

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:

AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:

Szentháromság szobor

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

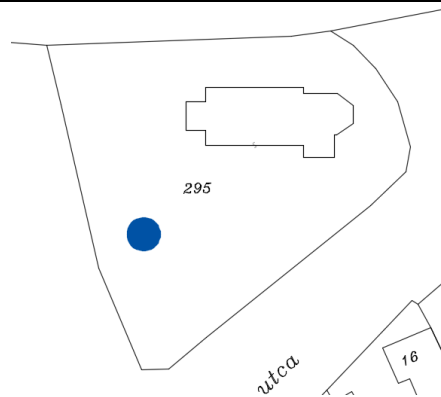
A templomkert délnyugati részén elhelyezett klasszicista stílusú homokkő Szentháromság szobor. A szobor körül alacsony kőoszlopos vasrácsos kerítés. Készült 1801-ben.

VÉDENDŐ:

teljes objektum

KORREKCIÓS JAVASLAT:

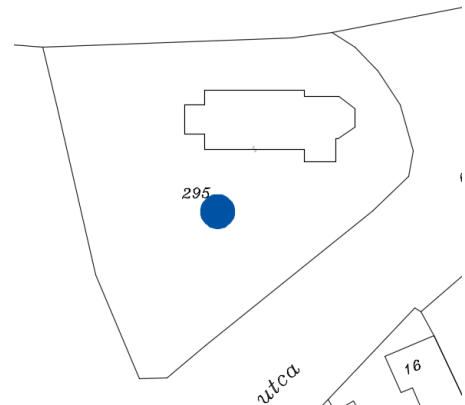
kőrestaurálás, és a környezet kertészeti rendezése

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

SORSZÁM: H35.

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: templomkert
HELYRAJZI SZÁM: 295

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:

AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:

Kálvária-keresztek

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

A templomkert déli részén elhelyezett 3 db kálváriát ábrázoló kereszt. Készült 1830-32-ben. A jobb oldali lator lába letört.

A középső kereszt felirata: „Regöji Német Imre emelte ezen keresztet 1830 1934”

A bal oldali kereszt felirata: „Szemes Mihály csináltatta 1832 1934”

A jobb oldali kereszt felirata: „Kováts János tsináltatta 1832”

VÉDENDŐ:

teljes objektum

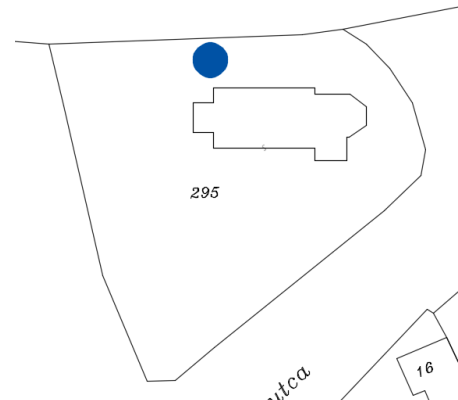
KORREKCIÓS JAVASLAT:

kőrestaurálás, és a környezet kertészeti rendezése

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H36.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: templomkert
HELYRAJZI SZÁM: 295

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

Kereszt

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

A templomkert északi részén álló klasszicizáló jellegű homokkő kereszt. A korpusz lába letört.

A posztamens felirata: „Imádunk téged Krisztus. És áldunk téged. mert, szent kereszted által megváltottad a világot.”

VÉDENDŐ:

teljes objektum

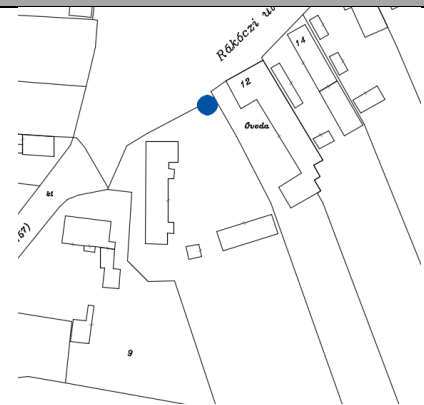
KORREKCIÓS JAVASLAT:

körestaurálás, és a környezet kertészeti rendezése

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H37.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Rákóczi utca 10.
HELYRAJZI SZÁM: 10

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

Szoborfülke

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

A plébániakert kerítésének keleti végén álló fél-boltozatos szoborfülke, a fülke nyílása előtt vasrácsos kerítés.
A szoborfülkében egy Szent Antal szobor állott, melyet az 1990-es években ismeretlen tettesek elloptak.

VÉDENDŐ:

teljes objektum

KORREKCIÓS JAVASLAT:

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H38.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Kossuth Lajos utca déli vége
HELYRAJZI SZÁM: 1158

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

Kereszt

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Az utca déli végén közterületen álló homokkő kereszttel. A kereszttel körül újabb készítésű fém kerítés.

Posztamentének felirata:

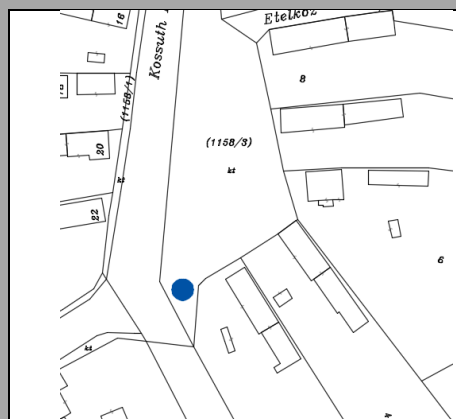
„Javította Antal család és az utcabeli hivek”

VÉDENDŐ:

teljes objektum

KORREKCIÓS JAVASLAT:

körestaurálás, és a környezet kertészeti rendezése

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

SORSZÁM: H39.

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Kölcsey u. 17. előtt
HELYRAJZI SZÁM: 633

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:

AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:

Kereszt

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

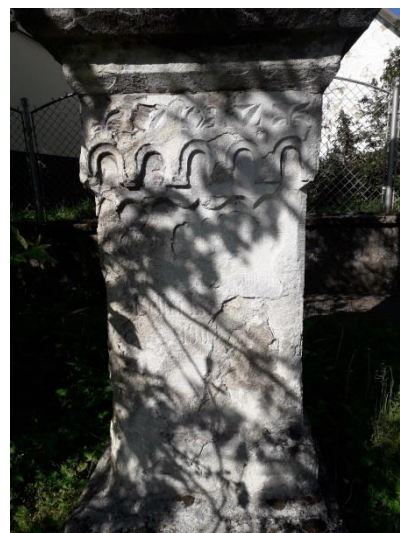
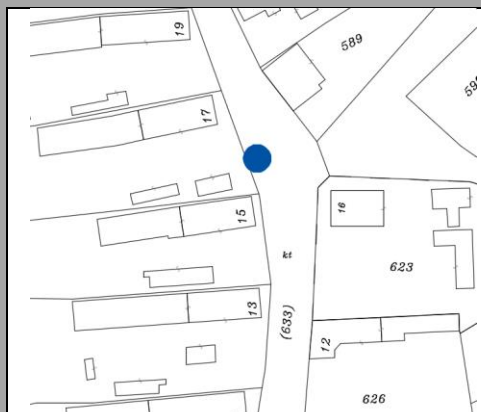
Az utca középső szakaszán közterületen álló romantikus stílusú homokkő kereszt.
Posztamensének felirata már csak töredékesen olvasható.

VÉDENDŐ:

teljes objektum

KORREKCIÓS JAVASLAT:

kőrestaurálás, és a környezet kertészeti rendezése

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H40.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Kereszt utca 2. előtt
HELYRAJZI SZÁM: 1124

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

Kereszt

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Az utca északi végén közterületen álló klasszicista jellegű homokkő kereszt. A korpusz alsó része letört.
Posztamentének felirata: „(?) Radány Péter József 1838”

VÉDENDŐ:

teljes objektum

KORREKCIÓS JAVASLAT:

kőrestaurálás,

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H41.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Kereszt utca déli vége
HELYRAJZI SZÁM: 1124

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

Kereszt

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

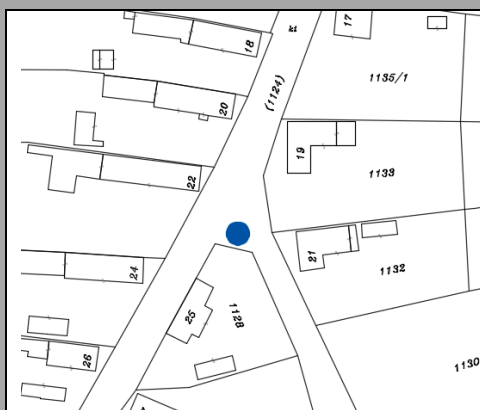
Az utca déli végén közterületen álló klasszicista jellegű homokkő kereszt. A korpusz teljes egésze hiányzik. A posztamens fülkéjében kisméretű Mária-szobor. Felirata nincs. Feltehetően a XIX. sz. közepén készült.

VÉDENDŐ:

teljes objektum

KORREKCIÓS JAVASLAT:

kőrestaurálás,

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H42.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Széchenyi u. és Rákóczi u. sarok
HELYRAJZI SZÁM: 211

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

Kereszt

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

A Széchenyi utca elején (déli végén) közterületen álló eklektikus jellegű homokkő kereszt. A kereszt körül vasrácsos kerítés, azon 1893-as évszám, feltehetően a felállítás éve.

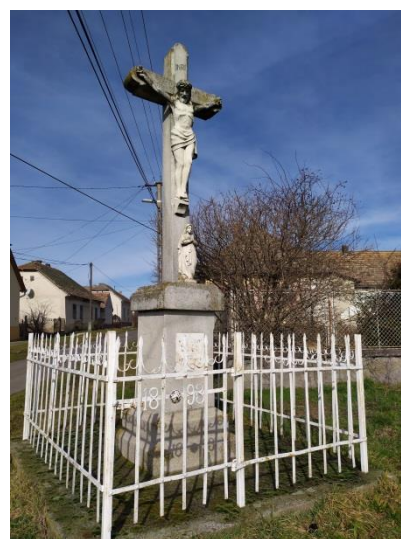
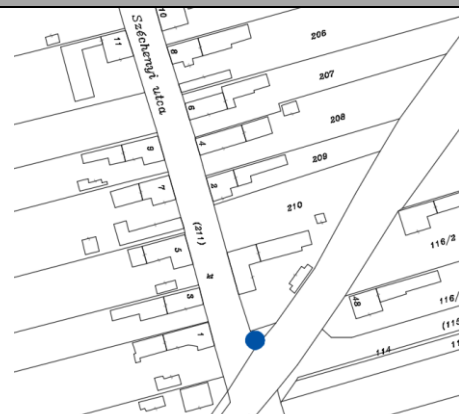
Posztamensének felirata: „Kiterjesztett karjaiddal árasz bõ áldást községünkre 1894”

VÉDENDŐ:

teljes objektum

KORREKCIÓS JAVASLAT:

kőrestaurálás,

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H43.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Temető
HELYRAJZI SZÁM: 158

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

Kereszt

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

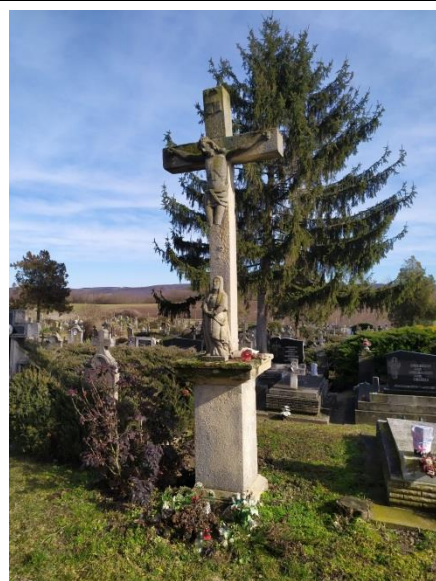
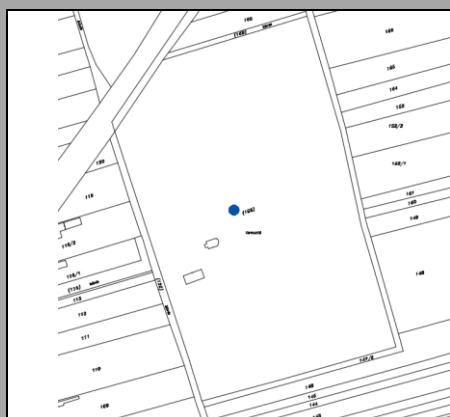
A temetőben a kápolna mögött (keletre) álló klasszicista jellegű homokkő kereszt. A korpusz lába hiányzik. Felirata nehezen olvasható.

VÉDENDŐ:

teljes objektum

KORREKCIÓS JAVASLAT:

kőrestaurálás,

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

SORSZÁM: H44.

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Arany u. és Zrínyi u. sarok
HELYRAJZI SZÁM: 412

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:

AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:

Kereszt

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Az utcák elágazásánál álló klasszicista jellegű homokkő kereszt.
Felirata nem olvasható.

VÉDENDŐ:

teljes objektum

KORREKCIÓS JAVASLAT:

kőrestaurálás, új alaptest készítése

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H45.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Majsapuszta
HELYRAJZI SZÁM: 0153/1

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

Kereszt

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Az utcák elágazásánál álló klasszicista jellegű homokkő kereszt.
A korpusz alsó része letört.
Felirata nem olvasható.

VÉDENDŐ:

teljes objektum

KORREKCIÓS JAVASLAT:

kőrestaurálás,

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H46.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Arany János u. 35.
HELYRAJZI SZÁM: 499

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

Szoborfülke

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Előkertben álló eklektikus jellegű szoborfülke.
Jó állapotban van.
A fülke vasrácsos ajtaján 1896-os évszám.

VÉDENDŐ:

teljes objektum

KORREKCIÓS JAVASLAT:

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H47.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: külterület
HELYRAJZI SZÁM: 0261 (*helyesen: 0246*)

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

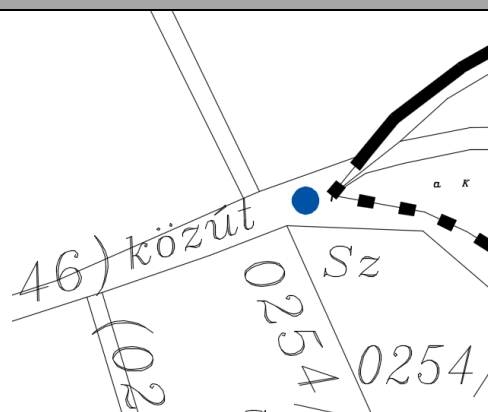
szőlőhegyi kereszt

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

A szőlőhegy északnyugati végén útelágazásnál elhelyezett régi homokkő kereszt, melynek felső része műkőből készült, feltehetően XX. századi pótlás. Újabb készítésű, egyszerű léckerítés övezi.

VÉDENDŐ:

teljes objektum

KORREKCIÓS JAVASLAT:

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H48.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Hunyadi utca
HELYRAJZI SZÁM: 1146

JELENLÉGI VÉDELEM:

helyi védelem

JAVASOLT VÉDELEM:**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

Nepomuki Szent János szobor

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

A teresedés sarkán álló klasszicista kőszobor. Újabban kerülhetett a jelenlegi helyére, eredetileg a templomkert északi oldalán állhatott.

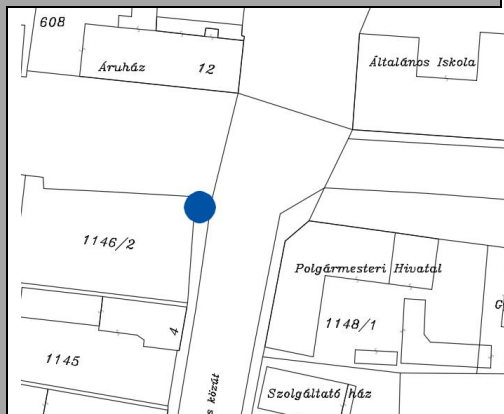
Felirata nincs. A Köztérkép adata szerint 1835-ben készült.

VÉDENDŐ:

teljes objektum

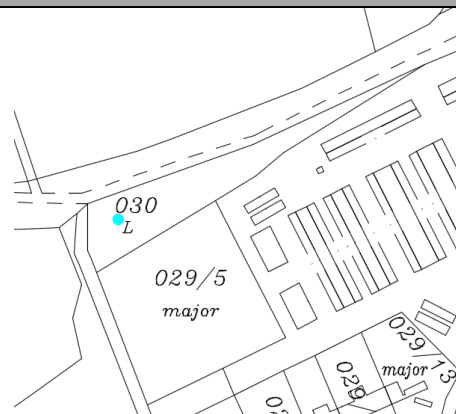
KORREKCIÓS JAVASLAT:

kőrestaurálás

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H49-jav.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Volt Tsz-major előtt
HELYRAJZI SZÁM: 030

JELENLÉGI VÉDELEM:**JAVASOLT VÉDELEM:**

helyi védelem

AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:

fakereszt

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Útelágazásban álló újabkori készítésű fakereszt bádoglemez korpusszal.

A korpusz alatti táblán festett felirata: „Állította Isten dicsőségére K. Szabó Gyula nyug. kántor és Pintér Péter – Regöly, 2003.”

VÉDENDŐ:

teljes objektum

KORREKCIÓS JAVASLAT:

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H50-jav.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Szabadság utca 19. előtt
HELYRAJZI SZÁM: 594/1

JELENLÉGI VÉDELEM:**JAVASOLT VÉDELEM:**

helyi védelem

AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:

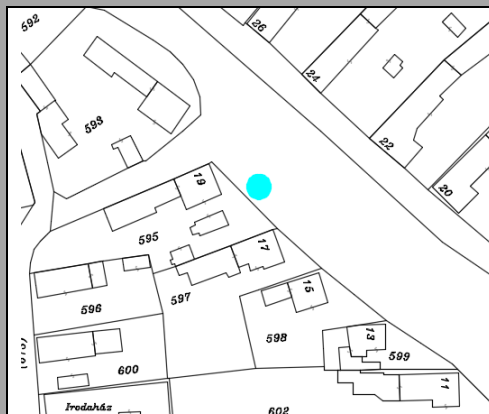
kőkereszt

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Közterületen álló újabkori készítésű műkö-kereszt öntvény korpusszal. Három oldalról léckerítés.
Felirata: „1995”

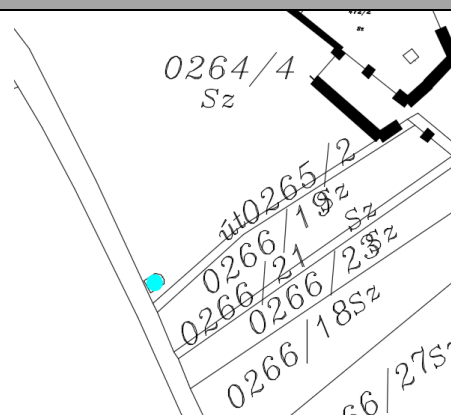
VÉDENDŐ:

teljes objektum

KORREKCIÓS JAVASLAT:

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: H51-jav.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Szőlőhegyi út
HELYRAJZI SZÁM: 0264/4

JELENLÉGI VÉDELEM:**JAVASOLT VÉDELEM:**

helyi védelem

AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:

szoborfülke

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Út mellett álló egyszerű kis szoborfülke vasrácsos ajtóval és tetején vasból készült kettős kereszttel.

VÉDENDŐ:

teljes objektum

KORREKCIÓS JAVASLAT:

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP

SORSZÁM: H52-jav.

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: szőlőhegy keleti oldalán
HELYRAJZI SZÁM: 1855/1

JELENLÉGI VÉDELEM:

JAVASOLT VÉDELEM:

helyi védelem

AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:

kőkereszt

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

Szőlőhegyi út mentén álló régi, klasszicista stílusú homokkőkereszt.

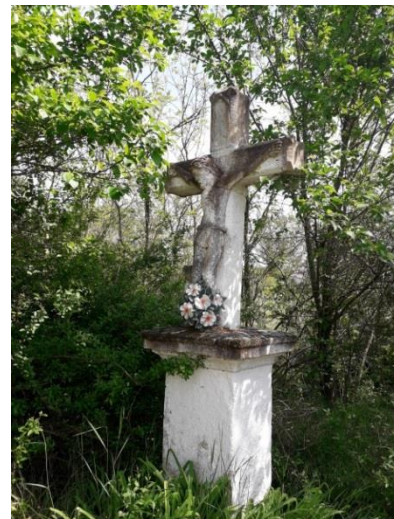
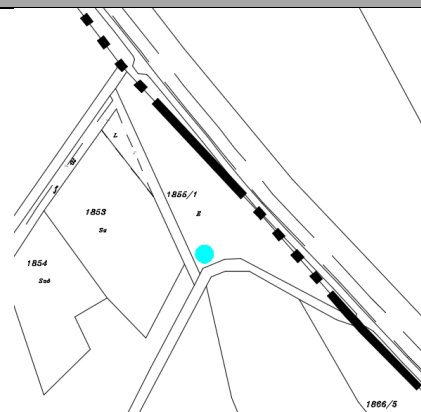
Felirata nem olvasható (lehet, hogy nem is volt).

VÉDENDŐ:

teljes objektum

KORREKCIÓS JAVASLAT:

Új alapra helyezés, kőrestaurálás

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: M1.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Rákóczi utca
HELYRAJZI SZÁM: 295

JELENLÉGI VÉDELEM:

műemlék

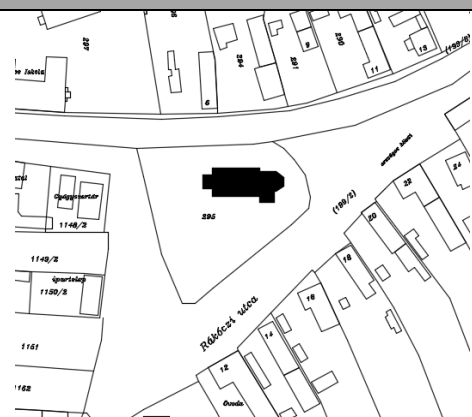
TÖRZSSZÁM: 4251**AZONOSÍTÓ:** 8715**AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:**

Szent György római katolikus templom

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

A település központjában, utcákkal határolt kis dombon szabadon álló, egyhajós templom, Ny-i homlokzata elé kilépő toronnyal, a hajónál keskenyebb, poligonális záródású szentéllyel, a szentély felől kontyolt nyeregtetővel, a szentély D-i oldalán sekrestyével. A hajóban fiókos donga-, a szentélyben fiókos dongaboltozat és félkupola. A hajó Nyi végében fiókos dongaboltozatos orgonakarzat. Épült 1754-ben. Kifestés: korábbi festés fölött 1938 (Vass Bertalan), restaurálva: 2004. Berendezés: 18. század második fele.

MŰEMLEKI KÖRNYEZET HRSZ-OK: 199/2, 199/3, 290, 291, 294, 296, 297, 1148/2, 1149/2, 1150/2, 1151, 1152, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 34, 9, 1153, 1157

KORREKCIÓS JAVASLAT:

ÖRÖKSÉGVÉDELMI ÉRTÉKVIZSGÁLATI ADATLAP**SORSZÁM: M2.**

TELEPÜLÉS: Regöly
UTCA, HÁZSZÁM: Somolypusztá (külterület)
HELYRAJZI SZÁM: 040/2

JELENLÉGI VÉDELEM:
műemlék

TÖRZSSZÁM: 4250
AZONOSÍTÓ: 8714

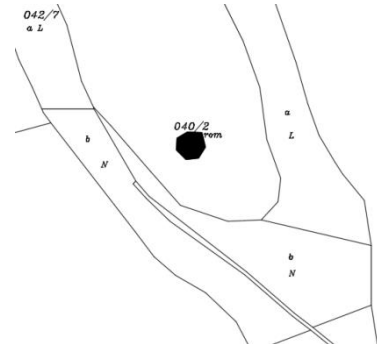
AZ ÉPÍTMÉNYJELENLEGI RENDELTETÉSE:
középkori templomrom

AZ ÉPÍTMÉNY ÉS KÖRNYEZETÉNEK LEÍRÁSA:

A településtől Ny-ra, szántóföldön, kisebb emelkedőn álló, egykor körítőfallyal övezett, keletelt, feltehetően poligonális szentély-záródású templom rommaradványa: három szint magasságig megmaradt, két lépcsős támpillérral megtámasztott Ny-i torony, a hajó Ny-i falának maradványaival. Az É-i és D-i oldalakon csúcsíves nyílásokkal megnyitott torony Ny-i homlokzatán háromszögben záródó bejárati nyílás, felette résablak, a toronyaljából a bejárathoz hasonló nyílás vezet az egykori hajóba. Somogy falu egykori plébániatemploma, amely vélhetően a 16. században pusztult el. Feltárás és állagmegóvás: 1963.

MŰEMLEKI KÖRNYEZET HRSZ-OK: 040/20

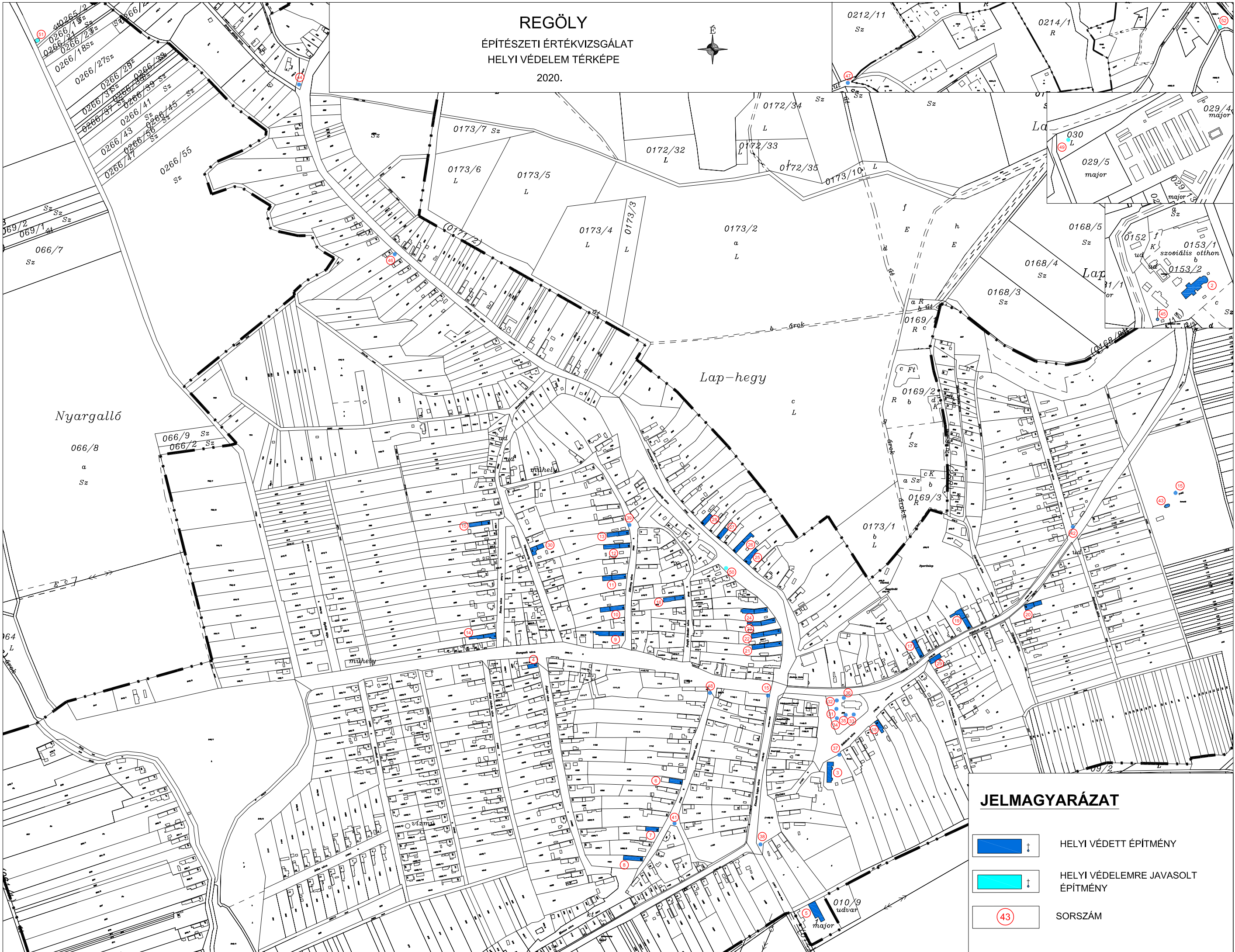
KORREKCIÓS JAVASLAT:

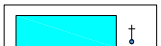

REGÖLY

ÉPÍTÉSZETI ÉRTÉKVIZSGÁLAT HELYI VÉDELEM TÉRKÉPE

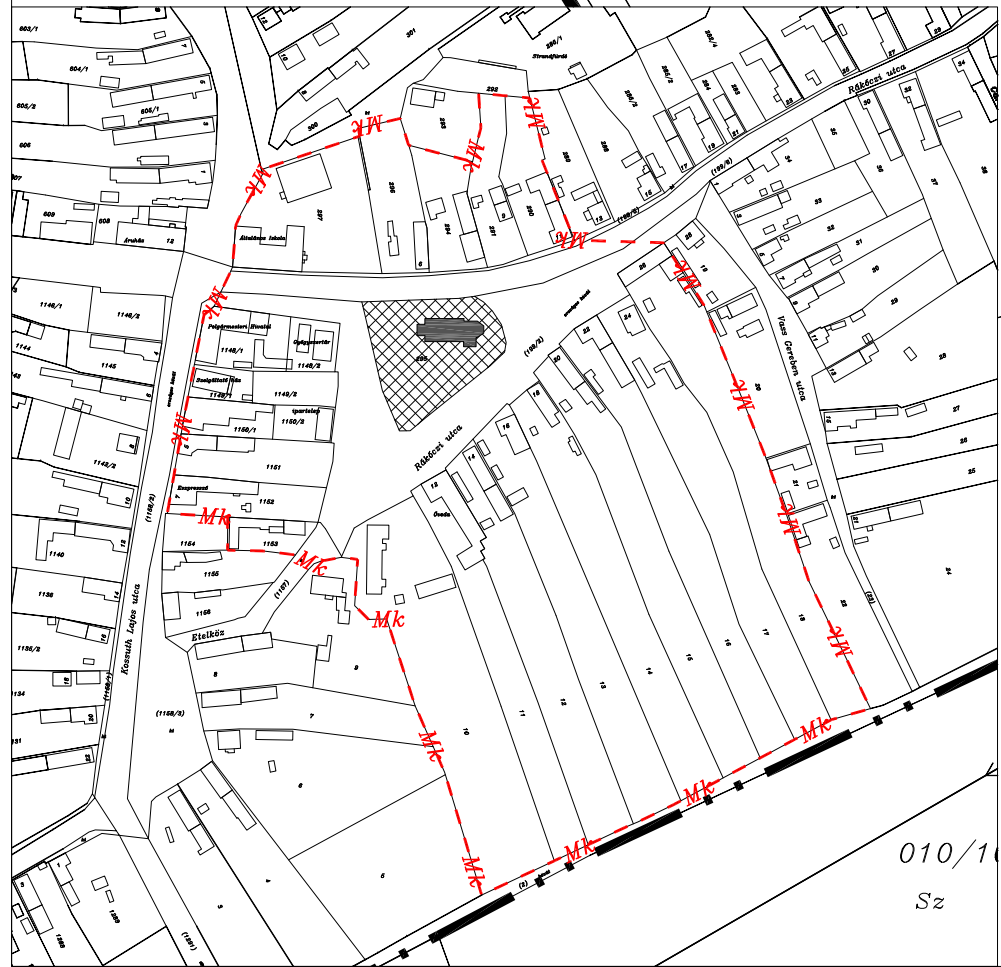
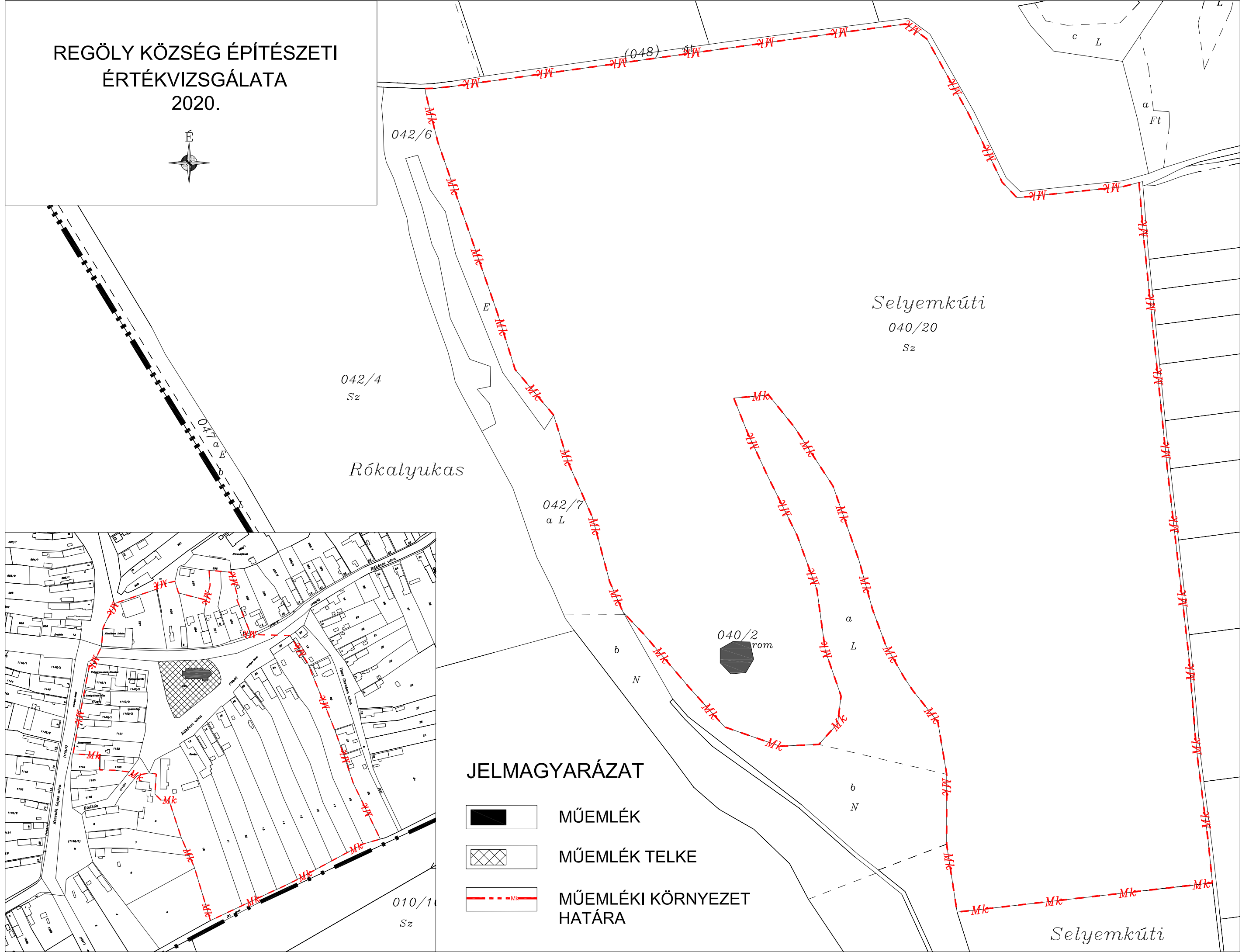
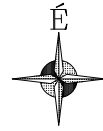
2020.

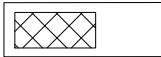
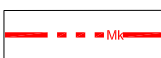
JELMAGYARÁZAT

- HELYI VÉDETT ÉPÍTMÉNY
- HELYI VÉDELEMRE JAVASOLT ÉPÍTMÉNY
- SORSZÁM

REGÖLY KÖZSÉG ÉPÍTÉSZETI
ÉRTÉKVIZSGÁLATA
2020.

JELMAGYARÁZAT

- MŰEMLÉK
- MŰEMLÉK TELKE
- MŰEMLÉKI KÖRNYEZET HATÁRA

Örökségvédelmi hatástanulmány

Régészeti szakterületi munkarész

Regöly község településrendezési eszközeihez

Bevezetés

Az örökségvédelmi hatástanulmány a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) kormányrendeletnek és a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) kormányrendeletnek megfelelően a településfejlesztési koncepcióhoz készül.

A hatástanulmány szerkezetét és tartalmát a 2001. évi LXIV. törvény 85/A. § (1) és a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) kormányrendelet 83. § (2) bekezdése, illetve utóbbi 14. sz. melléklete határozza meg.

Jelen munkát a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv. alapján szerzői jogi védelem illeti meg. A közölt adatok szerződéstől eltérő célra való felhasználása, régészeti lelőhelyre vonatkozó adatok nyilvánosságra hozása vagy továbbadása csak a szerző engedélyével, a régészeti lelőhely és a műemléki érték nyilvántartásának és védetté nyilvánításának, valamint a régészeti lelőhely és a lelet megtalálója anyagi elismerésének részletes szabályairól szóló 13/2015. (III. 11.) MvM. rendelet, valamint a muzeális intézményekben folytatható kutatásról szóló 47/2001. (III. 27.) kormányrendelet szabályai szerint történhet.

A hatástanulmány a rendezési tervhez változtatás nélkül, külön alfejezetként csatolandó.

A vizsgálatnál figyelembe vett, a kulturális örökség régészeti vonatkozásait érintő speciális törvények és rendeletek:

- 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről – amely a földvárak és halmok (temetkezési helyek) védelméről rendelkezik (23. §),
- 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről,
- 1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről,
- 2001. évi LXIV. törvény a Kulturális örökség védelméről (a továbbiakban: Kötv.),
- 2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartó rendszerről – különösen az alábbi szabálysértésnek minősülő cselekmények: lopás, jogtalan elsajátítás, orgazdaság, szándékos rongálás ötvenezer forintot meg nem haladó értékre – 177. § (3) bekezdése szerinti minősített esetei,
- 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről – különösen az alábbi bűncselekmények:
műemlék vagy védett kulturális javak megrongálása – 357. §,
lopás – 370. § (3) bekezdés bb) pontja,
rongálás – 371. § (3) bekezdés ba) pontja és (4) bekezdés b) pontja,
jogtalan elsajátítás – 378. § (2) bekezdése,
orgazdaság – 379. § (3) bekezdés b) pontja szerinti minősített esetei,
- 2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról – az örökségvédelmi hatóság hatósági eljárásait ez alapján végzi,
- 149/2000. (VIII. 31.) kormányrendelet a Magyar Köztársaság Kormánya és az Európa Tanács tagállamai között 1992. január 16-án kelt, Vallettában aláírt, a régészeti örökség védelméről szóló Európai Egyezmény kihirdetéséről,
- 47/2001. (III. 27.) kormányrendelet a muzeális intézményekben folytatható kutatásról,
- 191/2001. (X. 18.) kormányrendelet az örökségvédelmi bírságról,
- 314/2012. (XI. 8.) kormányrendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről,

- 68/2018. (IV. 9.) kormányrendelet a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról,
- 13/2015. (III. 11.) MvM rendelet a régészeti lelőhely és a műemléki érték nyilvántartásának és védetté nyilvánításának, valamint a régészeti lelőhely és a lelet megtalálója anyagi elismerésének részletes szabályairól.

Fogalmi meghatározások

A régészeti elemek vizsgálatát a kulturális örökség védelméről hozott 2001. évi LXIV. törvényben (a továbbiakban: Kötv.) meghatározott – és így a hatástanulmányban alkalmazott – alábbi fogalmi meghatározások alapján végeztük el.

Fenntartható használat (Kötv. 7. § 4.): a védett kulturális örökség olyan módon történő használata – ideértve a kármegelőző és kárcsökkentő tevékenységeket is –, amely nem haladja meg a szakmailag indokolt mértéket és nem vezet az örökség elemeinek állapotromlásához, így biztosított fennmaradásuk a jelen és jövő nemzedékek számára.

Előzetes régészeti dokumentáció (Kötv. 7. § 3): valamely terület régészeti érintettségének tisztázására, a régészeti örökség elemeire vonatkozó ismeretek (különösen a lelőhely jellegének, korának, kiterjedésének és intenzitásának) megszerzésére és pontosítására szolgáló, valamint az ebből következően elvégzendő régészeti feladatellátás formájának, idő- és költségvonzatainak meghatározásához hozzájáruló, az ismert adatok és források feldolgozásával, a lelőhely állapotában maradandó változással nem járó műszeres lelőhely-, illetve leletfelderítés, terepbejárás és próbafeltárás alkalmazásával készült dokumentum.

Gyűjtemény (Kötv. 7. § 6.): a gyűjtői tevékenység eredményeként létrejött, ritkaságából vagy jellegéből adódóan különös jelentőséggel bíró javak összessége, amelynek egységességében megnyilvánuló kulturális értéke meghaladja egyes darabjainak együttes értékét.

Kulturális örökség elemei (Kötv. 7. § 11.): a régészeti örökség, a hadtörténelmi örökség régészeti módszerekkel kutatható elemei, a műemléki értékek, valamint a kulturális javak.

Nagyberuházás (Kötv. 7. § 20.): az alábbi, földmunkával járó beruházás:

- a) a bruttó 500 millió forintos értékhatárt meghaladó teljes bekerülési költségű beruházás,
- b)
- c) a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. által kezelt beruházás,
- d) a védmű-, töltés- és a 2500 hektár alapterületet meghaladó árapasztó- vagy árapasztó tározó-építés, vagy
- e) azon közérdekű célú beruházás, amelynek megvalósítása érdekében a kisajátításról szóló törvény szerint kisajátítást végeztek.

Nyilvántartott régészeti lelőhely (Kötv. 7. § 23.): a közhiteles nyilvántartásba vett, e törvény alapján általános védelem alatt álló régészeti lelőhely.

Megelőző feltárás (Kötv. 7. § 13.): írásbeli szerződés alapján, tudományos módszerrel végzett régészeti feladatellátás (régészeti megfigyelés, próbafeltárás, teljes felületű feltárás), amely a földmunkával járó beavatkozások, fejlesztések, beruházások által érintett, nyilvántartott régészeti lelőhelyek feltárására irányul.

Mentő feltárás (Kötv. 7. § 14.): régészeti emlék vagy lelet régészeti feltáráson kívüli, váratlan előkerülése során alkalmazandó, a közvetlenül érintett elemek szakszerű megmentésére irányuló azonnali beavatkozás.

Régészeti emlék (Kötv. 7. § 28.): a régészeti örökség ingatlaneleme.

Régészeti érdekű terület (Kötv. 7. § 29.): valamennyi terület, természetes vagy mesterséges üreg és a vízmedrek azon része, amelyen, illetve amelyben régészeti lelőhely előkerülése várható vagy feltételezhető.

Régészeti feltárás (Kötv. 7. § 30.): a földmunkával járó beavatkozás, fejlesztés, beruházás esetén feltárással jogosult által végzett lelőhely-felderítés és megelőző jellegű örökségvédelmi tevékenység, melynek szaktevékenységi része a feltárást vezetés, a feltárást dokumentálás, a régésztechnikai feladatellátás, a leletek elsődleges feldolgozása, valamint a geodéziai és térinformatikai feladatok ellátása. Járulékos része a régészeti bontómunka.

Régészeti korú tárgy (Kötv. 7. § 32.): bizonyítottan gyűjteményben fennmaradt, a kulturális javak körébe tartozó, 1711 előtt keletkezett tárgy.

Régészeti lelet (Kötv. 7. § 33.): a régészeti örökség érzékelt, felfedezett, feltárt – jellegénél fogva – ingó eleme, függetlenül attól, hogy eredeti helyéről, összefüggéseiből, állapotából elmozdult, elmozdították-e vagy sem. Nem minősülnek régészeti leletnek a régészeti korú tárgyak.

Régészeti lelőhely (Kötv. 7. § 35.): földrajzilag körülhatárolható terület, amelyen a régészeti örökség elemei történeti összefüggéseikben találhatóak.

Régészeti megfigyelés (Kötv. 7. § 36.): a beruházás földmunkájának régész által a helyszínen történő folyamatos figyelemmel kísérése, szükség esetén a régészeti bontómunka elvégzése és dokumentálása.

Régészeti örökség (Kötv. 7. § 37.): az emberi létnek a föld felszínén, a föld vagy a vizek felszíne alatt és a természetes vagy mesterséges üregekben 1711 előtt keletkezett érzékelhető nyoma, amely segít megismerni az egyetemes kultúrát, az emberiség történetét, kapcsolatát környezetével, valamint hozzájárul az ország területén élt népek és a nemzet történelmének rekonstrukciójához, igazolja, bemutatja, alátámasztja népünk eredetét és fejlődését, továbbá amellyel kapcsolatos információszerezés fő forrásai a feltárást és egyéb kutatási módszerek.

Régészeti védőövezet (Kötv. 7. § 38.): a védetté nyilvánított régészeti lelőhely környezete, amely biztosítja annak fenntarthatóságát, megközelíthetőségét, tájképi védelmét.

Teljes felületű feltárás (Kötv. 7. § 40.): nyilvántartott régészeti lelőhelyen a régészeti örökség elemeinek a földmunkával érintett terület teljes egészén történő feltárást.

Terepbejárás (Kötv. 7. § 41.): minden olyan felszínen végzett kutatás, adatgyűjtés és kiértékelő dokumentálás, amely a régészeti örökség nem ismert elemének felfedezésére vagy a régészeti lelőhely állapotának ellenőrzésére, illetve azonosítására irányul, függetlenül attól, hogy együtt jár-e a leletek összegyűjtésével vagy sem.

Tervásatás (Kötv. 7. § 42.): tudományos célból végzett, tudományos szempontok alapján előre tervezett régészeti feltárás.

Történeti városmag (Kötv. 7. § 44.): a mai városok területén található, az eredeti, történelmi városszerkezetet tükröző, a régészeti örökség elemeit nagy mélységben és több rétegben megőrző, a település több évezredes múltját és folyamatosságát mutató jól lehatárolható, nagyobb összefüggő terület.

Védetté nyilvánított régészeti lelőhely (Kötv. 7. § 45.): miniszteri döntéssel, határozattal vagy e törvény alapján miniszteri rendelettel védetté nyilvánított kiemelkedő történeti és kulturális jelentőségű, nyilvántartott régészeti lelőhely.

Védett örökségi elem (Kötv. 7. § 46.): az e törvény erejénél fogva védelem alatt álló, illetve miniszteri rendelettel vagy hatósági eljárás során védetté nyilvánított kulturális örökségi elem.

Kötv. 7/A. §: A régészeti örökség védelme kiterjed a régészeti örökség felkutatására, értékelésére, számbavételére, nyilvántartására.

Kötv. 8. § (1): A Magyarország határain belül a föld felszínén, a földben, a vizek medrében vagy máshol rejlő vagy onnan előkerülő régészeti lelet állami tulajdon.

A Kötv. 9. §-a kimondja, hogy a régészeti lelőhelyeket – a fenntartható használat elvének figyelembevételével – csak olyan mértékben lehet igénybe venni, hogy azok állománya számottevően ne csökkenjen, illetve eredeti összefüggéseik jelentősen ne károsodjanak. A régészeti örökség elemeit lehetőleg eredeti lelőhelyükön, eredeti állapotukban, eredeti összefüggéseikben kell megőrizni, ennek érdekében régészeti lelőhelyek védelmére irányuló intézkedéseknek elsősorban megelőző, szükség esetén mentő jellegűeknek kell lenniük a Kötv. 10. §-a alapján.

Általános védelem (Kötv. 11. §): a régészeti lelőhelyek e törvény erejénél fogva általános védelem alatt állnak.

A nyilvántartott régészeti lelőhelyek védetté nyilvánítása (Kötv. 12–16. §): az ország és annak régiói kiemelkedő történeti és kulturális jelentőségű régészeti lelőhelyeit jogszabályban kell védetté nyilvánítani (12. §). A védetté nyilvánított régészeti lelőhelyeken nem lehet olyan tevékenységet folytatni, amely a lelőhelynek akár részleges állapotromlását eredményezheti (13. § (1)). A védetté nyilvánított régészeti lelőhelyeket kiemelten vagy fokozottan védett régészeti lelőhely kategóriába kell sorolni (13. § (3)).

A Kötv. 19.§ (1) bekezdése alapján a földmunkával járó fejlesztésekkel, beruházásokkal, beleértve az ásványi vagyon kitermelését is a nyilvántartott régészeti lelőhelyeket jogszabályban meghatározott esetekben és módon el kell kerülni.

A kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) kormányrendelet (a továbbiakban: Korm. r.) 21. § (3) bekezdése szerint a földmunkával járó beruházással el kell kerülni

a) a védetté nyilvánított régészeti lelőhelyet,

b) a nyilvántartott tájképi jelentőségű régészeti lelőhelyet és

c) az eredeti összefüggéseiben megmaradt, helyben és fizikai állapotromlás nélkül megőrzendő régészeti emléket.

Ez alól kizárólag az örökségvédelmi hatóság döntése alapján a belterületen tervezett földmunkával járó beruházások, illetve a természetvédelmi vagy örökségvédelmi célú beruházások képezhetnek kivételt (Korm. r. 88. § (6)).

A Kötv. 19. §-a alapján a régészeti örökség elemei eredeti helyzetükből csak régészeti feltárás keretében mozdíthatók el. A régészeti feltárások költségeit – a jogszabályban meghatározott kivételekkel – annak kell fedeznie, akinek érdekében az elvégzendő földmunka vagy a nyilvántartott régészeti lelőhely bolygatása szükségessé vált.

A régészeti feladatellátás hatósági ár alapján végezhető. A hatósági ár mértékét a Korm. r. 8. sz. melléklete határozza meg.

A Kötv. 82. §-a szerint örökségvédelmi bírsággal kell sújtani azt a természetes vagy jogi személyt és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetet, aki

- jogszabályban engedélyhez kötött tevékenységet védelem alatt álló kulturális örökségi elemen engedély vagy tudomásulvétel nélkül vagy attól eltérő módon végzi,
- a védelem alatt álló kulturális örökség elemeit jogellenesen megsemmisíti vagy megrongálja, valamint
- a védett kulturális örökségi elemet kötelezettségének elmulasztásával veszélyezteti,
- régészeti feltárást feltárási jogosultság nélkül végez,
- nyilvántartott régészeti lelőhelyen a hatóság engedélye vagy nyilatkozata nélkül beruházást valósít meg.

Bírsággal sújtható az, aki a jogszabály által előírt bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget.

A bírságot a hatóság szabja ki. A bírság mértéke nyilvántartott régészeti lelőhely esetén az örökségvédelmi bírságról szóló 191/2001. (X. 18.) kormányrendelet alapján 10 ezertől 250 millió forintig terjedhet.

1. Örökségvédelmi vizsgálat

1.1. A település történeti leírása (a történeti település- és tájszerkezet alakulása, a történeti településmag)

Regöly község a Dél-Külső-Somogy elnevezésű földrajzi kistáj északkeleti szélén, a Kapos és a Koppány folyók összefolyásánál fekszik, amelyre a tágas völgyek és alacsony löszhátak jellemzőek. Határa északi része a Kelet-Külső-Somogy nevű kistáj területére is átnyúlik.

A település szabálytalan alakú külterületét több oldalán zárja le természetes határ: a déli és keleten oldalon a Kapos folyó viszonylag egyenes csatornája (illetve a határ déli részén bele torkolló Pankai-ér medre) jelenti a határt Szakály, Szárazd, Keszőhidegkút és Belecska felé, északon egy szakaszon pedig a Fürgedi-patak kanyargós medre Pincehely irányába. Északon egy kb. 2 km hosszú szakaszon a 61-es főút, nyugaton pedig 8,5 km hosszan a 65-ös főút nyomvonala választja el Tamásitól és Szakálytól.

Regöly külterületének vízhálózatát a Kapos és a Regöly folyó csatornázott medre uralja. A Kaposba Regöly területén három kisebb patak is torkollik: a Pankai-ér, a Bodzási-árok és a Kis-tói-árok.

A 62,67 km² nagyságú településhatár területének valamivel több, mint fele szántóterület, de jelentős az erdők aránya is, a Gyulaji-erdőnek a regölyi határ északnyugati sarkába benyúló, összefüggő erdőterülete révén. Ezek mellett a gyep- és legelőterület is viszonylag számottevő, főleg a folyók menti, alacsonyabb fekvésű területeknek köszönhetően.

Regöly középkori Régen neve a német eredetű régi Ragino, Regino puszta személynévből, magyar névadással jött létre. A kora Árpád-korban a megye egyik főesperesi központja volt, de először csak 1217-ben említik, éppen a regölyi főesperesség kapcsán. 1315-ben az innen származó Régeni Mánuel fia Viszló a tamási várnagyot képviselte egy peres ügyben. Temploma szerepel az 1330-as években keletkezett úgynevezett pápai tizedjegyzékben. 1443-ban Regöly a tamási vár tartozékai között szerepel. 1482-ban a köznemesi Henyei Tiborc családnak is volt a faluban birtokrésze, 1485-ben pedig a pécsi káptalan is a birtokosok között tűnik fel. 1542-ben nyolc portát írtak össze a faluban, 1546 és 1590 között a török defterekben pedig 13 és 49 közti főt.

A középkori falu a mai belterület keleti része alatt kereshető. A 18. század elején még romos középkori templomát a Sáncon, a mai temetőtől keletre tárták fel. A templom eredetileg valószínűleg főesperesi templomnak épült volt, amelyet később plébániatemplomként használtak. Egy 1864-es adat szerint kéttornyú templomát 1715-ben bontották le, amelynek anyagát felhasználták a mai templom építéséhez.

1.2. A település régészeti örökségének felmérése újonnan beépítésre szánt területnek kijelölt terület esetén terepbejárással

Regöly közigazgatási területéről jelenleg 57, ismert kiterjedésű régészeti lelőhelyről van tudomásunk. Ez a szám más településekhez képest soknak tűnik, ám a természetföldrajzi adottságok ismeretében inkább átlagosnak mondható, hiszen számos, azonosítatlan lelőhelyről is van adatunk, amelyek geometriája megfelelő kutatások esetén meghatározható lehetne. Számos lelőhely az eddigi, viszonylag intenzívebb kutatások ellenére is bizonyára elkerülte a szakemberek figyelmét, így a jövőben Regöly határa régészeti lelőhelyeinek száma még bizonyára emelkedni fog.

Az eddig ismertté vált lelőhelyek különböző jellegű kutatások eredményeképpen váltak ismertté.

Tervásatás – amelyek olykor mentő, illetve szondázó szándékkal indultak – kiemelkedően sok, majdnem tucatnyi lelőhelyen folyt, a 19. század végétől kezdődően, néhány lelőhelyen ráadásul többször is volt ásatás (Avar temető; Sánc; Somolyi templomrom).

- 1966-ban és 1967-ben Torma István Fűzfás lelőhelyen, a készülő halastavak által elárasztásra kerülő egykori sziget területén ásatott;
- 1970–1971-ben Jerem Erzsébet ismét a Sáncon, az erődített település több pontján végzett tervásatást;
- 1993–1994-ben Szabó Géza szondázó ásatással kutatta a Csikóhalom nevű őskori halomsírt;
- 1993 és 1995 között Vizi Márta a mai temető közelében feltárta a település középkori templomát;
- 2003 és 2006 között, illetve 2008–2009-ben William Eichmann, Kertész Róbert és Marton Tibor Regöly 2. lelőhely mezolitik telepén végzett tervásatást;
- 2011–2012-ben Szabó Géza a Kölcsey utca 34. szám alatt fekvő kora vaskori halomsírt tárta fel.

Beruházást *megelőző feltárás* nagyobb felületen még nem történt.

Próbafeltárás (kutatóárkos vagy szondás, kis felületű feltárás) számos lelőhelyet érintett:

- 1890-ben Wosinsky Mór a Kapos-bozótban, valamint a Sáncon fekvő avar kori temető területén végzett eredménytelen ásatást;
- 1903-ban Kovách Aladár ugyanott avar kori sírokat tárt fel;
- 1950-ben Barkóczi László, Mócsy András és Sági Károly a Sánc területén kutatta az erődített őskori települést;
- 1963-ban Mészáros Gyula a somolyi templomromnál végzett rövid feltárást a műemléki helyreállítást megelőzően;
- 1967-ben Mészáros Gyula a Pénzes-dombon megbolygatott 5. századi gazdag temetkezést vizsgálta hitelesítő feltárás keretében;
- 1992-ben Szabó Géza ásatást végzett a Kapos és Koppány folyók összefolyásában fekvő dombon, ahol késő neolitik, kora bronzkori és kelta leletek kerültek elő;
- 1993-ban Miklós Zsuzsa a Sziget-dombon az erődítés korának megállapítása végett végzett feltárást;
- 1999-ben Ódor János Gábor és K. Németh András a somolyi templomromnál végzett alaprajz-tisztázó ásatást.

Helyszíni szemle (illetve ehhez kapcsolódó leletmentés), régészeti megfigyelés, régészeti szakfelügyelet több lelőhelyen folyt:

- 1975-ben a regölyi iskola tornaterme alapozási munkálatai során kelta kemencét bolygattak meg, a helyszínelést Gaál Attila végezte;
- 1975-ben a sportpálya építéskor kerültek a régóta ismert avar temetőt bolygatták meg, amelyből Gaál Attila és Bucsányi Kálmán két sírt bontott ki;
- 1976-ban az iskola tornaterménél olajtartály helyének kiásásakor nagyméretű kelta hombár került elő, amelyet Rosner Gyula gyűjtött be;
- 1999-ben a Somolyi templomromot kincskereső bolygatták meg, a rablógödör körül Ódor János Gábor végzett leletmentést;
- 2002-ben Ódor János Gábor a Váralja utca mögötti partfal rézsűzésekor végzett felügyelet során megbolygatott avar sírokat dokumentált;
- 2012-ben Szabó Géza a Tamási–Regöly kerékpárút építéséhez kapcsolódó felügyelet keretében Adorjáni erdő alja II. lelőhelyen végzett leletmentést;
- 2013-ban K. Németh András villanyoszlopcsere felügyelete során a Gárdonyi utca és a Váralja utca határán megbolygatott avar kori sírt dokumentált.

Terepbejárások több alkalommal is érintették a regölyi határt, többféle kutatási programhoz kapcsolódóan:

- 1866-ban Rómer Flóris a somolyi templomromot kereste fel;
- 1960-ban Mészáros Gyula a Somolyi templomrom körül végzett terepbejárást;
- Torma István 1961 és 1964 között őskoros témájú szakdolgozatához járta be a Kapos–Koppány–Sió mentét, amelynek során a regölyi határ máig ismert, azonosított lelőhelyeinek csaknem felét, szám szerint 27 darabot lokalizált (1–10., 14., 16., 17., 22–30., 32., 44., 50., 52., 54. lelőhelyek), továbbá bejárt még 12 másik regölyi lelőhelyet is, amelyek térkép hiányában jelenleg azonosíthatatlanok;
- 1966-ban H. Kelemen Márta helyszíni szemlét végzett a Sánc teljes területén;
- 1975-ben Topál Judit ismét a Somolyi templomrom, valamint a Potyogai-malom körül végzett terepbejárást;
- 1997–1998-ban K. Németh András néhány lelőhelyet azonosított (Alsómajsapuszta I.; Kisdádi-halastó I., Tamási útra dűlő);
- 2009-ben Czövek Attila a Kisdádi-halastó környékén hat lelőhelyet azonosított (38–43. lelőhely);
- 2009-ben Marton Tibor a Kölcsey utca 34. szám alatt található kora vaskori halomsírt vizsgálta meg;
- 2014-ben K. Németh András és Ódor János Gábor két régi lelőhelyet járt be, valamint egy újat is találtak (1., 3., 48. lelőhely);
- 2014-ben Czövek Attila és K. Németh András a Kisdádi-halastó körül két lelőhelyet járt be (42., 47. lelőhely);
- 2014-ben K. Németh András a Borzási-hídnál talált egy új lelőhelyet;
- 2016-ban K. Németh András a 65-ös főút rekonstrukciója kapcsán Tuskóson megbolygatott középkori telepet azonosított;
- 2019-ben K. Németh András lakossági bejelentés nyomán a Csihar-hegyen egy évtizedekkel korábban előkerült csontvázas temető helyét járta be;
- 2020-ban K. Németh András két új lelőhelyet azonosított (53., 57. lelőhely).

Műszeres kutatás – esetünkben többnyire *légi fényképezés* – az elmúlt negyed században több lelőhelyet is érintett (és a légi fotókon azonosított lelőhelyeket többször terepbejáráson is azonosították):

- Miklós Zsuzsa Tolna megye földvárainak kutatása során légi fotózással (és azt követően többnyire terepbejárással) kutatta 1994-ben Somoly, 1999 és 2003 között Juhászat, 2001-ben és 2005-ban Sánc, 2003-ban Pogányvár, valamint Kapos és Koppány összefolyása, 2004-ben pedig Alsómajsapuszta I. és Tücsöki dűlő III. lelőhelyeket;
- 1999-ben Bertók Gábor Koppány-híd lelőhelyet légi fotózta, 2000-ben pedig Koppány-híd és Erdei-tábla lelőhelyeket járta be, légi fotón megfigyelt lelőhelyek terepi azonosítása keretében;
- Czajlik Zoltán 2001-ben légi fotózta a Sánc földvárát, 2002-ben pedig az Ozorai úti-dűlőben és a Kapos és Koppány összefolyásánál azonosított új lelőhelyeket.

A műszeres kutatások közé sorolhatjuk az alábbi kutatást is:

- a Tolna megyei földvárkutató program keretében Miklós Zsuzsa és Nováki Gyula 1996-ban a Pogányvárat, 2003-ban pedig a belterületi Sáncot mérte fel.

A regölyi határ régészeti kutatottsága a fentiek ismeretében kiemelkedően jónak minősíthető.

A település határának kiterjedéséhez és a megtelepedésre alkalmas területek nagyságához viszonyítva az ismert régészeti lelőhelyek jónak mondható, így bizonyos következtetéseket le lehet vonni az egyes korszakokra vonatkozóan (a szórványleleteket itt nem említve).

Az *őskori* lelőhelyek száma a legnagyobb a regölyi határban, korokon belüli eloszlásuk azonban nem egyenletes.

A nagyobb számú lelőhelyet maga után hagyó neolitikum előtti időszakból ismertté vált egy *mezolitik* telep, amely a Dunántúlon belül is kiemelt fontosságú lelőhely.

A *neolitikumon* belül két telep és egy sír nem keltezhető pontosabban. A neolitikum korai szakaszából nem ismerünk lelőhelyet, ellenben a középső neolitikus dunántúli vonaldíszes kerámia kultúrája két telepet, a késő neolit Lengyeli-kultúra pedig négy telepet hagyott hátra.

A *rézkoron* belül két telep kora nem szűkíthető le. A középső rézkori Balaton-csoporthoz egy, a késő rézkori Baden-kultúrához pedig négy telep köthető.

A *bronzkoron* belül öt telepet nem tudunk pontosabban korszakhoz kötni. A kora bronzkorból hét telepet ismerünk, közülük három a Kisapostag-kultúra hagyatéka. A középső bronzkorból a mészbetétes edények népének kultúrájának nyolc telepét ismerjük, valamint egy kultúrához nem kötött sírt. A késő bronzkorból három telep maradt ránk, közülük az egyik az urnasíros kultúrához köthető. A késő bronzkori telepek száma feltűnően kevésnek tűnik az ismert depóleletek számához képest, amelyek különböző időpontokban kerültek elő, és jutottak különböző köz- és magángyűjteményekbe.

A *vaskor korai szakaszából* nyolc telepről és egy sírről tudunk. A *késő vaskori kelták* idejében a regölyi földvár és környéke kiemelt fontosságát 14 kelta telep jelzi a határban.

A *római kori* megtelepedést viszonylag nagyszámú, 11 telep jelzi, temetőről (urnatemetőről) ehhez képest csak a r. k. templom környékén van tudomásunk. Három helyen kőépületek nyomai is előkerültek.

A *népvándorlaskorból* viszonylag kevés lelőhely maradt ránk. A korai népvándorlaskorból egy temetőt és egy magányos, de annál gazdagabb sírt ismerünk, a népvándorlaskor második feléből egy-egy *avar kori* temetőről és telepről van tudomásunk.

Az *Árpád-korból* mindössze három telepet és egy kisvárat ismerünk. A középkori települések száma már jóval magasabb, szám szerint 10 (további két telep kifejezetten késő középkori), amelyek közül három – Regöly mellett Majsa és Somogy (ma Somoly) – templommal is rendelkezett.

Néhány lelőhely korát a rendelkezésre álló információk alapján vagy a dokumentációk hiányossága miatt nem lehet meghatározni. *Ismeretlen korú* telepből és erődítésből egyaránt kettőt ismerünk, valamint egy ismeretlen korú csontvázas temetőről, és bizonytalan jellegű lelőhelyről is tudunk.

Ugyanitt jelzem, hogy a nyilvántartásban és a szakirodalomban számos további, azonosításra váró régészeti lelőhely is található. Ezeket – mivel pontos elhelyezkedésük nem ismert – itt nem sorolom fel.

A hatástanulmány elkészítéséhez 2020. február 23-án terepbejárást végeztem, amelynek során egy-egy korábról ismert, illetve új lelőhelyet jártam be:

– Kis-csárda: a regölyi bekötőút északnyugati oldalán, a Somolyi-patak és a bekötőút között húzódó, északnyugat–délkeleti irányban húzódó széles földnyelv déli felén neolit cserepeket gyűjtöttem;

– „Nevelő” tó / Füstös malom: a 65-ös főút és a szakályi úgynevezett Nevelő tó között fekvő lelőhely északkeleti folytatásában, a horgásztóhoz vezető dűlőút és a 65-ös főút közti, dél felé lejtő dombvonulat déli részén jellegtelen őskori és római kori cserepet gyűjtöttem.

Jelenlegi ismereteink szerint összesen 57 régészeti lelőhely ismert a település bel- és külterületén.

A hatástanulmány készítéséhez felhasznált szakirodalom:

- Alföldi András – Csalog József: Katonai elbocsájtó-okmány Regölyből. *Archaeologiai Értesítő* III. folyam 4 (1943) 100–112
- Bándi Gábor: A dél-dunántúli mészbetétes edények népe kultúrájának elterjedése és eredete. Pécs 1967. (Dunántúli dolgozatok 4.)
- Bertók Gábor: Regöly határa. *Régészeti kutatások Magyarországon 2000* (2002) 197–198.
- Czajlik Zoltán: Légi régészeti kutatások Magyarországon 2002-ben (Rövid beszámoló az ELTE Régészettudományi Intézetének Térinformatikai Kutatólaboratóriumában végzett munkáról). *Régészeti kutatások Magyarországon 2002* (2004) 161–169.
- Czövek Attila: Regöly határa. *Régészeti kutatások Magyarországon 2009* (2010) 327.
- Csánki Dezső: Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában III. Budapest 1897.
- Dávid Géza: A Simontornyai szandzsák a 16. században. Budapest 1982.
- Eichmann, William – Kertész, Róbert – Marton, Tibor: Mesolithic in the LBK heartland of Transdanubia, Western Hungary. In: *Die Neolithisierung Mitteleuropas. Internationale Tagung, Mainz 24. bis 26. Juni 2005*. Hrsg. Detlef Gronenborg – Jörg Petrasch. Mainz 2010, 211–233. (RGZM Tagungen 4.)
- Fedeles Tamás – K. Németh András: A tolnai és a regölyi főesperesség. Régészeti és prozopográfiai adatok Tolna megye középkori egyházigazgatásának történetéhez. *Századok* 140 (2006) 397–433.
- Gaál Attila – Köhegyi Mihály: Tolna megye Pesty Frigyes Helynévtárában III. A szekszárdi Béri Balogh Ádám Múzeum Évkönyve 6–7 (1975–1976) [1977] 279–360.
- Havassy Péter – G. Vizi Márta: Árpád-kori templom maradványai Regölyben. In: „Quasi liber et pictura” Tanulmányok Kubinyi András hetvenedik születésnapjára. Szerk. Kovács Gyöngyi. Budapest 2004, 221–234.
- Jerem Erzsébet: Regöly. *Régészeti Füzetek* I. 24 (1971) 13–14.
- Jerem Erzsébet: Regöly. *Régészeti Füzetek* I. 25 (1971) 18–19.
- K. Németh András: A somolyi templomrom. A Wosinsky Mór Múzeum Évkönyve 22 (2000) 155–176.
- K. Németh András: A honfoglalástól a török kor utáni újratelepítésig. In: *Regöly–régen. Szemelvények Regöly múltjából*. Szerk. Torma István. Regöly 2001, 51–68.
- K. Németh András: A középkori Tolna megye templomai. Szekszárd 2015.
- K. Németh András: Regöly, Váralja utca. *Régészeti kutatások Magyarországon 2013* (2019) 105–106.
- K. Németh András – Torma István: Az őskortól a honfoglalásig. Válogatás a régészeti irodalomból. In: *Regöly–régen. Szemelvények Regöly múltjából*. Szerk. Torma István. Regöly 2001, 43–49.
- Kemenczei Tibor: Késő bronzkori tárgyak Regölyből az Őskori Gyűjteményben. *Folia Archaeologica* XLVI (1997) 113–124.
- Kiss Gábor – Somogyi Péter: Tolna megyei avar temetők. (Dissertationes Pannonicae Ser. III. Vol. 2.) Budapest 1984.
- Kőszegi Frigyes: A Dunántúl története a későbronzkorban. Budapest 1988. (BTM Műhely 1.)
- Kőszegi Frigyes: A Regöly-Veravár késő bronzkori leletegyüttes tipológiai és időrendi kérdései. A Wosinsky Mór Múzeum Évkönyve 13 (1993) 225–235.
- Magyarország kistájainak katasztere I–II. Szerk. Marosi Sándor – Somogyi Sándor. Budapest 1990.
- Marton Tibor: Regöly, Kölcsey u. 34. *Régészeti kutatások Magyarországon 2009* (2010) 327.
- Mészáros Gyula: Későbronzkori kincslelet Regöly-Kesziallás-dűlőből. A Szekszárdi Béri Balogh Ádám Múzeum Évkönyve 6–7 (1975–1976) [1977] 61–72.

- Mészáros Gyula: A regölyi korai népvándorláskori fejedelmi sír. *Archaeologiai Értesítő* 97 (1970) 66–92.
- Mészáros Gyula: A regölyi „aransír”. Szekszárd 1972.
- Miklós Zsuzsa: Tolna megye várai. Budapest 2007. (*Varia Archaeologica Hungarica* XXII.)
- Mozsolics, Amália: Bronzefunde aus Ungarn. Budapest 1980.
- Papp István: A Tamási járás évszázadai. Sajtó alá rendezte és a bevezetőt írta Torma István. Tamási 2000.
- Patek, Erzsébet: Die Urnenfelderkultur in Transdanubien. Budapest 1968.
- Rosner Gyula: Regöly, Iskola. *Régészeti Füzetek* I. 30 (1977) 11.
- Szabó Géza: Regöly-Birkás. *Régészeti Füzetek* I. 45 (1993) 22–24.
- Szabó Géza: Regöly-Kapospart. *Régészeti Füzetek* I. 46 (1994) 23.
- Szabó Géza: Regöly-Csikóhalom. *Régészeti Füzetek* I. 47 (1996) 23.
- Szabó Géza: Fémmegmunkálási nyomok a Regöly-Veravár késő bronzkori leletegyüttes tárgyain. *A Wosinsky Mór Múzeum Évkönyve* 13 (1993) 169–224.
- Szabó Géza – Fekete Mária: Bronzkori áldozati állvány Regölyből. *A Wosinsky Mór Múzeum Évkönyve* 33 (2011) 7–14.
- Szabó Géza – Fekete Mária: Janus-szobor Pannoniából, a kora vaskori Regöly-csoport lelőhelyéről. *A Wosinsky Mór Múzeum Évkönyve* 33 (2011) 15–105.
- Szabó Géza – Fekete Mária: Pannon tumulus feltárásának előkészítése – Regöly, Strupka-Magyar birtok (2011. február 4. – június 19.). *A Wosinsky Mór Múzeum Évkönyve* 36 (2014) 7–157.
- Szilágyi Miklós: Régészeti leletek és leletmentések híre a szekszárdi újságokban (1897–1910). *A Szekszárdi Béri Balogh Ádám Múzeum Évkönyve* 10–11 (1979–1980) [1982] 413–423.
- Tolna megye földrajzi nevei. Szerk. Végh József – Ördög Ferenc – Papp László. Budapest 1981.
- Torma István: A Kapos- és Koppány-völgy őskori települései. Szakdolgozat. Budapest 1964. ELTE BTK Régészeti Tanszék. Kézirat.
- Torma István: Regöly-Füzfás. *Régészeti Füzetek* I. 20 (1966) 22.
- Torma István: Regöly-Füzfás. *Régészeti Füzetek* I. 21 (1968) 14.
- Torma István: Adatok a badeni (péceli) kultúra bolerázi csoportjának magyarországi elterjedéséhez. *A Veszprém megyei Múzeumok Közleményei* 8 (1969) 91–108.
- Torma István: Tamási környéke az őskorban. In: *Tanulmányok Tamási történetéből*. Szerk. Torma István. Tamási 2015, 15–79.
- Wosinsky Mór: Tolna vármegye története az őskortól a honfoglalásig I–II. Budapest 1896.
- Zalai-Gaál István: A lengyeli kultúra a Dél-Dunántúlon. *A Szekszárdi Béri Balogh Ádám Múzeum Évkönyve* 10–11 (1981) 3–58.
- Zslebits Judit: Regöly-Somoly. Egy pusztatemplom téglák közt rejlő múltja. *Architectura Hungariae* 18 (2019) 1. sz. 7–20.

A településhatár régészeti érdekű részének jelentős része mezőgazdasági művelés alá esik, ahol optimális növényborítottság mellett a régészeti érintettség könnyebben felderíthető, ennek megfelelően az ismert régészeti lelőhelyek jelentős része szántóföldre esik.

A község jelenlegi belterületén csak hat nyilvántartott lelőhely található. A beépítettségből fakadó rossz kutathatóság miatt a belterület területén bárhol várható új régészeti lelőhelyek előkerülése.

A település közigazgatási határain belül külön jogszabályban *kiemelten védett* régészeti lelőhely hat található:

- Sánc, Vaskapu (Regöly 22, lelőhely-azonosító: 22977): kora vaskori telep, bronzkori telep

- Sánc, Temetőkápolna (Regöly 23, lelőhely-azonosító: 22978): Árpád-kori telep, középkori templom
- Csikóhalom / Regöly VIII. (Regöly 28, lelőhely-azonosító: 22984)
- Általános iskola (Regöly 30, lelőhely-azonosító: 22990): kelta telep (kemence)
- Sánc (Regöly 36 lelőhely-azonosító: 23420): kelta földvár
- Kölcsey utca 34. (Regöly 66, lelőhely-azonosító: 72001): kora vaskori sír

A Kötv. általános elvei alapján ex lege védett minden, jelenleg nyilvántartott régészeti lelőhely (57 db), a további ismert, de még nem nyilvántartott régészeti lelőhelyek esetében a bejelentést követően a központi közhiteles örökségvédelmi nyilvántartásba való bejegyzéssel, külön jogi aktus nélkül, az általános védettséget az újonnan előkerült régészeti lelőhelyek is megkapják.

Jelenleg az alábbi korú és jellegű lelőhelyekről van ismeretünk:

- mezolitik telep
- őskori telep (14 db)
- őskori sír
- őskori halom
- őskori szórványlelet
- neolitik telep (2 db)
- neolitik sír
- középső neolitik (dunántúli vonaldíszes kerámia) telep (2 db)
- késő neolitik (Lengyel-kultúra) telep (4 db)
- rézkori telep (2 db)
- középső rézkori (Balaton-csoport) telep
- késő rézkori (Baden-kultúra) telep (4 db)
- bronzkori telep (5 db)
- kora bronzkori telep (4 db)
- kora bronzkori (Kisapostag-kultúra) telep (3 db)
- kora bronzkori (Kisapostag-kultúra) szórványlelet
- középső bronzkori (mészbetétes edények népének kultúrája) telep (8 db)
- középső bronzkori sír
- késő bronzkori telep (2 db)
- késő bronzkori (urnasíros kultúra) telep
- kora vaskori telep (8 db)
- kora vaskori sír
- kora vaskori szórványlelet
- kelta telep (11 db)
- kelta földvár
- római kori telep (11 db)
- római kori épület (3 db)
- kora népvándorláskori temető
- kora népvándorláskori sír
- avar kori telep
- avar kori temető
- Árpád-kori telep (2 db)
- Árpád-kori vár
- késő Árpád-kori telep
- középkori telep (10 db)
- késő középkori telep (2 db)

- középkori templom (3 db)
- ismeretlen korú telep (2 db)
- ismeretlen korú csontvázas temető
- ismeretlen korú erődítés (2 db)
- ismeretlen korú, bizonytalan jellegű lelet

A régészeti lelőhelyek jellegéből adódóan a pontos lokalizáció, még inkább a pontos kiterjedés általában nem határozható meg pusztán a felszíni jelenségek alapján. Az adattári és szakirodalmi adatok, valamint az elvégzett helyszíni azonosítások alapján az azonosított lelőhelyekkel érintett területek a hozzájuk tartozó helyrajzi számokkal részletesen az 1. számú mellékletben találhatók.

Régészeti érdekű területek azok a területek, ahol a földrajzi adottságok és az adatgyűjtés során szerzett információk alapján egyéb lelőhelyek feltételezhetők. A régészeti lelőhelyek elhelyezkedését leginkább meghatározó vízfolyások közül Regöly határában a két jelentősebb folyó, a Kapos és a Koppány mellett több kisebb patakot is találunk (ld. 1.1. pont), amelyek melléke minden régészeti kor embere számára lehetőséget biztosított a megtelepedésre.

Regöly külterületének vízhálózatát a Kapos és a Regöly folyó csatornázott medre uralja, amelyek együtt több, mint 20 km hosszan érintik a falu külterületét: a Kapos kb. 12,5 km hosszú szakaszának csak nyugati oldala esik Regöly határába, a határt kb. 8 km hosszan érintő Koppány-pataknak azonban mindkét partja Regöly határába esik. A Kaposba Regöly területén három patak torkollik, nyugatról kelet felé a következők: a gyulaji erdőben eredő Pankai-ér (amely a regölyi határ nyugati szélén eredő, kb. 4,5 km hosszú Somolyi patak vizét is felveszi), majd a Gyulaji-erdő déli szélén két, egyenként több, mint 2 km hosszú mellékágból eredő, majd az egyesülés után még kb. 2,5 km hosszan folyó Bodzási-árok, végül pedig a falu nyugati szélét is érintő, kb. 4 km hosszú Kis-tói-árok. A Koppánynak természetes mellékága nincs. A felsorolt vízfolyások mentén – ahogy az összes, egykori (de ma már esetleg kiszáradt) vízfolyás, illetve forrás és tó mentén – bárhol várható további régészeti leletek vagy lelőhelyek előkerülése.

A jelenlegi területhasználat és területi állapot (mezőgazdasági művelés) a kulturális örökség régészeti elemeit nagymértékben érinti. Jelentősen károsodhatnak az intenzív talajművelésnek és erózióknak kitett területek, ami minden szántóföldi lelőhelyet hátrányosan érint.

A régészeti lelőhelyeket az építkezések és a talajművelés súlyosan károsította és továbbra is veszélyezteti. Az ismert lelőhelyek esetében ez már eddig is nagyfokú pusztítást eredményezett. Amennyiben a mezőgazdasági területeken fennmarad az intenzív talajforgatásos művelés (vagyis a szántás), akkor ez a pusztulás is folytatódik, hosszú távon pedig megsemmisülést eredményezhet.

1.3. A védett műemléki értékek települési értékleltára

Nem része a régészeti munkarésznek.

1.4. A helyi építészeti örökség települési értékleltára

Nem része a régészeti munkarésznek.

2. A rendezés során tervezett változások hatáselemzése

2.1. A települési értékleltárban szereplő elemek vonatkozásában releváns rövid és középtávon tervezett változások ismertetése

Erre vonatkozóan nincs adatunk.

2.2. A 2.1. pontban szereplő változások hatásai

2.2.1. a régészeti örökségre

Erre vonatkozóan nincs adatunk.

2.2.2. a történeti településre, település- és tájszerkezetre

Nem része a régészeti munkarésznek.

2.2.3. a települési értékleltárban szereplő műemléki értékekre

Nem része a régészeti munkarésznek.

3. Értékvédelmi terv

3.1. Az értékleltárban szerepeltetett értékek megőrzését biztosító szempontok és követelmények meghatározása

A mezőgazdasági tevékenység különösen veszélyezteti az eredeti összefüggéseiben megmaradt, helyben és fizikai állapotromlás nélkül megőrzendő régészeti emlékeket, amelyek közé elsősorban a kőből és/vagy téglából készült, római kori és középkori épületek földben rejtőző (többnyire az alapozáshoz tartozó) falmaradványai tartoznak. Ezen régészeti emlékek pusztulása a szántás mélységének növekedésével, illetve az erózió által okozott hatások miatt olykor igen látványos. A tervezett beruházások szempontjából korlátozó tényező lehet, hogy a 68/2018. (IV. 9.) Korm. r. értelmében a földmunkával járó beruházással el kell kerülni az ilyen régészeti emlékeket (21. § (3) c)) is.

A Kötv 9. §-a alapján a régészeti lelőhelyeket – a fenntartható használat elvének figyelembevételével – csak olyan mértékben lehet igénybe venni, hogy azok állománya számottevően ne csökkenjen, illetve eredeti összefüggéseik jelentősen ne károsodjanak. A fenntartható használat a Kötv. 7. § 4. pontja szerint a védett kulturális örökség olyan módon történő használata – ideértve a kármegelőző és kárcsökkentő tevékenységeket is –, amely nem haladja meg a szakmailag indokolt mértéket és nem vezet az örökség elemeinek állapotromlásához, így biztosított fennmaradásuk a jelen és jövő nemzedékek számára. A Kötv. 10. § (2) bekezdése kimondja, hogy a régészeti lelőhelyek védelmére irányuló intézkedéseknek elsősorban megelőző, szűkség esetén mentő jellegűeknek kell lenniük.

A fenti irányelvekhez kapcsolódóan régészeti lelőhelyek kapcsán felmerülő kárenyhítési lehetőségek az alábbiak.

I. Megelőző jellegű intézkedések

1. A nyilvántartott régészeti lelőhelyeket lehetőség szerint el kell kerülni a földmunkával járó fejlesztésekkel, beruházásokkal, ezért a beruházásokat megelőzően már a terület kiválasztás szintjén érdemes tájékozódni a célterület régészeti érintettségéről, és amennyiben ez lehetséges, elkerülni a régészeti lelőhelyet a tervezett beruházással. A Kötv. 19. § (1) bekezdése alapján a nyilvántartott régészeti lelőhelyeket jogszabályban meghatározott esetekben és módon kötelezően el kell kerülni. Ezek az esetek a Korm. r. 21. § (3) bekezdése alapján a védett régészeti lelőhelyek, a nyilvántartott tájképi jelentőségű régészeti lelőhelyek és az eredeti összefüggéseiben megmaradt, helyben és fizikai állapotromlás nélkül megőrzendő régészeti emlékek. Ez utóbbi főszabály alól az örökségvédelmi hatóság csak belterületi ingatlanok, valamint örökségvédelmi vagy természetvédelmi célú beruházások esetén, illetve akkor térhet el, ha más meglévő építmény vagy műtárgy karbantartására irányul.

2. Régészeti érdekű területeken tervezett beruházás esetén megelőző régészeti kutatás vagy örökségvédelmi hatástanulmány készítése javasolható. *Régészeti érdekű terület* a Kötv. 7. §

29. pontja alapján valamennyi terület, természetes vagy mesterséges üreg és a vízmedrek azon része, amelyen, illetve amelyben régészeti lelőhely előkerülése várható vagy feltételezhető. Örökségvédelmi hatástanulmány készíttetését az örökségvédelmi hatóság is előírhatja a Korm. r. 87. § (4) bekezdése szerinti engedélyezési eljárásokban.

3. Amennyiben a tervezett tevékenység a Kötv. szerint nagyberuházásnak minősül, az örökségvédelmi jogszabály külön szabályait kell alkalmazni az engedélyezés és a megvalósítás folyamán. A nagyberuházásokhoz kapcsolódó engedélyezési eljárásokban a tervezett tevékenység örökségvédelmi hatásainak felmérésére Előzetes régészeti dokumentáció (ERD) készítését írja elő a Kötv. Az ERD-t a jogszabályban meghatározott szerv készíti el, ezt az első olyan hatósági engedélyezési eljárásban be kell nyújtani, amely földmunkák végzésére jogosít. Az ERD részét képező feltárási projektterv alapján kerül sor a konkrét régészeti feladatellátás meghatározására, amelyet – amennyiben engedélyköteles tevékenységről van szó – az örökségvédelmi hatóság engedélyez.

II. Mentő jellegű intézkedések

1. A védett régészeti lelőhelyek esetében örökségvédelmi engedélyt kell kérni a Korm. r. 53. §-a értelmében az örökségvédelmi hatóságtól – a más hatóság (örökségvédelmi szakhatóság hozzájárulásával vagy szakkérdés vizsgálata alapján kiadott) engedélyéhez nem kötött – minden 30 cm mélységet meghaladó földmunkához, tereprendezéshez, valamint depó, feltöltés, töltés létesítéséhez. Ebben az esetben – a Korm. r. 88. §-a szerinti kivételek fennállása esetén – a szükséges megelőző régészeti feltárást követően, illetve azzal párhuzamosan végezhető az engedélyezett tevékenység.

2. Nyilvántartott régészeti lelőhelyek esetében a szakhatóságként vagy szakkérdés vizsgálatában közreműködő örökségvédelmi hatóság a földmunkával járó beruházás kapcsán előírja a szükséges megelőző régészeti feltárást.

3. Régészeti lelet, jelenség vagy emlék váratlan előkerülése esetén azt a jogszabályban meghatározott módon be kell jelenteni, a tevékenységet szüneteltetni majd ezt követően az illetékes, feltárára jogosult intézmény elvégzi a mentő feltárást.

A kárenyhítés lehetőségeinek figyelembevétele a beruházások szempontjából mindenképpen fontos, hiszen a régészeti feltárások költségeit annak kell fedeznie, akinek érdekében az elvégzendő földmunka vagy a nyilvántartott régészeti lelőhely bolygatása szükségessé vált, így régészeti érintettség esetén a régészeti munkák költségével és időigényével is számolnia kell a beruházónak. A beruházások kapcsán célszerű lehet az előzetes egyeztetés az örökségvédelmi hatósággal.

A Regöly község területére eső nyilvántartott lelőhelyek száma 57, ezek közül belterületen hat lelőhely található (11., 12., 18., 21., 36., 45 lelőhely). A belterületi vagy egyéb beépített területrészekben azok az építési munkálatok, amelyek talajbolygatással járnak (pl. ház-, pince- vagy kerítésalap ásása, közművek vezetése, tereprendezés, oszlopállítás, fásítás, árokásás, útépités, stb.), veszélyeztető forrásnak minősülnek, az ilyen jellegű beavatkozás engedélyezése során az örökségvédelmi hatóság is részt vesz az eljárásban a hatályos jogszabályok alapján. A fentiek mellett bármilyen újabb beruházás (pl. alagcsövezés, melioráció, talajlazítás, csatornaásás, homok-, agyag- vagy földbányászás, magas- vagy mélyépítés, útépités, stb.), essen az bel- vagy külterületre, jelentős károkat okozhat a régészeti lelőhelyekben, ezért a fenti tevékenységek esetében az örökségvédelmi hatóság az engedélyezés során érvényesíti az örökségvédelmi érdekeket és előírja a szükséges örökségvédelmi hatáscsökkentő eljárást a beruházó számára, amely a gyakorlatban a megelőző régészeti feltárást valamely formáját jelenti. Az örökségvédelmi hatóság szakhatóságként, vagy örökségvédelmi szakkérdés vizsgálata során eljárva mérlegeli a tervezett beruházás és az általa a régészeti örökségben keletkező visszafordíthatatlan

folyamatok arányát, viszonyát, majd a jogszabályokkal összhangban, ezek alapján kikötésekkel hozzájárul a tevékenység végzéséhez vagy – jogszabályi feltételek fennállása esetén – megtiltja azt.

A regölyi lelőhelyek néhány kivétellel jelenleg teljes területükkel vagy részben általános mezőgazdasági területen, szántó művelés alatt található, szám szerint 31 darab lelőhelyről van szó (1., 4., 5., 6., 13., 14., 15., 20., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29., 30., 31., 33., 34., 37., 43., 44., 46., 48., 50., 51., 53., 54., 55., 57. lelőhely). A lelőhelyek az intenzív talajművelés miatt lassan, de biztosan pusztulnak. A szántás – különösen a mélyszántás – az erózióval kiegészülve folyamatos állagromlást okoz az érintett lelőhelyekben, tartós, több évtizedes ilyen jellegű használat során pedig a teljes megsemmisüléssel fenyeget. Ezeken a területeken a szántóként való használatot, mint az eddigi használati módot, az esetek többségében korlátozni ugyan nem szükséges, de javasolt a művelési ág megváltoztatása úgy, hogy az a lelőhelyek tartós és további romlással nem járó fennmaradását garantálja. Javasolt a gyepterület művelési ág és ennek megfelelően a füvesítés után kaszálóként vagy legelőként való hasznosítás bevezetésének megfontolása.

A gyep, rét, legelő művelési módok a régészeti lelőhelyek állapotának háborítatlan megőrzése szempontjából kifejezetten kedvezőek; ilyen területen a lelőhelyek viszonylag nagy része, összesen 11 lelőhely található részben vagy teljes egészében (7., 8., 9., 10., 16., 19., 24., 35., 47., 50., 56. lelőhely). Javasolt törekedni e felületek megőrzésére és lehetséges kiterjesztésére a régészeti lelőhelyeken és környezetükben.

A kert, szőlő vagy gyümölcsös kialakítása, illetve erdő telepítése többnyire jelentős veszélyt jelenthet a régészeti lelőhelyekre nézve, ugyanis a szőlő- és kertműveléshez, illetve az erdőgazdálkodáshoz általában kapcsolódó műveletek (pl. tuskózás, rigolozás) a lelőhelyek vagy lelőhelyrészek megsemmisülésével járhatnak. E tevékenységeket ezért a régészeti lelőhelyek területén kerülni kell. Az örökségvédelmi hatóság örökségvédelmi hatástanulmány készíttetését írhatja elő újrahásznosításra, más célú hasznosításra vagy telekalakításra irányuló földhivatali eljárás esetén. Erdővel fedett területen hét lelőhely (2., 3., 32., 42., 44., 49., 52. lelőhely) fekszik részben vagy teljes terjedelmével.

Viszonylag sok lelőhely, szám szerint öt halastavak medrében fekszik, négy a Kisdádi-tó (38., 39., 40., 41. lelőhely), egy pedig a Pacsmagi-halastó területén (17. lelőhely). Ezeknek a lelőhelyeknek a vízben fekvő részei a csatlakozó területeken lévő lelőhelyrészekhez képest már jobban elpusztultak, valószínűleg részben a tavak kialakítása során végzett földmunka, részben a víz folyamatos erodáló hatása miatt. A tavak karbantartása, medertisztítása, kotrása során számolni kell régészeti leletek előkerülésével.

Régészeti érdekű terület a település közigazgatási területére eső valamennyi vízfolyás vagy állóvíz partszakasza, még ha ezekben ma már nem is található víz, illetve az egykori források környéke is. A jelen művelési ágaktól eltérni ezeken a területeken nem kell, jelenségek vagy leletek észlelése esetén azonban a jogszabályok által előírt tennivalókon túl értesíteni kell a helyi jegyző útján a területileg illetékes örökségvédelmi hatóságot és megyei hatókörű városi múzeumot is, hogy a lelőhely bekerülhessen a közhiteles örökségvédelmi nyilvántartásba. Amennyiben ezeken a területeken belül azonosítani sikerül a konkrét lelőhelyeket, azokra a továbbiakban a nyilvántartott régészeti lelőhelyekre vonatkozó szabályok és korlátozások vonatkoznak. Újabb, jelentős földmunkával járó beruházás vagy változtatás ezért egyik ilyen területen sem javasolt. Amennyiben mégis beépítésre kerül régészeti érdeküként számon tartott terület, fel kell készülni régészeti lelőhely előkerülésére, ami az ott folyó munkálatokat lelassíthatja.

Egy-egy nagyobb területet érintő beruházás esetén – így esetleg útépítés, zöldmezős beruházás nyomvonalának, helyének végleges meghatározását megelőzően – célszerű külön örökségvédelmi hatástanulmány készíttetése. A hatástanulmány készítése során alkalmazott, nem roncsoló módszerek (légi fotó, terepbejárás, geofizikai felmérés) és szondázó kutatások

segítségével a lelőhely kiterjedése és jellege viszonylag jól meghatározható. A terv véglegesítését megelőzően, saját megrendelésre készített örökségvédelmi hatástanulmány révén elkerülhető, hogy az engedélyeztetési fázisban az örökségvédelmi hatóság a kérelmet elutasítsa vagy a tervek módosítását írja elő. Egy-egy konkrét beruházás tervezési fázisában ezért mindenképpen érdemes egyeztetni az illetékes örökségvédelmi hatósággal.

Amennyiben a lelőhelyeken és régészeti érdekű területeken kívül kerülne elő lelet vagy jelenség, akkor a korábban részletesen leírt jogszabályok szerint kell eljárni.

Régészeti szempontból alapvetően fontos, hogy minden egyes nyilvántartott lelőhelyet érintő munkálat esetében biztosított legyen a régészeti felügyelet. Tekintettel azonban a törvényi szabályozásra, amely szerint a beruházások esetében a szükségessé váló régészeti feltárások költségét a beruházónak kell állnia, valamint a váratlanul előkerülő lelőhelyek kapcsán szükséges mentő feltárások által okozott időkiesésre egy-egy beruházás során, a nem kellően motivált felek miatt a gyakorlatban továbbra is számolni kell a régészeti jelenségek egy jelentős részének dokumentálatlan pusztulásával. Ennek elkerülése érdekében szükséges az előrelátó tervezés, valamint a fejlesztések során az örökségvédelmi többletköltségek tervezése.

3.2 Az önkormányzati feladatok meghatározása

A jelenlegi károsan ható folyamat (talaj bolygatása) a fokozatos állagromlást jelenti a lelőhelyek számára. E folyamat elméletileg visszafordítható vagy legalább is megállítható lenne, ha a területeken a talajművelést a lentebb felvázolt módon megváltoztatnák. Ehhez a helyi adminisztráció (Önkormányzat), a szakemberek (örökségvédelmi hatóság, Megyei Múzeum) és az érintett magánszemélyek vagy vállalkozások konstruktív együttműködése szükséges. Ellenkező esetben a folyamat megfordíthatatlannak látszik és előbb-utóbb menthetetlenül a régészeti lelőhelyek teljes megsemmisüléséhez vezet.

4. Összefoglalás

A település bel- és külterületén máig összesen 57 régészeti lelőhely (terület) áll a Kötv. általános elvei alapján védelem alatt.

A település közigazgatási határain belül külön jogszabályban *kiemelten védett* régészeti lelőhely hat található:

- Sánc, Vaskapu (Regöly 22, lelőhely-azonosító: 22977): kora vaskori telep, bronzkori telep
- Sánc, Temetőkápolna (Regöly 23, lelőhely-azonosító: 22978): Árpád-kori telep, középkori templom
- Csikóhalom / Regöly VIII. (Regöly 28, lelőhely-azonosító: 22984)
- Általános iskola (Regöly 30, lelőhely-azonosító: 22990): kelta telep (kemence)
- Sánc (Regöly 36 lelőhely-azonosító: 23420): kelta földvár
- Kölcsey utca 34. (Regöly 66, lelőhely-azonosító: 72001): kora vaskori sír

A vonatkozó kormányrendelet értelmében a védetté nyilvánított régészeti lelőhelyen a hatóság örökségvédelmi engedélye szükséges – a más hatóság (örökségvédelmi szakhatóság hozzájárulásával vagy szakkérdés vizsgálata alapján kiadott) engedélyéhez nem kötött – minden, 30 cm mélységet meghaladó földmunkához, tereprendezéshez, valamint depó, feltöltés, töltés létesítéséhez és a régészeti emlék megóvási, konzerválási munkálataihoz.

Minden ismert és nyilvántartott lelőhely esetében már a jelenlegi humuszréteg bolygatása (eltávolítása) is sérti a régészeti örökség földben rejlő emlékeit. Amennyiben ezek területén elkerülhetetlen az építési tevékenység, annak hatósági engedélyezési eljárásába a kulturális örökségvédelmi hatóságot be kell vonni. Ilyen esetben megelőző régészeti feltárásra kell számítani, amelynek költségeit a beruházónak kell viselnie.

A jelenleg hatályos jogszabályok szerint a település területén a régészeti feladatellátásra nagyberuházások kivételével a Wosinsky Mór Megyei Múzeum (7100 Szekszárd, Szent István tér 26.) jogosult.

Régészeti ügyekben szakhatóságként, illetve szakkérdés vizsgálatában jelenleg a Tolna Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály, Örökségvédelmi Osztálya (7100 Szekszárd, Szent István tér 11-13., tel: 06 (74) 505-600, e-mail: epitesugy.szekszard@tolna.gov.hu) az illetékes.

Ez a hatástanulmány a készítés időpontjában rendelkezésre álló adatok alapján készült. A település területén időközben előkerülő lelőhelyekről a nyilvántartást vezető hatóság (Miniszterelnökség) vezet közhiteles nyilvántartást. Javasolt minden tervezett beruházás előtt a lelőhellyel való érintettségről időben meggyőződni.

A HÉSZ-be javasolt szövegrész

„(1) Régészeti érintettség esetén a hatályos kulturális örökségvédelmi jogszabályok alapján kell eljárni.

(2) Minden olyan esetben, amikor régészeti lelet vagy annak tűnő tárgya, régészeti emlék vagy régészeti jelenség kerül elő, a területileg illetékes jegyzőt értesíteni kell, aki haladéktalanul tájékoztatja az örökségvédelmi hatóságot, a további intézkedésig a munkálatokat fel kell függeszteni, a terület őrzéséről a megtaláló köteles gondoskodni.

(3) A régészeti örökséget és a műemléki értéket érintő kérdésekben a központi közhiteles örökségvédelmi nyilvántartásban és a rendezési tervhez készített örökségvédelmi hatástanulmányban foglaltak együttesen irányadók.”

5. Nyilatkozat

A hatástanulmány készítőjeként kijelentem, hogy a hatástanulmány régészeti munkarésze az örökségvédelmi jogszabályok és a hatósági eljárások figyelembe vételével készült.

A hatástanulmány egy nyomtatott, aláírt példányát és egy digitális változatát a megrendelőnek átadtam.

A hatástanulmány készítőjeként kijelentem, hogy régész diplomával rendelkezem és a 68/2018. (IV. 9.) kormányrendelet 84. § (2) a) és a 439/2013. (XI. 20.) kormányrendelet 4. § (1) a) pontja alapján van jogosultságom a régészeti szakterületi munkarész elkészítésére.

Régész diploma száma: 947/2001. sz. (ELTE-BTK)

Régészeti szakértői nyilvántartási szám: 15-022.

Tamási, 2020. március 13.

dr. K. Németh András

7090 Tamási, Eötvös utca 10.
tel.: 30/405-1986

Mellékletek:

1. melléklet:

Régészeti lelőhelyek Regöly közigazgatási területén (2020. február 29-i állapot)

2. melléklet:

Regöly község határának térképe az ismert régészeti lelőhelyekkel

Régészeti lelőhelyek Regöly közigazgatási területén

1. Regöly – Alsómajsapuszta I. (Torma István 3. lelőhely) (Regöly 2)

Lelőhely-azonosító: 20502

A lelőhely megjelölése: Árpád-kori telep, késő középkori telep, középkori templom

A lelőhely leírása: Torma István 1961-ben, a pacsmagi halastó északkeleti sarkánál, ahol a halastó partja elkanyarodik a vasúttól, a vasút mellett húzódó, a Koppánnal párhuzamos löszháton kb. 500 méter hosszan középkori faluhelyet azonosított. K. Németh András 1998-ban a falu templomát is megtalálta, a háromszögelési pont közelében. A templom alaprajzi jellemzőit Miklós Zsuzsa 2004-es légi fotója alapján ismerjük: teljes külső hossza kb. 14, szélessége 7–8 méter, majdnem szabályos körben körítőfal övezte. 2014-ben K. Németh András és Ódor János Gábor újra bejárta a faluhelyet, amelynek során az északnyugati irányban a korábbinál nagyobbak bizonyult.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 0105/2, 0142/1–3, 0142/6–12, 0185/3

2. Regöly – Alsómajsa, Sziget (Bozót) (Torma István 4. lelőhely) (Regöly 3)

Lelőhely-azonosító: 20503

A lelőhely megjelölése: kora bronzkori telep, középkori telep

A lelőhely leírása: Torma István 1961-ben Alsómajsapuszta I. (Regöly 2, lelőhely-azonosító: 20502) lelőhelytől délre 200 méterre, a halastó keleti partja mellett, kb. 50×150 méter nagyságú, ellipitikus alakú, 4–5 méter magas homokdomb felszínén kora bronzkori és középkori kerámiatöredékeket gyűjtött, a domb dél-délnyugati részén, gáthordással levágott partfalban kora bronzkori cserepeket tartalmazó beásásokat figyelt meg.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: erdőművelés, mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 0192

3. Regöly – Alsómajsa, Sziget (Bozót) (Torma István 6. lelőhely) (Regöly 5)

Lelőhely-azonosító: 20505

A lelőhely megjelölése: őskori telep, neolitikus telep, rézkori telep, római kori telep, kora népvándorláskori temető

A lelőhely leírása: Torma István 1961-ben az Alsómajsa, Sziget (Bozót) (Torma István 4. lelőhely, Regöly 3, lelőhely-azonosító: 20503) lelőhelytől keletre kb. 50 méterre fekvő nagyobb, szabálytalan alakú domb – egykori sziget – területén jellegtelen őskori cserepeket és kovaszilánkokat, valamint római kerámiát gyűjtött. 2014-ben Ódor János Gábor és K. Németh András adatgyűjtése szerint az akkor fiatal erdővel borított terület legmagasabb részén, a kilátó térségében neolitikus és rézkori telep lokalizálható, a lelőhely délnyugati részén pedig kora népvándorláskori temetőre utaló, 5. századi fibulák kerültek elő szórványként.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: erdőművelés, mezőgazdasági művelés (mélyszántás), vízgazdálkodás

Hrsz.: 0188, 0189, 0190

4. Regöly – Alsómajsa III. (Torma István 7. lelőhely) (Regöly 6)

Lelőhely-azonosító: 20506

A lelőhely megjelölése: őskori telep, késő rézkori (Baden-kultúra) telep, római kori telep, középkori telep

A lelőhely leírása: Torma István 1961-ben a Kapos és Koppány szögletében lévő, 6–7 méter relatív magasságú domboldal nyugati peremén hamus, vöröses foltokból őskori cserepeket – köztük egy a Baden-kultúrába tartozót –, valamint római kori és középkori cserepeket gyűjtött.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 0161/53

5. Regöly – Bogaras II. (Torma István 16. lelőhely) (Regöly 16)

Lelőhely-azonosító: 20517

A lelőhely megjelölése: őskori telep, késő neolit (Lengyel-kultúra) telep

A lelőhely leírása: Torma István 1961-ben a Fürgedi-patak völgyének folyásirány szerinti jobb oldalán, az akkor még létező Bogaras-pusztától kb. 300 méterre északra, egy kelet–nyugati irányú, néhány száz méter hosszú völgy északi oldalán, a patak völgy fölé kb. 5 méterre magasodó domboldalon nagyobb területen szétszórva őskori – köztük a Lengyel-kultúrához tartozó – cserepeket gyűjtött.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 0121/5, 0121/6

6. Regöly – Alsómajsa IV. (Torma István 8. lelőhely) (Regöly 7)

Lelőhely-azonosító: 20507

A lelőhely megjelölése: őskori telep

A lelőhely leírása: Torma István 1961-ben a Kapos és a Koppány összefolyásától északra kelet–nyugati irányba húzódó egykori gáttól északra kb. 150 méterre, egy kis akácós déli sarkánál néhány őskori cserepet talált a domboldal peremén, az ártér felett 8–10 méter magasan.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 0161/53 , 0161/47

7. Regöly – Bogaraspusztá, Tücsöki-dűlő I. (Torma István 9. lelőhely) (Regöly 8)

Lelőhely-azonosító: 20508

A lelőhely megjelölése: kora vaskori telep, bronzkori telep

A lelőhely leírása: Torma István 1961-ben és 1964-ben Regöly határának északkeleti részében, a Kapos nyugati oldalán fekvő egykori sziget szélén nyitott tőzegbánya területén sok bronzkori cserepet talált.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: anyagkitermelés, mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 0133/2 , 0133/9

8. Regöly – Bogaraspusztá, Tücsöki-dűlő II. (Torma István 10. lelőhely) (Regöly 9)

Lelőhely-azonosító: 20509

A lelőhely megjelölése: kelta telep

A lelőhely leírása: Torma István 1961-ben és 1964-ben Bogaraspusztá, Tücsöki-dűlő I. (Torma István 9. lelőhely, Regöly 8, lelőhely-azonosító: 20508) lelőhelyről nyugatra 30

méterre, a Kapost kísérő enyhe domb oldalán, a tőzegbánya túlsó falából és a kitermelt földből sok kelta cserepet szedett össze.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: anyagkitermelés, mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 0133/1, 0133/2,0133/9

9. Regöly – Tücsöki dűlő III. (Bogaras) (Torma István 11. lelőhely) (Regöly 10)

Lelőhely-azonosító: 20510

A lelőhely megjelölése: bronzkori telep, kelta telep, ismeretlen korú telep

A lelőhely leírása: Torma István 1961-ben és 1964-ben azon a szigeten, ahol Bogaraspusztá, Tücsöki-dűlő I. (Torma István 9. lelőhely, Regöly 8, lelőhely-azonosító: 20508) fekszik, attól 150 méterre északnyugatra ismét bronzkori cserepeket talált; valószínű, hogy a két telep ugyanannak a lelőhelynek a része. 2004-ben Miklós Zsuzsa légi fotózta a lelőhelyet.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: anyagkitermelés, mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 0133/1

10. Regöly – Bogaraspusztá, Tücsöki-dűlő IV. (Torma István 12. lelőhely) (Regöly 11)

Lelőhely-azonosító: 20511

A lelőhely megjelölése: őskori telep, késő rézkori (Baden-kultúra) telep

A lelőhely leírása: Torma István 1961-ben és 1964-ben a Tücsöki-dűlő I–III. lelőhelyeknek (lelőhely-azonosító: 20508, 20509, 20510) helyet adó szigetsoporttól északra, a Kapos mellett fekvő, kerek, 7–8 méter magas domb tetején – ahol birkaakolt építettek – néhány őskori (talán a Baden-kultúrába tartozó) cserepet talált.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: anyagkitermelés, mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 0129/1

11. Regöly – Sánc, Vaskapu (Regöly 22)

Lelőhely-azonosító: 22977

A lelőhely megjelölése: kora vaskori telep, bronzkori telep

A lelőhely leírása: H. Kelemen Márta 1966-ban helyszíni szemlét végzett a Sánc teljes területén. Feljegyezte, hogy a sánc főbejáratát – amelyet Vaskapunak neveznek – 1965 őszén útszélesítés során elbontották, az út mentén pedig nagy területen megbolygatták a kultúrrejteget, ahonnan sok bronzkori és kora vaskori cserepet gyűjtött össze. A lelőhely része a Sánc (Regöly 36, lelőhely-azonosító: 23420) nevű, nagyobb lelőhelynek.

A lelőhely besorolása: védett (kiemelten védett)

A lelőhely jelentősége: országos

A lelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás), útépítés

Hrsz.: 147/2, 162, 169, 170, 171/1, 171/2, 172, 192, 193, 194, 199/4,199/6

12. Regöly – Sánc, Temetőkápolna (Regöly 23)

Lelőhely-azonosító: 22978

A lelőhely megjelölése: Árpád-kori telep, középkori templom

A lelőhely leírása: H. Kelemen Márta 1966-ban helyszíni szemlét végzett a Sánc területén, amelynek során a temetőkápolna környékén Árpád-kori cserepeket gyűjtött. 1993 és 1995 között Vizi Márta egy alapozását tekintve kívül félkörívesen, belül trapéz alakban záródó szentéllyel ellátott, 115-120 cm falvastagságú, 13,8 méter teljes hosszúságú Árpád-kori téglatemplomot tárt fel, nyugati irányú, kiszedett alapárkú bővítménnyel, amelyben két mélyedés valószínűleg a bővítés után épített nyugati karzat pilléreinek helyére utalt. A

templom körüli temetőből három, melléklet nélküli sírt tártak fel, szórványleletként S-végű hajkarikák, gyűrűk, pártaövek darabjai, övesatok, 14–15. századi pénzek, a templom felszerelési tárgyai közül pedig könyvveretek és talán egy harang töredékei kerültek elő. A lelőhely része a Sánc (Regöly 36, lelőhely-azonosító: 23420) nevű, nagyobb lelőhelynek.

A lelőhely besorolása: védett (kiemelten védett)

A lelőhely jelentősége: országos

A lelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás), útépités

Hrsz.: 112, 113, 114, 115

13. Regöly – Koppány-híd (Regöly 61)

Lelőhely-azonosító: 35304

A lelőhely megjelölése: őskori telep (ismeretlen korú kőeszköz)

A lelőhely leírása: Bertók Gábor 1999-ben a Koppány árteréből 1–2 méterre kiemelkedő dombon és tőle keletre légi fotón foltokat figyelt meg, 2000-ben végzett terepbejárásán ugyanitt két pattintott kőeszközt talált.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 0165/4

14. Regöly – Somoly / Somolyi templomrom (Torma István 332. lelőhely) (Regöly 25)

Lelőhely-azonosító: 22981

A lelőhely megjelölése: kora bronzkori (Kisapostag-kultúra) szórványlelet, középső bronzkori (mészbetétes edények népének kultúrája) telep, római kori szórványlelet, késő Árpád-kori telep, középkori telep, késő középkori telep, késő középkori templom

A lelőhely leírása: Regölytől nyugatra kb. 3 km-re, a Somolyi-patak két ága közti félszigeten áll a középkori Somogy falu téglatemplomának toronymaradványa. Rómer Flóris 1866-ban lerajzolta a templomromot. 1960-ban Mészáros Gyula terepbejárást végzett a rom körül, amelynek során középkori cserepeken kívül egy kora bronzkori (kisapostagi) edény peremtöredékét és római téglatöredéket talált. 1963-ban Torma István járta be az épület környékét. Ugyanebben az évben Mészáros Gyula a torony kiomlott északkeleti sarkánál, a torony és a hajó találkozásánál előzetes kutatást végzett, majd az Országos Műemléki Felügyelőség állagmegóvási munkákat végzett a romon. 1975-ben Topál Judit végzett terepbejárást a rom körül. 1994-ben Miklós Zsuzsa légifotókat készített a romról és a körülötte fekvő elpusztult falu helyéről. 1999 májusában a romot kincskeresők bolygatták meg, a rablógödör körül Ódor János Gábor végzett leletmentést az északi hajófal mentén. Ugyanebben az évben Ódor János Gábor és K. Németh András feltárta a templomnak a nyolcszög három oldalával záródó, támpillérekkel megerősített, szentélyét, benne az oltár alapozásával.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás), kincskeresés

Hrsz.: 040/2, 040/20

15. Regöly – Kapos-Koppány összefolyása (Regöly 27)

Lelőhely-azonosító: 22983

A lelőhely megjelölése: késő neolitik (Lengyel-kultúra) telep, kora bronzkori telep, kelta telep

A lelőhely leírása: Szabó Géza 1992-ben ásatást végzett a Kapos és Koppány folyók összefolyásában fekvő dombon, ahol késő neolitik (lengyeli), kora bronzkori és kelta leletek kerültek elő.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 06/40, 06/39

16. Regöly – Csikóhalom / Regöly VIII. (Regöly 28)

Lelőhely-azonosító: 22984

A lelőhely megjelölése: őskori halom, kora vaskori szórványlelet, ismeretlen korú telep

A lelőhely leírása: Torma István 1963-ban a Sánttól keletre, a Kapos melletti homokdombok közül a legnagyobbikon, a folyó felőli oldalon néhány cserepet talált, tetején, egy gödör falában pedig egy kora vaskori edény töredékét. A Kapos és a Koppány között, a Koppányhoz közelebb, attól délre fekvő, a környezetéből máig markánsan kiemelkedő, legelőként hasznosított őskori halomsírt Szabó Géza 1993–1994-ben szondázó ásatással kutatta. Kutatásai szerint a jelenleg 7–8 méter magas, csaknem 100 méter átmérőjű halom eredetileg kb. 10 méter magas lehetett, eredeti átmérője pedig kb. 60 méter lehetett.

A lelőhely besorolása: védett (kiemelten védett)

A lelőhely jelentősége: országos

A lelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás), erózió

Hrsz.: 05/1, 06/34

17. Regöly – Fűzfás (Torma István 236. lelőhely) (Regöly 29)

Lelőhely-azonosító: 22985

A lelőhely megjelölése: őskori sír, neolit telep, neolit sír, középső neolit (dunántúli vonaldíszes kerámia) telep, középső rézkori (Balaton-csoport) telep, kora bronzkori (Kisapostag-kultúra) telep, középső bronzkori (mészbetétes edények népének kultúrája) telep, középső bronzkori sír, késő bronzkori (urnasíros kultúra) telep, kora vaskori telep, kelta telep, középkori telep

A lelőhely leírása: Torma István 1963-ban terepbejárás során a Regöly felé eső halastó töltéséhez elhordott föld helyén középső neolit (vonaldíszes), kora vaskori és középkori cserepeket talált, valamint egy mészbetétes edény alját, ami talán megbolygatott urnasírhoz tartozott. A halastó által elárasztásra kerülő területen Torma István 1966-ban és 1967-ben leletmentést végzett, amelynek során több korszak hagyatékát tárta fel. Előkerült néhány középső neolit (vonaldíszes) gödör, egy bolygatott neolit sír, több rézkori (balatoni csoport) gödör, egy hasonló korú zsugorított csontvázas gyereksír, mintegy 20 kora bronzkori (kisapostagi kultúra) gödör, több középső bronzkori (dunántúli mészbetétes kerámia népének kultúrája) gödör, egy középső bronzkori urnasír, két késő bronzkori gödör, több kelta gödör, egy kelta sütőkemence, valamint öt földbe mélyített kelta ház.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: vízgazdálkodás, erózió

Hrsz.: 0195

18. Regöly – Általános iskola (Regöly 30)

Lelőhely-azonosító: 22990

A lelőhely megjelölése: kelta telep (kemence)

A lelőhely leírása: 1975-ben a regölyi iskola tornaterme alapozási munkálatai során átégett foltot, benne pedig sok kelta cseréptöredéket találtak. A helyszínelést Gaál Attila végezte. 1976-ban az iskola tornaterme keleti sarkánál olajtartály helyének kiásásakor egy nagyméretű kelta hombár került elő, amelyet Rosner Gyula gyűjtött be. A lelőhely túlnyomó része a nagyobb kiterjedésű Sánc (Regöly 36, lelőhely-azonosító: 23420) nevű lelőhely területére esik.

A lelőhely besorolása: védett (kiemelten védett)

A lelőhely jelentősége: országos

A lelőhely veszélyeztetettsége: építkezés, közműfektetés

Hrsz.: 16, 18, 199/2, 286/2, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 299, 300, 301, 302, 594/1, 607, 1148/2, 199/5, 199/6

19. Regöly – Sziget-domb (Regöly 32)

Lelőhely-azonosító: 22992

A leelőhely megjelölése: őskori szórványlelet, ismeretlen korú erődítés

A leelőhely leírása: A belterülettől északra, a Koppány déli oldalán emelkedő, homokbányászással bolygatott, a platója alatt terasszal övezett Sziget-domb egy katonai célú légi fotó szerint egykor erődített lehetett. Miklós Zsuzsa 1993-ban az erődítés korának megállapítása végett ásatást végzett. A domb keleti oldalán húzott kutatóárokban a humuszban néhány jellegtelen őskori cserép került elő, az árok többi részén bolygatatlan altalaj volt. A homokbánya falában beásás – valószínűleg gödör – látszott, de lelet nem volt benne. Az ásató szerint a feltárás után továbbra is kérdéses, hogy mikor készült a légifotón látható erődítés.

A leelőhely besorolása: nyilvántartott

A leelőhely veszélyeztetettsége: anyagkitermelés, mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 0173/2

20. Regöly – Tamási útra dülő (Regöly 34)

Lelőhely-azonosító: 23107

A leelőhely megjelölése: középső bronzkori (mészbetétes edények népének kultúrája) telep, római kori épület

A leelőhely leírása: K. Németh András 1997-ben a Somolyi-patak és a 65-ös főút közti, a dombvonulatra merőleges enyhe mellékvölgy déli oldalán, a patak fölé ugró földnyelven római kori kőépületre utaló építési törmeléket talált. Az épület területén középső bronzkori (mészbetétes) telepre utaló cserepek is előkerültek.

A leelőhely besorolása: nyilvántartott

A leelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 042/7, 042/8

21. Regöly – Sánc (Regöly 36)

Lelőhely-azonosító: 23420

A leelőhely megjelölése: kelta földvár

A leelőhely leírása: A nagykiterjedésű regölyi vaskori földvár a Kapos és Koppány folyó találkozásánál, egy alacsony dombháton helyezkedik el, Regöly község északi végén. Északi és nyugati oldala sánccal védett. Azokon a részeken, ahol a sánc fensíkja a víz felé lejt, a 12 méter magas sánctöltésen kívül még széles árok is van. Hosszoldalai 400 és 600 méter között váltakoznak. Az erődített település sánccal északon a Regöly–keszöhidegkúti műút vágja ketté, középső részén található Regöly község régi temetője, nyugati része Regöly belterületére esik. A kora vaskorban létesült, majd a kelták által a Krisztus előtt 2–1. században is lakott erődített település a térség egyik legfontosabb gazdasági-kereskedelmi-szellemi központja lehetett, ezt bizonyítják a földvár területéről már a 19. század óta nagy mennyiségben előkerült késő kelta bronzérmek és a helyi éremverőműhely létezését bizonyító pénzverőminták. Az erődített település területét Barkóczi László, Mócsy András és Sági Károly 1950-ben 12 kutatóárokkal kutatta a földvár északkeleti sánccoldalában (ahol kora és késő vaskori lakóházak maradványai kerültek elő), valamint az erődített település közepén álló temetőkápolnától nyugatra, a mai temető területén (ahol az erős bolygatottság miatt abbahagyták a kutatást). Ásatási rajzok híján a kutatóárok pontos helye nem állapítható meg. 1965 őszén a sánc régi „főbejáratát”, a Vaskaput a Regöly–keszöhidegkúti műút kiszélesítésekor elbontották, az újkeletű sánccátvágás magas partoldalában őskori gödrök és téglalap alakú cölöplyukas házak beállításai látszottak

(Sánc, Vaskapu, Regöly 22, lelőhely-azonosító: 22977). Jerem Erzsébet 1970–1971-ben ismét ásátásokat végzett az erődített település több pontján: a legmeredekebb észak-északnyugati oldalon („a majsai út felett, a villanyoszlopok vonalában”) elvégzett sáncátvágás során a fa-földszerkezetű sánc felhordott földjéből előkerült kora vaskori kerámiatöredékek igazolták, hogy az erődített település a kora vaskorban jött létre, közvetlen közelében egy kora vaskori ház és hulladékgyűjtő feltárására is sor került. Az ásató ezenkívül a megbolygatott Vaskapunál, a sánc északi oldalán („az őskori feljárótól északkeletre, a tetőn”), a sánc keleti része közelében, valamint Regöly község templomától északkeletre, a földvár déli részén („a Bercsényi utca alján, az úttól nyugatra”) 60–100 cm mélységben a késő kelta LT D település szőlőművelés által megbolygatott kisebb-nagyobb padlószintjeit, cölöplyukait, az egyik ház omladékában tegula- és imbrextöredéket, illetve egy kora vaskori gödör fölé épült, veremmel, tűzhellyel ellátott ház maradványait tárta fel. Kiderült, hogy a legkorábbi megtelepedés a kora bronzkorban történt, és a területet a népvándorlás korában és a kora Árpád-korban is lakták. A földvár déli részén késő kelta, földbe vájt, sövényfalú házak maradványait is sikerült feltárni, ez utóbbi területen két nagyobb „konyhagödörrel”, ahonnan tüzelőhelyet közrefogó tűzikutyák, őrlőkövek, teljes állatkoponyák, ép edények kerültek elő. Mivel a sánc belsejének egy része a mai Regöly falu belterületére esik, számos alkalommal jelentettek be régészeti jelenségeket, leleteket (pl. helyben készült kelta érme) a falu egy-egy házának, iskolájának építéskor. Miklós Zsuzsa felmérési rajza alapján az erődített település nyugati határa a Vas Gereben utca nyomvonalánál húzódik, a község ettől keletre található utcáiban az alábbi helyekről jelentettek be leleteket: Gárdonyi utca („barbár pénz” és orsókarika) (Regöly 18, lelőhely-azonosító: 22970), Széchenyi utca sarka (agancs baltafoglat) (Regöly 20, lelőhely-azonosító: 22973). A sánc feltételezett területén már kívül esik az általános iskola területe, ahol 1975-ben Gaál Attila egy kelta sütőkemencét talált (Általános iskola, Regöly 30, lelőhely-azonosító: 22990), illetve a templom előtti árok (Templom előtti árok, Regöly 19, lelőhely-azonosító: 22972), ahonnan két kelta cserép került elő. Regöly falu területéről több további kelta leletek, cserepek, érmek, borostyángöngyök előkerülését is bejelentették, ezek pontos lelőhelye azonban a településen belül ismeretlen. Negatív adatnak minősül, hogy a szintén a sánc nyugati határain kívül fekvő óvoda és tanácsháza építése során a nyilvántartás szerint régészeti jelenségek nem kerültek elő (Tanácsház, Regöly 35, lelőhely-azonosító: 22974; Óvoda, Regöly 68, lelőhely-azonosító: 22976). A római katolikus templom dombja Wosinsky Mór szerint római urnatemetőnek adott helyet. A sánc keleti részéhez közel, a mai temetőkápolna és újkori temető területén, illetve a temetőtől nyugatra az Árpád-korban falu állt (Sánc, Temetőkápolna, Regöly 23, lelőhely-azonosító: 22978). Három boltozott kemencét, előterükben cserépbogrács- és hullámvonaldiszes edények töredékeivel 1971-ben sikerült feltárni. 1994–1995-ben Vizi Márta tárta fel a falu Árpád-kori templomát, amelyet a késő középkorban is használtak. A sáncot Miklós Zsuzsa 2001-ben és 2005-ban, Czajlik Zoltán pedig 2001-ben légi fotózta.

A lelőhely besorolása: védett (kiemelten védett)

A lelőhely jelentősége: országos

A lelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás), közműfektetés, útépités, erózió, kincskeresés

Hrsz.: 02/2, 03/3, 04/1, 04/2, 05/1, 06/1, 07, 08/1, 08/2, 08/3, 09/1, 09/2, 0157/2, 0168/7, 0168/8, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 52, 51, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 67, 68, 69, 66, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82/1, 82/2, 84, 85, 86, 87/1, 87/2, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 98, 99, 100, 102, 104, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116/1, 116/2, 119, 120, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147/2, 148, 149, 150, 151, 152/1, 152/2, 153, 154, 155, 156, 158, 159, 160, 161, 162,

163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171/1, 171/2, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184/1, 185, 186, 187, 188, 189, 191, 192, 193, 194, 195, 199/2, 199/3, 199/4, 199/5, 199/6, 199/7, 200, 201/1, 201/2, 202, 203, 204, 205/1, 205/2, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 213, 214/1, 214/2, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 240, 243, 244, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 257, 278/3, 278/5, 278/6, 278/7, 279, 280, 281, 282/4, 283, 284, 285/2, 286/2, 288, 289, 290, 291, 293, 294, 295, 296, 297, 594/1, 839/1, 1148/1, 1148/2, 1149/1, 1149/2, 1150/1, 1150/2, 1151, 1152, 1153, 1154, 1155, 1156, 1157, 1158/3, 1401, 1402, 1403, 1404, 1405, 1406, 1407, 1408, 1409, 1410, 1411, 1412, 1413, 1414, 1415, 1416, 1417, 1418, 1419, 1420, 1421, 1422, 1423, 1424, 1425, 1426, 1427, 1428, 1429, 1430, 1431, 1432, 1433, 1434, 1435, 1436, 1437, 1438, 1439, 1440, 1441, 1444, 1445, 216, 278/8

22. Regöly – Regöly II. (Torma István 129. lelőhely) (Regöly 37)

Lelőhely-azonosító: 23537

A lelőhely megjelölése: késő rézkori (Baden-kultúra) telep, középkori telep

A lelőhely leírása: Torma István 1962-ben a regölyi bekötőúttól keletre, a Bodzási-pataktól délre, a Kapostól nyugatra húzódó alacsony dombon kb. 300 méter hosszan középkori, a Kaposhoz közelebb eső részen péceli cserepeket gyűjtött. Ugyancsak ő ugyanitt 1964-ben is járt.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 025/10

23. Regöly – Regöly III. (Torma István 130. lelőhely) (Regöly 38)

Lelőhely-azonosító: 23538

A lelőhely megjelölése: kelta telep

A lelőhely leírása: Torma István 1962-ben a Regöly II. (Torma István 129. lelőhely, Regöly 37, lelőhely-azonosító: 23537) lelőhelytől délre, a regölyi bekötőút keleti oldalán, a Kapos menti, magasabbra emelkedő dombon több hamus foltból kelta cserepeket gyűjtött. Feljegyzése szerint a lelőhely déli fele hosszabban elnyúlik.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 025/20, 025/21,

24. Regöly – Pénzesdomb / Regöly IX. (Torma István 239. lelőhely) (Regöly 46)

Lelőhely-azonosító: 23627

A lelőhely megjelölése: bronzkori telep, középső bronzkori (mészbetétes edények népének kultúrája) telep, kora vaskori telep, kora népvándorláskori sír

A lelőhely leírása: Torma István 1963-ban a Kapos mentén, a Sántától délkeletre eső lapos domb szélén paticsos foltokból mészbetétes és kora vaskori cserepeket gyűjtött. 1967-ben a Kapos és Koppány folyók találkozásának szögében emelkedő dombhát, a „Pénzesdomb” északnyugati végénél a helyi termelőszövetkezet dolgozói homokkitermelés közben, 150–160 cm mélységben torzított koponyás kora népvándorláskori női sírra akadtak, gazdag edény- és ékszermellékletekkel. Mészáros Gyula hitelesítő feltárással megállapította a sír pontos helyét, de annak környezetében további sírt nem, csupán egy bronzkori hulladékgyűjtőt talált.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás), anyagkitermelés

Hrsz.: 06/4, 06/35, 06/36, 06/37, 07, 010/8, 011

25. Regöly – Regöly X. (Torma István 239/a. lelőhely) (Regöly 47)

Lelőhely-azonosító: 23628

A leelőhely megjelölése: kelta telep

A leelőhely leírása: Torma István 1963-ban a Pénzesdomb / Regöly IX. (Torma István 239. leelőhely, Regöly 46, leelőhely-azonosító: 23627) leelőhelytől kicsit nyugatra, a falu felé eső szélső homokdombon több kelta cserepet talált.

A leelőhely besorolása: nyilvántartott

A leelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 08/1, 08/2, 08/3

26. Regöly – Körtvélyes (Torma István 344. leelőhely) (Regöly 51)

Lelőhely-azonosító: 23800

A leelőhely megjelölése: késő rézkori (Baden-kultúra) telep, kelta telep

A leelőhely leírása: Torma István 1964-ben a Szakályba vezető úttól keletre eső alacsony, 1–2 méter magas földnyelven paticsos foltokból péceli cserepeket gyűjtött, a leelőhely déli részén néhány kelta cserepet is talált.

A leelőhely besorolása: nyilvántartott

A leelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 025/58, 025/61, 025/62

27. Regöly – Somolyi part (Torma István 345. leelőhely) (Regöly 52)

Lelőhely-azonosító: 23801

A leelőhely megjelölése: késő neolit (Lengyel-kultúra) telep

A leelőhely leírása: Torma István 1964-ben a regölyi bekötőútól keletre emelkedő dombon paticsos foltokból kevés lengyeli cserepet gyűjtött.

A leelőhely besorolása: nyilvántartott

A leelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás), útépités

Hrsz.: 025/60, 025/63, 025/64, 028/2, 025/40, 025/48, 025/49

28. Regöly – Borzási hegytető (Torma István 348. leelőhely) (Regöly 55)

Lelőhely-azonosító: 23804

A leelőhely megjelölése: középső bronzkori (mészbetétes edények népének kultúrája) telep, kora vaskori telep

A leelőhely leírása: Torma István 1964-ben a Borzási-pataktól „jobbra” (azaz nyugatra), a bekötőút nyugati oldalán fekvő, 5–10 méter magas domb keleti oldalán és tetején mészbetétes és kora vaskori cserepeket gyűjtött.

A leelőhely besorolása: nyilvántartott

A leelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 035/4, 035/5, 035/19, 036, 037/27

29. Regöly – Regöly XII. (Torma István 350. leelőhely) (Regöly 57)

Lelőhely-azonosító: 23806

A leelőhely megjelölése: őskori telep, római kori telep

A leelőhely leírása: Torma István 1964-ben saját 349. leelőhelye után, „a földesút és a kövesút közötti dombon” kevés jellegtelen őskori cserepet talált, a földesút mellett pedig pár római cserepet gyűjtött.

A leelőhely besorolása: nyilvántartott

A leelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 019/14

30. Regöly – Kisregöly (Torma István 351. leelőhely) (Regöly 58)

Lelőhely-azonosító: 23807

A leelőhely megjelölése: középső neolit (dunántúli vonaldíszes kerámia) telep, késő neolit (Lengyel-kultúra) telep, kora bronzkori telep, kora bronzkori (Kisapostag-kultúra) telep, középső bronzkori (mészbetétes edények népének kultúrája) telep, kora vaskori telep, kelta telep

A leelőhely leírása: Torma István 1964-ben „a Borzási-patak bal oldalán, a kövesúttól keletre emelkedő domb peremén (a patak felől is és a Kapos felől is)” több száz méteres szakaszon sok foltból több korszakhoz tartozó őskori cserepeket gyűjtött.

A leelőhely besorolása: nyilvántartott

A leelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 031/11, 031/12, 058/22, 059

31. Regöly – Erdei-tábla (Regöly 60)

Lelőhely-azonosító: 35279

A leelőhely megjelölése: késő középkori telep

A leelőhely leírása: Bertók Gábor 2000-ben a Keszöhidegkút felé vezető úttól nyugatra-délnyugatra kb. 250–300 méterre, az úttól délre, a Kapos felé meredeken leszakadó domb peremén és lapos peremén kb. 80×150 méteres foltban késő középkori edénytöredékeket talált, és 3–4 kiszántott kemence foltját találta meg.

A leelőhely besorolása: nyilvántartott

A leelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 0161/11, 0161/23, 0161/24

32. Regöly – Pogányvár (Regöly 62)

Lelőhely-azonosító: 40422

A leelőhely megjelölése: Árpád-kori vár

A leelőhely leírása: A két ágra szakadt Bodzasi-patak nyugati ága két mellékága között, egy kiugró földnyelven található a kb. 40 méter relatív magasságú, nagyjából háromszög alakú, 8–20×55 méteres alapterületű, Pogányvárnak nevezett földvár, az összefüggő erdőterület déli szélén. A dombtetőt körben mára ellaposodott sánc övezte, északi oldalán talán külső árok látszik. Torma István 1969–1970-ben járta be, Miklós Zsuzsa és Nováki Gyula 1996-ban mérte fel, Miklós Zsuzsa 2003-ban pedig légi fotót készített róla. Bár a földvár területén lelet nem került elő, Miklós Zsuzsa formai jegyei alapján Árpád-korinak tartotta.

A leelőhely besorolása: nyilvántartott

A leelőhely veszélyeztetettsége: erdőművelés

Hrsz.: 082

33. Regöly – Ozorai úti-dűlő (Regöly 63)

Lelőhely-azonosító: 42858

A leelőhely megjelölése: római kori épület

A leelőhely leírása: Czajlik Zoltán 2002-es légi fotózása szerint „A növényzeti elszíneződésként jelentkező, refugium jellegű villaépületnél (?) két négyzetes saroktorony nyoma figyelhető meg a Kapos völgyére néző domboldalban.”

A leelőhely besorolása: nyilvántartott

A leelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 0142/12

34. Regöly – Kapos és Koppány összefolyása / Koppánytorkolat (Regöly 64)

Lelőhely-azonosító: 44343

A leelőhely megjelölése: ismeretlen korú, bizonytalan jellegű lelet

A lelőhely leírása: Czajlik Zoltán 2002-es légi fotózása szerint a Kapos és Koppány összefolyása között „A növényzeti elszíneződésként jelentkező, sokszögletű építmény körül különféle árkok nyoma is megfigyelhető.” Miklós Zsuzsa 2003-ban szintén légi fotózás során ismeretlen korú, bizonytalan jellegű ovális foltot figyelt meg ugyanitt.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 0161/47, 0162, 0166

35. Regöly – Juhászat (Regöly 65)

Lelőhely-azonosító: 23812

A lelőhely megjelölése: őskori telep, ismeretlen korú erődítés

A lelőhely leírása: Belecskától délnyugatra kb. 1 km-re, a Kapos nyugati oldalán emelkedő dombon egy nagyobb, kb. 40×50 méteres, illetve az északnyugati oldalához kapcsolódóan egy kisebb, kb. 26×26 méteres, 1–1,5 méter magas sánc található. Miklós Zsuzsa 1999 és 2003 között minden évben fotózta az objektumot. Ugyancsak ő 2000-ben a legelőn vakondtúrásokból őskori cserepeket gyűjtött; véleménye szerint nem dönthető el, hogy a sánc régészeti korú jelenség vagy újkori állattartás nyoma.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: anyagkitermelés, mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 0133/1

36. Regöly – Kölcsey u. 34. (Regöly 66)

Lelőhely-azonosító: 72001

A lelőhely megjelölése: kora vaskori sír

A lelőhely leírása: Marton Tibor 2009-es helyszíni szemléje szerint Regöly belterületének északi részén, a Kölcsey utca 34. alatt található egy lekopott, legalább 60 méter átmérőjű kora vaskori sír. Oldalába korábban pincét vágtak, ennek következtében a pince oldalfalán és plafonján megfigyelhetők voltak az egykori máglya maradványai. A Kr. előtti 7. század második felére keltezett, a pannonok népéhez köthető tumulust 2011–2012-ben Szabó Géza ásatással kutatta. A lelőhelyet a helybeliek Sipka-hegy néven ismerik, a szakirodalomban tulajdonosai után Magyar–Strupka-birtok néven is szerepel.

A lelőhely besorolása: védett (kiemelten védett)

A lelőhely jelentősége: országos

A lelőhely veszélyeztetettsége: építkezés, mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 577, 578, 579

37. Regöly – Regöly 2. (Regöly 67)

Lelőhely-azonosító: 72315

A lelőhely megjelölése: mezolitikus telep

A lelőhely leírása: A falu belterületétől északra, a Koppány déli oldalán fekvő, néhány méter magas, egykor vízzel körülvett kiemelkedésen 2003 és 2006 között, illetve 2008–2009-ben William Eichmann, Kertész Róbert és Marton Tibor egy középső kőkori, kissé földbe mélyített kunyhó alapjait tárta fel, ahonnan pattintott kőeszközök, magkövek és állatsontmaradványok kerültek elő.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 0173/2, 0174/3, 0174/4, 0173/9, 0173/10

38. Regöly – Kisdádi-halastó I. (Regöly 69)

Lelőhely-azonosító: 74787

A lelőhely megjelölése: késő bronzkori telep

A lelőhely leírása: Czövek Attila 2009-ben helyszíni szemle során a kisdádi tó nyugati oldalán, annak teljes hosszúságában késő bronzkori telepjelenségekre utaló kerámiát gyűjtött. A lelőhelyet 1997-ben már K. Németh András is bejárta.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: erózió, mederkotrás

Hrsz.: 077

39. Regöly – Kisdádi-halastó II. (Regöly 70)

Lelőhely-azonosító: 74789

A lelőhely megjelölése: középkori telep

A lelőhely leírása: Czövek Attila 2009-ben helyszíni szemle során a kisdádi tó északi végén, a forrás környékén, a mederben néhány középkori kerámiatöredéket talált.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: erózió, mederkotrás

Hrsz.: 077

40. Regöly – Kisdádi-halastó III. (Regöly 71)

Lelőhely-azonosító: 74791

A lelőhely megjelölése: kelta telep

A lelőhely leírása: Czövek Attila 2009-ben helyszíni szemle során a kisdádi tó medrének északkeleti sarkában őskori jellegű kerámia mellett nagyobb számú kelta leletet gyűjtött.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: erózió, mederkotrás

Hrsz.: 077

41. Regöly – Kisdádi-halastó IV. (Regöly 72)

Lelőhely-azonosító: 74795

A lelőhely megjelölése: római kori épület

A lelőhely leírása: Czövek Attila 2009-ben helyszíni szemle során a kisdádi tó medrének keleti oldalán, annak is a déli felén római kori villa épületre utaló, rendkívül intenzív építőanyag- és kerámiásűrűsödést figyelt meg, a szárazra került magasabb partoldalon pedig kb. 10–15 m hosszán az épület omladékát is rögzítette. Feljegyzése szerint 2005 körül a tómeder déli felét dózerral mélyítették, amikor is a földet a magasabb keleti partra tolták ki.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: erózió, mederkotrás

Hrsz.: 077

42. Regöly – Kisdádi-halastó V. (Regöly 73)

Lelőhely-azonosító: 74797

A lelőhely megjelölése: középkori telep

A lelőhely leírása: Czövek Attila 2009-ben helyszíni szemle során a kisdádi tótól északnyugatra kb. 400–500 méterre az erdőben, a vadetető környékén kb. 100×100 méter nagyságú területen középkori kerámiát gyűjtött. A lelőhely a középkori Tald falu helyével azonosítható. Czövek Attila és K. Németh 2014-ben újra bejárta a lelőhelyet, amelynek során a korábbi kiterjedésnél nagyobb területen gyűjtöttek középkori leleteket, és egy kb. 10×10 méteres területen középkori téglatöredékeket is megfigyeltek.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: erdőművelés, mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 079, 082

43. Regöly – Selyem-völgy („Bösze”) (Regöly 74)

Lelőhely-azonosító: 75089

A leelőhely megjelölése: római kori telep

A leelőhely leírása: Czövek Attila 2009-ben helyszíni szemle során a kisdádi tótól kb. 2 km-re délre, a Bodzási-patak nyugati ágának nyugati oldalán, az erdőhöz tartozó bekerített vadföldön római kori településre utaló leleteket gyűjtött.

A leelőhely besorolása: nyilvántartott

A leelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 051

44. Regöly – Pacsmag (Torma István 2. leelőhely) (Regöly 75)

Lelőhely-azonosító: 22986

A leelőhely megjelölése: római kori telep

A leelőhely leírása: Torma István 1961-ben az alsómajsai halastó északnyugati sarkánál fekvő, Pacsmag nevű juhakol mögötti löszpartban két beásást figyelt meg, amelyekből római kori cserepeket gyűjtött. Torma Istvánnak 1967-es Regöly-fűzfási ásatása során a halászáti üzemegység vezetője egy római kori hombárt adott át, amelyet a leelőhelyen találtak löszkitermelés során. K. Németh András 2012-es adatgyűjtése szerint 1961-ben a gulyaállás építése során az említett löszpartból nagyméretű, római kori tárolóedény került elő.

A leelőhely besorolása: nyilvántartott

A leelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás), erózió, anyagkitermelés

Hrsz.: 0107, 0109/2, 0109/3, 0109/14

45. Regöly – Váralja utca (Regöly 77)

Lelőhely-azonosító: 87347

A leelőhely megjelölése: őskori telep, avar kori temető

A leelőhely leírása: A regölyi sánc nyugati részén, a Dózsa György és a Váralja utcák területén a 19. század vége óta kerültek elő avar kori sírok és leletek, amelyek jó részét helyi kincskeresők hozták napvilágra, továbbá Farkas Sándor faddi gyógyszerész is kiásatott 60 sírt. Wosinsky Mór 1890-ben, Kovách Aladár 1903-ban folytatott ásatást a temető területén. 1975-ben a sportpálya építésekor kerültek elő újabb sírok, amelyek közül Gaál Attila és Bucsányi Kálmán két sírt bontott ki. 2002-ben Ódor János Gábor a Váralja utca mögötti partfal rézsűzésekor végzett régészeti felügyelet során is dokumentált megbolygatott sírokat. 2013-ban K. Németh András villanyoszlopcseréi régészeti felügyelete során a Gárdonyi utca és a Váralja utca határán fekvő kanyarban kicserélt villanyoszlop kidobott földjében embercsonttöredéket figyelt meg, amelyek egy megbolygatott sírhoz tartozhattak. Lakossági közlés szerint a strandtól keletre fekvő palatetős épület építésekor is bolygattak meg sírokat, tehát az avar kori temető déli irányban legalább eddig tart. A temetőből eddig közel 200 sír ismert. A leelőhely részben a nagyobb kiterjedésű Sánc (Regöly 36, leelőhely-azonosító: 23420) nevű leelőhely területére esik.

A leelőhely besorolása: nyilvántartott

A leelőhely veszélyeztetettsége: építkezés, közműfektetés, útépités, erózió, mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 234, 235, 236, 240, 271, 274, 275, 276, 277, 278/5, 278/6, 278/7, 278/8, 286/1, 273, 258

46. Regöly – Borzási-híd (Regöly 78)

Lelőhely-azonosító: 88079

A lelőhely megjelölése: bronzkori telep, kelta telep, római kori telep

A lelőhely leírása: K. Németh András 2014-ben a Borzási-árok északi felén a regölyi bekötőúttól kezdve egészen a domb lábáig bronzkori, kelta és római cserepeket gyűjtött.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 019/1, 019/2, 019/3, 019/6, 019/7, 019/8, 019/9, 028/2

47. Regöly – Kisdádi-halastó 6. (Regöly 79)

Lelőhely-azonosító: 88081

A lelőhely megjelölése: őskori telep

A lelőhely leírása: Czövek Attila és K. Németh 2014-ben a Kisdádi-vadászháztól északra fekvő füves dombon, amely egy északnyugat–délkeleti irányú földnyelv délnyugati része, az állati túrásokból néhány őskori kerámiatöredéket gyűjtött, északi és keleti irányban egészen az erdő kerítéséig.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 079

48. Regöly – Lencsés (Regöly 80)

Lelőhely-azonosító: 90449

A lelőhely megjelölése: rézkori telep, római kori telep, avar kori telep

A lelőhely leírása: Ódor János Gábor és K. Németh András 2014-ben a Fűzfási-halastótól nyugatra, annak belső kanyarulatában rézkori, római kori és főleg avar kori kerámiát gyűjtött, kb. 250 méter hosszúságban.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás), vízgazdálkodás

Hrsz.: 0197

49. Regöly – Tuskós (Regöly 81)

Lelőhely-azonosító: 92362

A lelőhely megjelölése: középkori telep

A lelőhely leírása: Tamásitól délre, a 65-ös főút javítási munkái kapcsán K. Németh András 2016-ban a 42. km-táblától délre kb. 150 méterre az út keleti oldalán kb. 60 méter hosszan néhány középkori cserepet gyűjtött a bevágódott partból. Mivel az út mindkét oldalán erdő húzódik, ezért a lelőhely pontos kiterjedését nem sikerült lehatárolni.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: útépités, erdőművelés, mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 087 (Regöly)

50. Regöly – Bogarasi határ I. (Torma István 17. lelőhely) (Pincehely 17)

Lelőhely-azonosító: 20518

A lelőhely megjelölése: kora bronzkori telep, kora vaskori telep, római kori telep, középkori telep

A lelőhely leírása: Torma István 1961-ben a Papsziget és a bogarasi halastó közötti, hosszan elhúzódó lapos dombon több ezer m² területen főleg középkori, valamint néhány jellegtelen őskori cserepet talált. 1964-ben újra felkereste a lelőhelyet, ahol a középkori leletek mellett késő rézkori (Baden-kultúra), kora bronzkori, kora vaskori és római kori cserepeket is gyűjtött.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 0125/1, 0125/2

51. Regöly – Töltéstől északra

Lelőhely-azonosító: 23412

A leelőhely megjelölése: őskori telep

A leelőhely leírása: A Kapos és Koppány összefolyásától északra, a Kapos mellett fekvő, északnyugat–délkelet irányú, 108 méter tengerszint feletti magasságú dombon helyi gyűjtők őskori megtelepedésre utaló köpengéket találtak.

A leelőhely besorolása: nyilvántartott

A leelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 0161/47

52. Regöly – Adorjáni erdő alja II. (Torma I. 232. leelőhely) (Tamási 65)

Lelőhely-azonosító: 23620

A leelőhely megjelölése: őskori telep, középkori telep

A leelőhely leírása: Torma István 1963-ban az erdő Adorján felőli sarkánál, az alacsony domb teraszán néhány őskori és több középkori cserepet gyűjtött, ettől keletre, ahol az erdő alatti domb magasabb és meredekebb, több kiszántott középkori ház maradványát figyelte meg. 2012-ben a regölyi kerékpárút építéséhez kapcsolódó régészeti szakfelügyelet keretében Szabó Géza tárt fel itt régészeti objektumokat. A leelőhely kisebb, délkeleti sarka esik Regöly határába, az erdő területére.

A leelőhely besorolása: nyilvántartott

A leelőhely veszélyeztetettsége: erdőművelés, útépítés, mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 091/4, 092, 093

53. Regöly – „Nevelő” tó / Füstös malom (Torma István 343. leelőhely) (Szakály 4)

Lelőhely-azonosító: 23304

A leelőhely megjelölése: őskori telep, kora bronzkori (Kisapostag-kultúra) telep, középső bronzkori (dunántúli mészbetétes edények népének kultúrája) telep, késő bronzkori telep, római kori telep

A leelőhely leírása: Torma István 1964-ben Szakály határában, a regölyi útelágazásnál, a 65-ös főút melletti alacsony dombon több mészbetétes, egy grafitos és több római kori cserepet gyűjtött. Gaál Attila 1992-ben bejelentés nyomán a 65-ös főút közelében fekvő ún. „nevelő” tó északkeleti oldalán, a tó és a főút által közrefogott, kiemelkedő dombháton kb. 300 méter hosszan őskori és római kori telepet azonosított. K. Németh András 2015-ben lakossági bejelentés nyomán a leeresztett tó medrének északkeleti részén kb. 100 méter hosszan kora bronzkori (Kisapostag-kultúra), késő bronzkori és római kori leleteket gyűjtött, az érintett mederszakasz mentén fekvő szántóföldön hasonló korú leleteket talált. K. Németh András 2020-ban a leelőhely északkeleti folytatásában, Regöly határában a horgásztóhoz vezető dűlőút és a 65-ös főút közti, dél felé lejtő dombvonulat déli részén további jellegtelen őskori és római kori cserepet gyűjtött.

A leelőhely besorolása: nyilvántartott

A leelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 042/8, 043

54. Regöly – Fűzfás-dűlő II. (Torma István 237. leelőhely)

Lelőhely-azonosító: 23625

A leelőhely megjelölése: őskori telep, kora vaskori telep, római kori telep

A leelőhely leírása: Torma István 1963-ban a Regöly felé eső halastó gátjánál emelkedő meredek domb Regöly irányában ellaposodó, alig egy méter magas teraszán szétszórtan

többfelé talált őskori – köztük kora vaskori – cserepeket, valamint egy római kori töredéket is gyűjtött.

A lelőhely besorolása: nyilvántartásba vétel alatt

A lelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 0172/7, 0172/9, 0172/17

55. Regöly – Körtvélyes

Lelőhely-azonosító: folyamatban

A lelőhely megjelölése: középső bronzkori (dunántúli mészbetétes edények népe kultúrája) telep, római kori telep

A lelőhely leírása: Helyi adatközlők adatai szerint a regölyi bekötőúttól keletre, a Körtvélyes nevű dűlő délkeleti részén, a Pankai-ér kanyarjától északnyugatra, egy kifli alakú dombocskán és déli-délkeleti lábánál mészbetétes és római kori lelőhely található. A lelőhely északi része Regöly, déli része Szakály határába esik.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

A lelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 025/28, 025/29

56. Regöly – Csihari-hegy

Lelőhely-azonosító: folyamatban

A lelőhely megjelölése: ismeretlen korú csontvázas temető

A lelőhely leírása: Az 1950-es években a Koppány-patak kanyarjában magasodó Csihari-hegyen, szőlőterületen, tereprendezés során két, melléklet nélküli csontváz került elő, amelyről 2019-ben értesítették a szekszárdi múzeumot. K. Németh András az észak-déli irányú hegy északi végén, a keskeny platóhoz közel, a keleti oldal helyszínelést végzett, negatív eredménnyel.

A lelőhely besorolása: nyilvántartásba vétel alatt

A lelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 0200

57. Regöly – Kis-csárda

Lelőhely-azonosító: folyamatban

A lelőhely megjelölése: neolitik telep

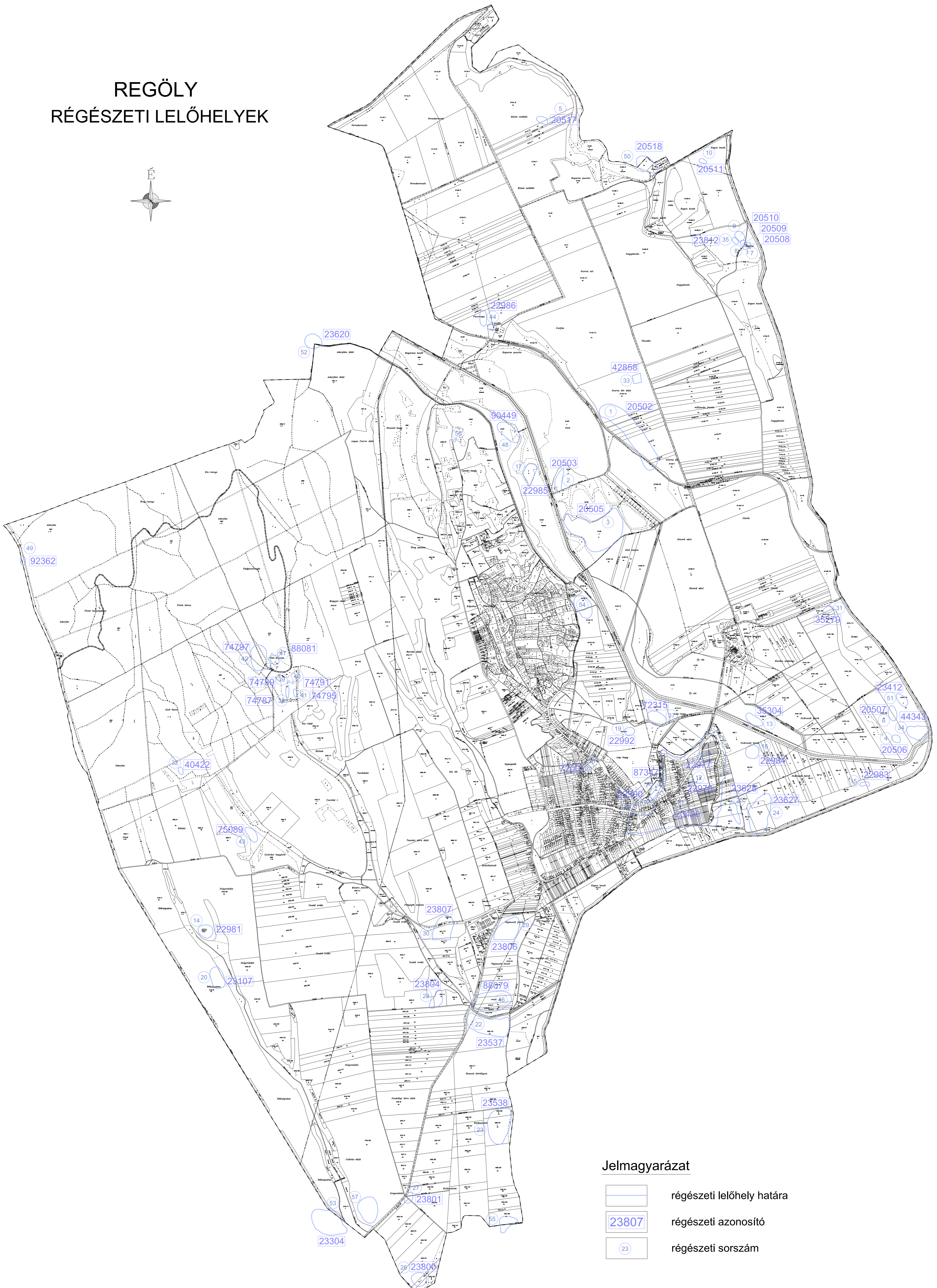
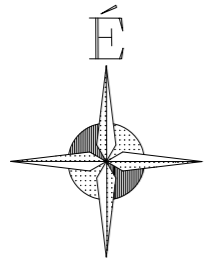
A lelőhely leírása: K. Németh András 2020-ben a regölyi bekötőút északnyugati oldalán, a Somolyi-patak és a bekötőút között húzódó, északnyugat-délkeleti irányban húzódó széles földnyelv déli felén neolitik cserepeket gyűjtött.

A lelőhely besorolása: nyilvántartott

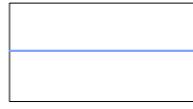
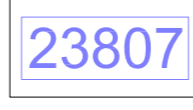

A lelőhely veszélyeztetettsége: mezőgazdasági művelés (mélyszántás)

Hrsz.: 040/28

REGÖLY RÉGÉSZETI LELŐHELYEK

Jelmagyarázat

- régészeti lelőhely határa
- régészeti azonosító
- régészeti sorszám

Kiegészítés örökségvédelmi hatástanulmányhoz

Régészeti szakterületi munkarész

Regöly község településrendezési eszközeihez

Készítette:

Wosinsky Mór Megyei Múzeum

Szekszárd, 2021. május 20.

Bevezetés

Regöly község településrendezési eszközeinek készítése során öt terület övezeti besorolása megváltozott, ezért szükségessé vált az örökségvédelmi hatástanulmány kiegészítése.

1. A rendezés során tervezett változások hatáselemzése

1.1. A települési értékleltárban szereplő elemek vonatkozásában releváns rövid és középtávon tervezett változások ismertetése

1.1.1. Községközpont

Az érintett ingatlanon a templom áll, ezért zöldterületből településközpont területbe kerül átsorolásra a terület.

1.1.2. Víztorony környéke

Az érintett terület kertes mezőgazdasági területből falusias lakóterületbe kerül át, az átsorolt ingatlan ténylegesen kialakított lakótelek, meglévő lakóépülettel.

1.1.3. Majsapuszta (út)

Az érintett terület közlekedési területből különleges mezőgazdasági-üzemi területbe kerül át. A módosítás azért vált szükségessé, mivel Tolna megye szerkezeti terve nem tartalmazza a korábbi terv útkorrekcióját, ezért a tervezett útszakasz törlésre kerül.

1.1.4. Majsapuszta

Az érintett terület általános mezőgazdasági területből különleges mezőgazdasági-üzemi területbe kerül át, az átsorolást vállalkozói igény indokolja, telephelyek bővítése céljából.

1.1.5. Volt malom környéke

Az érintett területen tervezett szennyvíztisztító fog épülni, általános mezőgazdasági területből különleges közmű-üzemi területbe kerül át.

2. Vizsgálat

A Wosinsky Mór Megyei Múzeum 2021. május 12-én enyhén szeles, napos időben, K. Németh András régész, valamint Kocsis Dániel régészhallgató részvételével terepbejárást végzett a változtatással érintett öt területen.

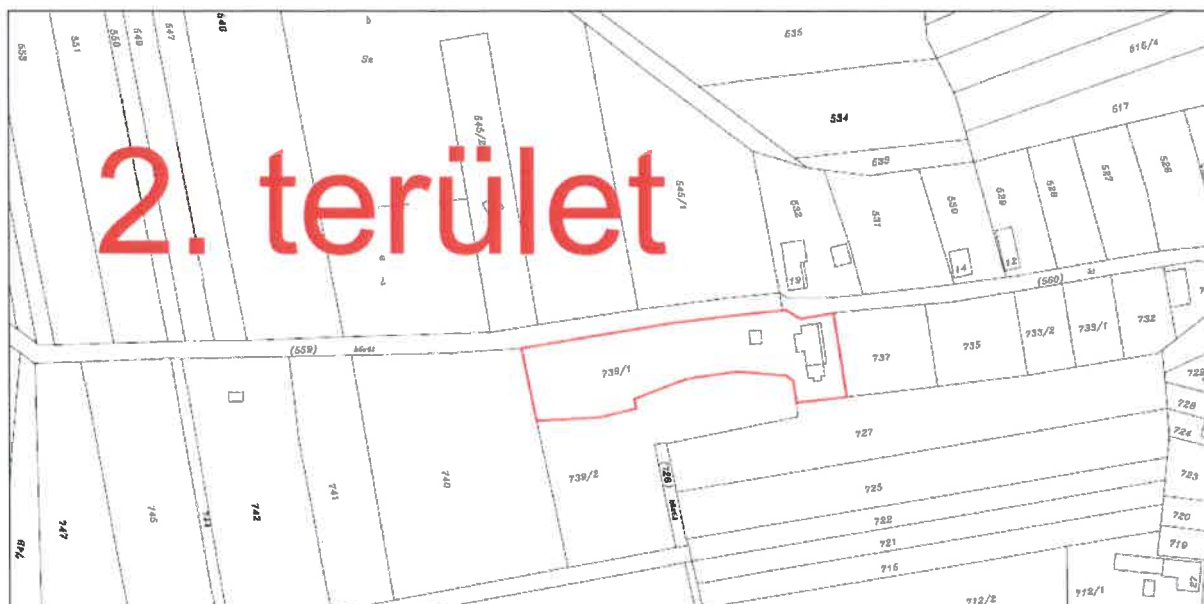
2.1. Községközpont (1–2. kép)

A vizsgálandó terület (pirossal jelölve)

A vizsgálandó terület a település központjában, természetes kiemelkedésen található, amelyen a falu r. k. temploma áll. A domb oldalait valószínűleg az újkorban, a templom építéséhez kapcsolódóan mesterségesen rézsúzták le. A domb területén vakondtúrásokban (a nyugati oldalon virágágyásokban) elszórtan több helyen is találtunk jellegtelen őskori kerámiát. Két sűrűsödést mértünk be: a délnyugati oldalon (koordináták: 599776, 137292), és az északi oldalon (koordináták: 599798, 137318).

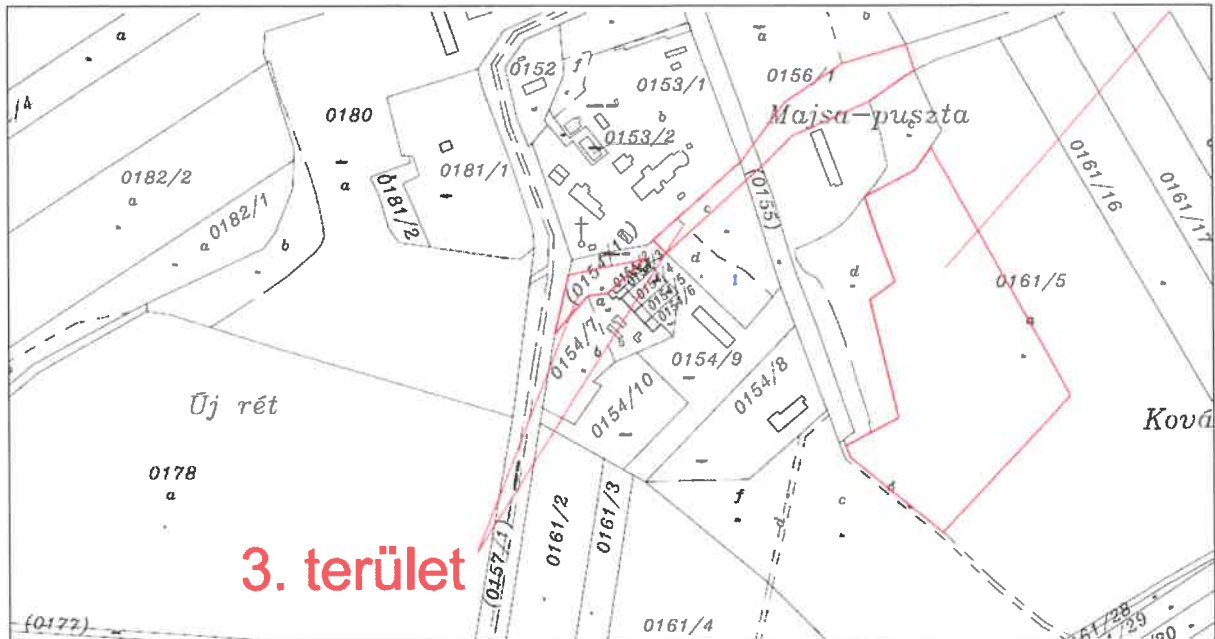
2.2. Víztorony környéke (3–4. kép)

A vizsgálandó terület a falu északnyugati részén, a Munkácsy utca nyugati végén, annak déli oldalán található. A keskeny, nyugat–keleti irányban elnyúló terület egy völgy déli felén fekszik, déli sávja meredek domboldalba végződik. Keleti végében elhagyott lakóház található, a terület nagyobbik, nyugati részét pedig a laposabb részen magas fű, a meredek déli részen pedig erdő borítja. A növényzeti fedettség miatt érdemi régészeti megfigyelést nem tudtunk végezni.

Megnéztük a területtől délre fekvő szántóföldeket is, de mivel ezeket magas vetés borította, így a kapcsolódó területeken sem tudtunk érdemi megfigyelést tenni.

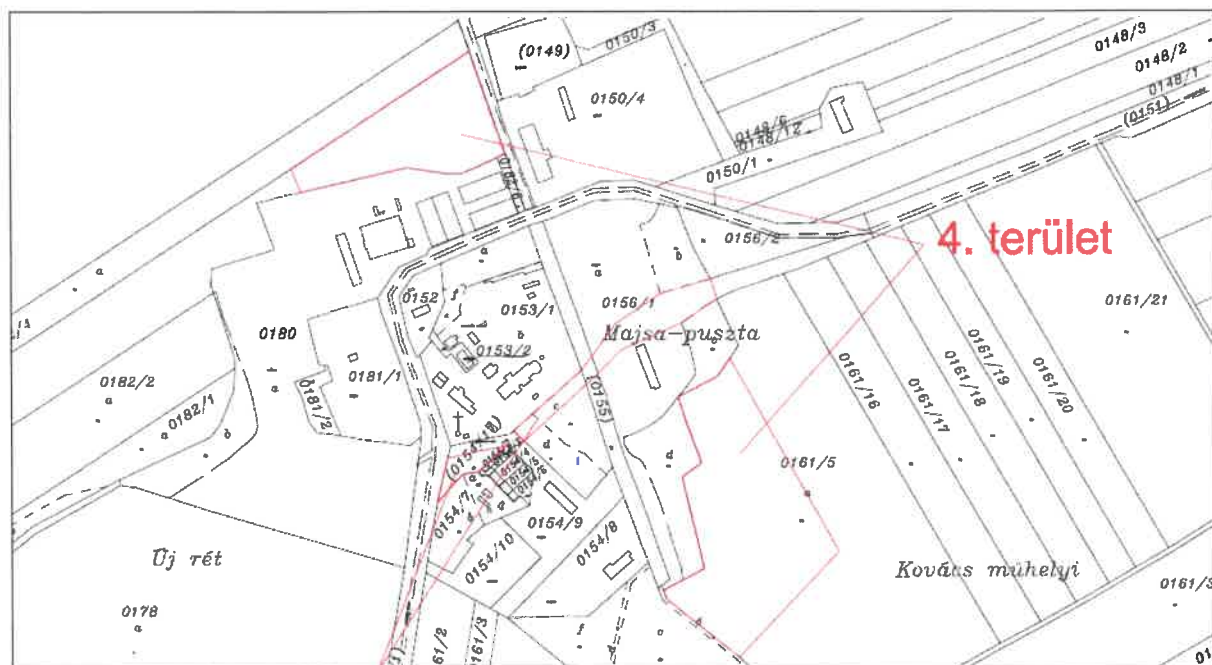
2.3. Majsapuszta (út) (5. kép)

A vizsgálandó terület (pirossal jelölve)

A vizsgálandó terület Majsapusztán található, délnyugati–északkeleti irányban keskeny sávként húzódik keresztül rajta. Nyugati fele a puszta belterületének közepén fekszik, itt nem tudunk terepbejárást végezni. A terület keleti sávja egy elhagyott pusztai épület északi oldala előtt húzódik, ezt a rész ottjártunkkor derékig érő gabonavetés borította, így nem tudunk érdemi megfigyelést tenni.

2.4. Majsapuszta (északi rész: 6. kép; déli rész: 7–8. kép)

A vizsgálandó terület (pirossal jelölve)

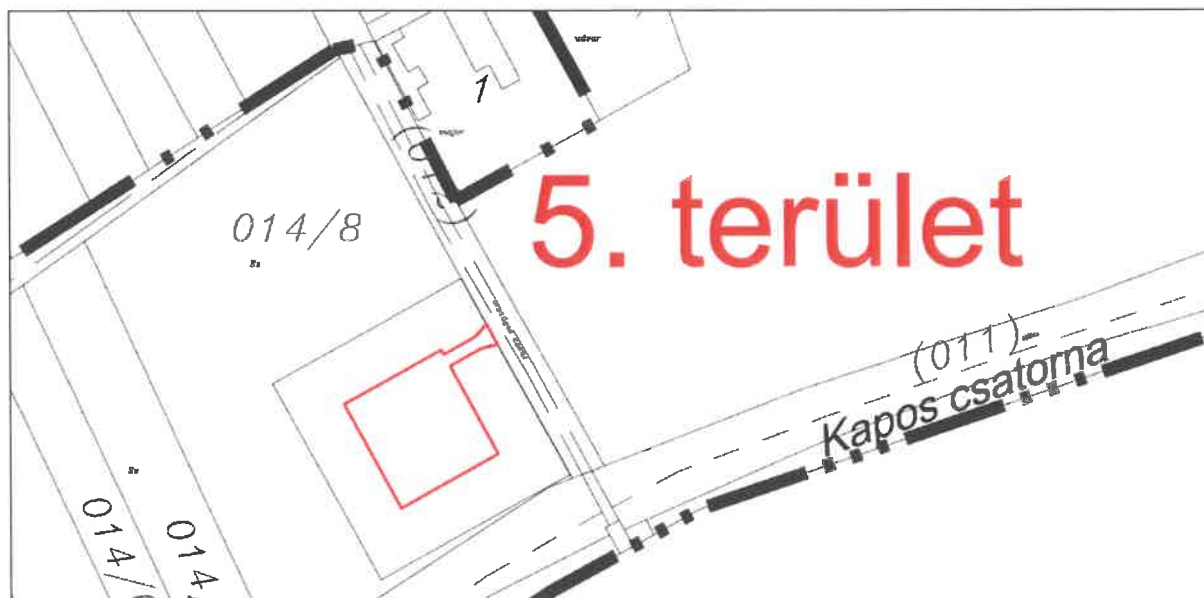
A vizsgálandó terület két részből áll, az egyik Majsapuszta belterületétől északnyugatra, a másik pedig attól délkeletre terül el.

Az északnyugati részt derékig érő gabonavetés borította, így nem tudtunk érdemi megfigyelést tenni. A területtől keletre fekvő majsapusztai temetőben és a tőle északra fekvő szántóföldön szétnéztünk, de nem találtunk régészeti leleteket.

A délkeleti részen kikelt, pár cm magas napraforgót találtunk, a sorok között tudtunk leleteket gyűjteni. A leletgyűjtést megnehezítette, hogy a terület nyugati sávjában lebontott újkori épületek törmeléke látszik igen nagy intenzitásban (az 1970-es évekbeli térképen itt még több épületet ábrázolnak, köztük a legdélebbi a puszta iskolája volt).

Ennek ellenére a terület déli részén kb. 140 méter hosszan és 100 méter szélesen kevés 17. és/vagy 18. századi kerámiatöredéket gyűjtöttünk: mázas, galléros fazékperemtöredékeket, redukált égetésű, besimított, fekete korszóoldal-töredékeket, valamint egy úgynevezett „bosnyák korsó” oldaltöredékét, jellegzetes, több soros fogaskerékdíszes mintával. Mért koordináták: 600977, 138923; 600998, 138952; 601001, 138855; 601021, 138929. A leletek a régészeti korszak határa, 1711 környékén mozognak, korábbiak, de esetleg későbbiek is lehetnek. A lelőhely keltezését fémdetektoros leletgyűjtéssel lehetne pontosítani, amire terepbejárásunk idején a vetés miatt nem volt lehetőség.

2.5. Volt malom környéke (9. kép)

A vizsgálandó terület (pirossal jelölve)

A vizsgálandó terület a falu belterületétől délre, a vasútállomáshoz vezető szilárd burkolatú út és a Kapos által határolt területen található. A területet magas gabonavetés borította, így nem tudtunk érdemi megfigyelést tenni. A vetés déli szélét bejártuk, de nem találtunk régészeti leleteket.

3. Az 1.1. pontban szereplő változások hatásai a régészeti örökségre

3.1. Községközpont

A teljes terület nyilvántartott régészeti lelőhelyen, kelta földvár területén helyezkedik el, amely a belterület teljes keleti felére kiterjed: Regöly–Sánc (Regöly 35, azonosító: 23420). (Ezen belül a templom dombját érinti a Regöly–Általános iskola nevű kelta telep [Regöly 30, azonosító: 22990] is.)

A lelőhellyel érintett területen engedélyköteles földmunkával járó tevékenység végzése esetén régészeti feladatellátás szükséges, amelynek formáját az örökségvédelmi hatóság határozza meg.

3.2. Víztorony környéke

A vizsgált területen a növényi fedettség miatt nem lehetett megfigyelést végezni. A területtől 200 méterre nyilvántartott régészeti lelőhely található: Regöly–Kölcsey u. 34. (Regöly 66, azonosító: 72001), kora vaskori sír.

3.3. Majsapuszta (út)

A vizsgált területen a beépítettség, illetve a növényi fedettség miatt nem lehetett megfigyelést végezni.

3.4. Majsapuszta

A terület két részből áll. Az északnyugati részen a növényi fedettség miatt nem lehetett megfigyelést végezni.

A délkeleti részen új, részben valószínűleg régészeti korú lelőhelyet azonosítottunk. A lelőhellyel érintett területen engedélyköteles földmunkával járó tevékenység végzése esetén régészeti feladatellátás szükséges, amelynek formáját az örökségvédelmi hatóság határozza meg.

3.5. Volt malom környéke

A vizsgált területen a növényi fedettség miatt nem lehetett megfigyelést végezni.

4. Összefoglalás

A változással érintett öt (de hat helyen fekvő) terület közül egy korábban is ismert régészeti lelőhelyen található: a Községközpont a kelta földvár területén helyezkedik el (Regöly–Sánc [Regöly 35, azonosító: 23420]). Ennek megfelelően terepszemlénken a templom körül jellegtelen őskori kerámiatöredékeket gyűjtöttünk.

A többi öt terület közül négy helyen (Víztorony környéke, Majsapuszta (út), Majsapuszta északnyugati rész, Volt malom környéke) a növényi fedettség miatt nem lehetett megfigyelést végezni.

Majsapuszta délkeleti részén új, részben valószínűleg régészeti korú lelőhelyet azonosítottunk. A lelőhellyel érintett területen engedélyköteles földmunkával járó tevékenység végzése esetén régészeti feladatellátás szükséges, amelynek formáját az örökségvédelmi hatóság határozza meg.

Az elvégzett felszíni leletgyűjtési módszerrel a régészeti lelőhelyek megléte nem mutatható ki teljes bizonyossággal, ezért fontos hangsúlyozni – amint az örökségvédelmi hatástanulmány értékvédelmi terv című része részletesen is leírja –, hogy régészeti lelet, jelenség vagy emlék váratlan előkerülése esetén azt a jogszabályban meghatározott módon be kell jelenteni, a tevékenységet szüneteltetni, majd ezt követően az illetékes, feltárássra jogosult intézmény elvégzi a mentő feltárást.

Szekszárd, 2021. május 21.

.....
Ódor János Gábor

Ódor János Gábor
megyei múzeum-igazgató

5. Képmelléklet

1. Községközpont

1. Óskori cserepek a templomtól délnyugatra

2. A vizsgált terület keletről

2. Víztorony környéke

3. A vizsgált terület keletről

4. A vizsgált terület nyugatról

3. Majsapuszta (út)

5. A vizsgált terület keletről

4. Majsapuszta (északi rész)

6. A vizsgált terület északkeletről

4. Majsapuszta (déli rész)

7. A vizsgált terület északról

8. A vizsgált terület délről

5. Volt malom környéke

9. A vizsgált terület délkeletről